

CÓNITICA

90. Γενάρης-Φεβάρης 2000

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΡΙΤΗ, ΤΕΥΧΟΣ 90 ΔΡΧ. 300
ΚΟΝΙΤΣΑ

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Προς τον 16ο χρόνο	1
Το Χιονοδρομικό Βασιλίτσας, Σ.Τ.	2
Εκδήλωση για τον Δ. Βανδέρα	3
Τα Κόλιντα, Β. Βουρδούκα	10
Το Παζάρι της Κόνιτσας, Ι. Λυμπερόπουλου	11
Πριν εκατό χρόνια, Σ.Τ.	16
Οδοιπορικό στην Καππαδοκία, Α. Χατζηφραιμίδη	17
Η Γερακίνα, Σ.Τ.	20
Αναγνωστοπούλειον Σχολείον	21
Χρήστος Λάμπρου, Γ. Τζιλαλή	25
Η πλατεία της Κόνιτσας, Ν. Ρεμπέλη .	26
Εν όψει του 2000, Α. Π.	29
Οι Πυρσογιαννίτες Τσουβαλάδες, Α.Π.	30
Ορειβ. Σύλλογος Κόνιτσας Σ.Τ.	31
Κοπή πίτας Ε. Κονιτσιωτών, Ι.Τ.	32
Η πίτα Παδιωτών, Μ.Ι.Κ.	32
Η πίτα Συνδ. Βούρμπιανης	33
Προς το Δημ. Συμβούλιο Ε.Σ.	34
Μια εξαιρετική Έκδοση, Α. Ριστάνη ..	35
Φωτογραφίας ανάγνωση, Τ. Κανάτση	36
Διαδρομές, Α.Κ.	36
Επιστολές Σ. Καραγιάννη	37
Πεκλάρι Σ.Κ.	38
Ευθυμογράφημα, Θ. Πορφύρη	39
Αδελφότητα Κόνιτσας «ΣΜΟΛΙΚΑΣ» ..	41
Σχόλια - Ειδήσεις - Νεκρολογίες	42

(Φωτ. Εξωφ. Σ.Τ. - Χιονοδρομικό Βασιλίτσας)

**Εκδίδεται από Συντακτική
Επιτροπή**

**Ανδρέου Ηλίας
Ζώτος Θεόφιλος
Τουφίδης Σωτήρης
Τσιάγκης Ικαρος**

**Υπεύθυνος σύμφωνα
με το νόμο:**

**Σωτ. Τουφίδης
Κόνιτσα 44.100
Τηλ. (0655) 22.464, 22.212
Fax: (0655) 22.464**

**Γραφικές Τέχνες
ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ**

Γαριβάλδη 10, 45221 Ιωάννινα
Τηλ.-Fax: 0651 - 77358

**Ετήσια συνδρομή: Εσωτερικού Δρχ. 2.000
Εξωτερικού, Δολ. USA 20 Αυστραλ. 30
Αλληλογραφία - Συνδρομές - Εμβάσματα
στον υπεύθυνο του περιοδικού Σ. Τουφίδη
ή στο Βιβλιοπωλείο «ΕΛΕΓΕΙΟ» Θ. Ζώτου, Κόνιτσα**

Προς τον 16ο χρόνο

Με το σημερινό 90ο τεύχος, το περιοδικό μας βαδίζει στον 16ο χρόνο έκδοσής του στην Κόρινθα.

Δεν θα γιορτάσουμε το κλείσιμο της δεκαπενταετίας με τυμπαροκρουσίες, απλά θα ευχαριστήσουμε τους φίλους συνδρομητές και συνεργάτες που με την συνεργασία τους δυναμώνουν τη δική μας θέληση και το μεράκι να συνεχίσουμε την ταπεινή μας προσφορά σ' αυτό το ιστορικό και παγέμορφο κομμάτι της πατρίδας μας, την Κόρινθα.

Μπορεί να μας κατατάσσουν οι στατιστικές των Ευρωπαίων στη φτωχότερη περιοχή της Ελλάδας οικονομικά, εμείς όμως νιώθουμε πλούσιοι. Πλούσιοι σε ιστορία, παραδόσεις, πολιτισμό, φύση.

Εδώ πάνω εμείς "φυλάμε Θερμοπίλες" διακατεχόμενοι από αγωγία για το αύριο, αλλά και χωρίς να χάνουμε την ελπίδα μας.

Παράλληλα με τους άλλους φορείς του τόπου μας που αγωνίζονται για ένα καλύτερο μέλλον κι εμείς δίνουμε το δικό μας αγώνα για τον ίδιο σκοπό.

"Εν τη ενώσει η ισχύς". Όλοι μαζί, με αισιοδοξία ας βαδίσουμε μπροστά για το καλό όλων.

ΤΟ ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΟ ΒΑΣΙΛΙΤΣΑΣ

Μπορεί οι περισσότεροι άνθρωποι να δυσανασχετούν με το χειμώνα λόγω των δυσκολιών που επιβαρύνουν τη ζωή τους με τις βροχές, τα χιόνια και τις παγωνιές.

Για αρκετούς όμως, ο χειμώνας παρέχει την ευκαιρία να απολαύσουν την αγριάδα της φύσης με ορειβασία και άλλα σπορ.

Στην περιοχή μας οι νέοι, κυρίως, έχουν την ευκαιρία να ασχοληθούν το χειμώνα με το σκί στο χιονοδρομικό κέντρο Βασιλίτσας, πάνω από το Δίστρατο.

Εκεί στις πολύ καλές πίστες συγκεντρώνονται αρκετοί λάτρεις των χειμερινών σπορ από διάφορα μέρη που βρίσκουν τη χαρά στις χιονισμένες πλαγιές της Βασιλίτσας και της "Γομάρας" Μάλιστα με τους εξυπηρετικούς Διστρατιώτες νέους οι οποίοι δουλεύουν στις καντίνες, απολαμβάνουν το ρακί με τα ανάλογα μεζεδάκια και το ζεστό σαλέπι που είναι ό,τι πρέπει σ' αυτές τις περιπτώσεις.

Εμείς κάνοντας μια επίσκεψη εκεί πάνω το Γενάρη, απολάυσαμε και το όμορφο τοπίο και το ζεστό σαλέπι.

Εκείνο που πρέπει να επισημάνουμε όμως, είναι η δυσκολία του δρόμου, γιατί δυστυχώς δεν έχει τελειώσει ακόμα η ασφαλιτόστρωση του κομματιού από Άρ-

ματα ως το Δίστρατο.

Από το Δίστρατο ως το χιονοδρομικό ο δρόμος είναι πολύ καλός.

Αν θέλουμε όμως να προσελκύσουμε αρκετόν κόσμο σ' αυτή την περιοχή, νομίζουμε ότι πρέπει να επιταχύνουμε την αποπεράτωση της ασφαλιτόστρωσης και οι Διστρατιώτες να αφήσουν στην άκρη κάποιες μεμφιμοιρίες, διαπλατώνοντας οπωσδήποτε τον κεντρικό δρόμο του χωριού για εύκολη πρόσβαση των αυτοκινήτων προς το χιονοδρομικό.

Αυτό ισχύει και για τα άλλα χωριά της Λάκκας. Για να μας επισκέπτονται με Ι.Χ. και λεωφορεία πρέπει να υπάρχουν δρόμοι. Είναι απαράδεκτο, κάποιο κηπάρι ή κάποια παλιοκαλύβα να στέκουν εμπόδια στην άνετη κίνηση των οχημάτων. Κάποιες μικροαβαρίες πρέπει να γίνονται χάρη του γενικού συμφέροντος και του δικού μας, ασφαλώς.

Με τη βελτίωση του οδικού δικτύου και την ανέγερση ξενοδοχείων στην περιοχή, πιστεύουμε ότι και την ανάπτυξή θα πετύχουμε σ' αυτή τη θαυμάσια περιοχή και πολλούς νέους ανθρώπους θα κρατήσουμε στον τόπο μας....

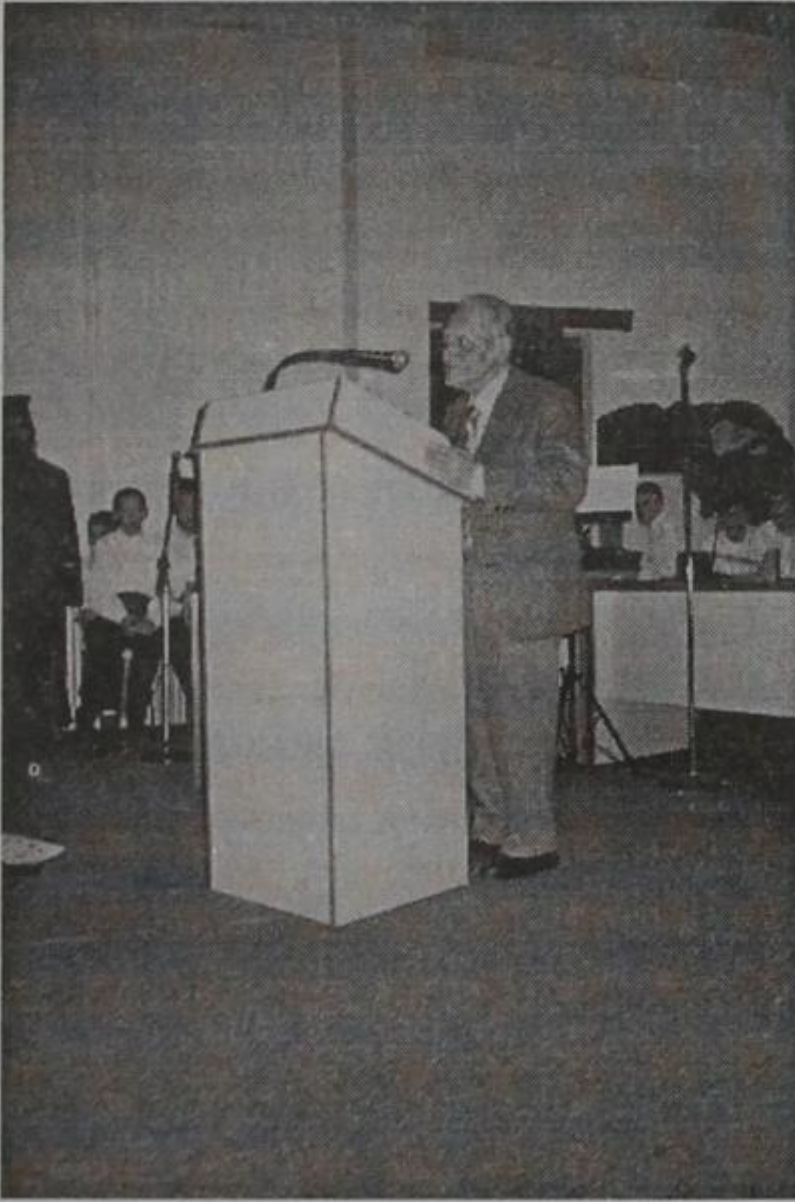
Σ.Τ.

**Μην ξεχνάτε
τη συνδρομή σας.
Είναι το στήριγμα
του περιοδικού μας**

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ "Το Γεφύρι" Με 40 κλίνες, εστιατόριο, μπάρ, θέρμανση, πάρκινγκ κλπ. Στην ειδυλλιακή τοποθεσία της γέφυρας Αιωού στην Κόνιτσα. Τηλ. 0655-23780

Τιμητική εκδήλωση για το γιατρό Δημ. Βανδέρα

Στις 19/1 απ'τη Μητρόπολη Κόνιτσας πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα του Δημαρχείου τιμητική εκδήλωση για το γιατρό Δημ. Βανδέρα ο οποίος πρόσφερε για μισό αιώνα τις υπηρεσίες του στην Κόνιτσα και σ' όλα τα χωριά της επαρχίας μας, από τη θέση του στο Νοσοκομείο της πόλης, αλλά και γενικότερα επισκεπτόμενος τους ασθενείς όπου και όποτε υπήρχε ανάγκη.

Προς τιμή του, ο Πολιτιστικός Σύλλογος "Αγ. Νικόλαος" κατά την εκδήλωση που είχε κάνει στα "Πλατανάκιας 12/1/91, ήταν ο πρώτος φορέας ο οποίος τίμησε το γιατρό Βανδέρα για την προσφορά του.

Σχετικά είχαμε γράψει στο τ. 36/1991, σελ. 19. Φέτος ήταν η σειρά της Μητρόπολης.

Εμείς νομίζουμε ότι αυτό θα πρεπε να είχε γίνει από το Δήμο προ πολλού. Όπως έχουμε ξαναγράψει, οι εκδηλώσεις αυτές τιμούν περισσότερο αυτούς που τις κάνουν γιατί μ' αυτόν τον τρόπο δείχνουν την ευγνωμοσύνη τους στους τιμώμενους για την προσφορά τους στο κοινωνικό σύνολο.

Στην παραπάνω εκδήλωση ακούστηκαν ύμνοι από τη χορωδία της Βυζαντινής μουσικής υπό τη διεύθυνση του κ. Καραβίδα, ποιήματα και τραγούδια από μαθητές και μαθήτριες Γυμνασίου και ομιλία του Δ/ντή του Κέντρου παιδικής μέριμνας κ. Βασ. Μάτσια που δημοσιεύουμε πιο κάτω.

Μετά την προσφώνηση του Δημάρχου κ. Χατζνεφραιμίδη και την αντιφώνηση του συγκινημένου κ. Βανδέρα, έκλεισε την εκδήλωση ο Μητροπολίτης κ. Ανδρέας, ο οποίος απένειμε τιμητική πλακέτα στο γιατρό. Στην εκδήλωση παρευρέθηκε ο χειρουργός γιατρός κ. Λέκκας, παλιός συνεργάτης του κ. Βανδέρα στο Νοσοκομείο Κόνιτσας, το προσωπικό του Νοσοκομείου και πλήθος Κονιτσιωτών που γέμισε την αίθουσα του Δημαρχείου ασφυκτικά.

Στο τέλος το πλήθος ευχήθηκε στο γιατρό δύναμη και υγεία και ακολούθησε δεξίωση προσφορά του Δήμου, στους συγκεντρωμένους.

Η ΟΜΙΛΙΑ

Σεβαστέ μας γιατρέ,

Κόνιτσα, ως επαρχία και πόλη, εκπληρώνει σήμερα ένα μεγάλο ηθικό χρέος.

Τακτοποιούμεθα συνειδησιακά μαζί σου γιατρέ μας και νιώθουμε ανάλαφρα.

Γιατί, κάθε φορά που σε συναντούσαμε, μας βασάνιζε το ερώτημα: "πότε θα πούμε στο γιατρό μας το μεγάλο, το δημόσιο, το ομαδικό, το γεμάτο ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ".

Ευχαριστούμε, λοιπόν, την Ιερή Μητρόπολή μας, που οργανώνει τη σημερινή τιμητική εκδήλωση και μας προσφέρει τη χαρά, που νιώθουν οι ευεργετημένοι όταν εκφράζουν την ευγνωμοσύνη τους.

Σεβασμιώτατε, κύριε Δήμαρχε, κυρία Σύμβουλε της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, κύριε Διοικητά του Τάγματος, κύριε Διοικητά του Αστυνομικού Τμήματος, κύριε Διοικητά της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, κυρίες και κύριοι, αγαπητά μας παιδιά.

Όλοι στον τόπο μας θέλουν να πουν και ν' ακούσουν τον καλό, τον επαινετικό λόγο για τὸ γιατρό μας.

Οι Κονιτσιώτες πιστεύουν πως, ὅ,τι και να ειπωθεί για τον κ. Βανδέρα, δεν μπορεί να είναι υπερβολικό, παρά μόνο λίγο.

Η βεβαιότητα αυτή πείθει, πως η πιο ευπρόσδεκτη ομιλία που μπορεί να απευθύνει κανείς στους συντοπίτες μας, είναι αυτή που αναφέρεται στην ηρωική και ευεργετική προσφορά του.

Όταν, λοιπόν, μου ανατέθηκε να πω δυο λόγια στην εκδήλωση, σκέφθηκα, πως δεν έχω να κάνω τίποτε άλλο, παρά να ρωτήσω δέκα, είκοσι συμπατριώτες μας, να μου πουν ένα ὁ καθένας περιστατικό υγείας και η ομιλία έτοιμη.

Ομιλία αληθινή και σίγουρα εντυπω-

σιακή, αφού δεν υπάρχει άτομο και οικογένεια στην περιοχή μας, χωρίς σοβαρή ιστορία υγείας, που να προκαλεί τη συγκίνηση και το θαυμασμό, από τον τρόπο που την αντιμετώπισε ο κ. Βανδέρας.

Κι ο μόνος κίνδυνος σ' αυτή την περίπτωση είναι, ὅτι θα βρεθούν άλλοι, αμέτρητοι που θα πουν: "Ζήσαμε εμείς περιστατικά ακόμη πιο σοβαρά, ακόμη πιο συνταρακτικά, που παρουσιάζουν τη μεγαλοψυχία, την αγάπη, την ανθρωπιά και την επιστημονική ικανότητα του γιατρού μας, ακόμα πιο ανάγλυφα".

Έφθασε ὅμως ένα μήνυμα μυστικό, σοβαρό, καλοσυνάτο και αυστηρό μαζί, που έλεγε πως πρέπει να προσέξεις.

Να μην αναφερθούν γεγονότα, που ὅσο κι αν συγκινούν κι αν προκαλούν εντύπωση, είναι δυνατό να φωτογραφίσουν πρόσωπα. Δίκιο.

Γιατί, έτσι δε σεβόμεθα το σύμβολο της εχεμύθειας. Δεν τιμούμε, παρά στεναχωρούμε εκείνον που σέβεται την προσωπικότητα ὄλων και έκανε πράξη την πίστη του, πως ο πόνος και η ανάγκη των συναθρώπων μας αντιμετωπίζεται, εξυπηρετούνται και υπηρετούνται, με τρόπους που δεν προσβάλλουν και που ποτέ δεν προβάλλουν τον υπηρετούντα.

Ο γιατρός μας γνωρίζει καλά, πως οι εμπειρίστατοι την υγεία τους χάνουν, ίσως και τ' αγαθά τους, ποτέ ὅμως την αξιοπρέπειά τους.

Να αποφύγεις την υπερβολή. Μα δε μας χρειάζεται. Δεν ταιριάζει και δεν την έχει ανάγκη το ιερό έργο ενός αφοσιωμένου, αφιερωμένου, λιπού και μετρημένου λειτουργού της υγείας.

Μη σαλπίσεις την ευεργεσία, την ελεημοσύνη και την βοήθεια που προσέφερε και προσφέρει στους συναθρώπους του, ένας αθόρυβος και ταπεινός υπηρέτης.

Ναι. Το σάλπισμα, δεν το θέλει ο Θε-

ός από τον ελεούντα, το απαιτεί από τους ευεργετημένους. Η αναγνώριση και η ευχαριστία ευαρεστούν το Θεό και τιμούν τους ανθρώπους.

Εμείς γι' αυτό είμαστε εδώ, για να φωνάξουμε πως δεν ξεχνούμε ποτέ τα ξενύχτια σου δίπλα μας, όταν πονούσαμε. Για να σου πούμε χίλια ευχαριστώ για τη θυσία σου, για την απάρνηση του εαυτού σου για χατίρι μας.

Και γνωρίζουμε, πως η αγάπη και ο σεβασμός δεν λέγονται, δείχνονται. Και οι Κοντσιώτες, χωριά και πόλη, σου το δείχνουν κάθε μέρα. Δεν σε αγαπούμε γιατρέ, σε λατρεύουμε. Και τη λατρεία δεν τη δικαιούται και ούτε την απέκτησε κανείς χωρίς να θυσιαστεί ο ίδιος πρώτα.

Το βλέπουμε γιατρέ. Αναρωτιέσαι: *“Γιατί όλη αυτή η φασαρία, αφού εγώ την αγάπη σας τη βλέπω κάθε μέρα;”*.

Αξίζει και πρέπει ένας δημόσιος έπαινος σε όσους έχουν έναν ξεχωριστό τρόπο ζωής. Σ' αυτούς, που δε λένε, αλλά πράττουν το καλό. Σ' αυτούς, που δε συμβουλεύουν μόνο, αλλά παραδειγματίζουν με όσα βιώνουν. Σ' αυτούς, που η καθημερινή κοινωνική και επαγγελματική συμπεριφορά τους, σε κρατάει σε σοβαρότητα και σου θυμίζει συνεχώς την υπευθυνότητα. Σ' αυτούς, που δεν απαιτούν και δεν επιβάλλουν ποτέ τίποτε, παρά μόνο προσφέρουν και μέσα από την αγάπη τους, εμπνέουν ευγενικά αισθήματα και σεβασμό στους άλλους.

Κι αυτό το μυστικό μήνυμα, που αναφέραμε προηγουμένως, δεν είναι τίποτε άλλο, παρά, το άρωμα που αποπνέει η ζωή όλων των ταπεινών, όλων των αξιόλογων, όλων όσων αποτελούν ζωντανό παράδειγμα σκληρής καθημερινής προσπάθειας για τιμή στις αρχές και τις αξίες.

Η ευωδιά της ζωής των ευχαριστεί, ευφραίνει, μα συγχρόνως σου εμπνέει το μέτρο και σε κρατάει στην ευγένεια και

την ανωτερότητα.

Έτσι, λοιπόν, γιατρέ μας, η Μητρόπολή μας, μας δίνει την ευκαιρία όχι μόνο να σου αποδώσουμε αυτό που σου πρέπει, αλλά να πάρουμε κι ένα καλό μάθημα.

Οι μεγάλοι και στις τιμητικές τους διδάσκουν. Και μην αφήσουμε το μάθημα, αγαπητοί μου, μόνο για τους νέους.

Γιατί συνήθως εμείς οι μεγάλοι, έτσι αποφεύγουμε την ευθύνη μας σε τέτοιες περιπτώσεις. Φωνάζουμε: *“Να το παράδειγμα για τους νέους μας”*. Όχι! Παράδειγμα ο γιατρός μας πρώτα για μας τους μεγάλους και μετά για τα παιδιά μας και τα εγγόνια μας.

Και πράγματι τιμή για το γιατρό μας, θα είναι η προσπάθεια για καλύτερη εκτέλεση των καθηκόντων μας, για περισσότερη διάθεση εξυπηρέτησης του συνανθρώπου, για αξιοπιστία, για συνέπεια.

Εάν τους Βανδέρες δεν τους θυμόμαστε λίγο στην εργασία μας, καλύτερο κόσμο δεν παραδίδουμε στα παιδιά μας. Κι όσο κι αν τους προβάλλουμε, τους Βανδέρες, τα παιδιά καθημερινά βλέπουν εμάς. Και κατά κανόνα, θα γίνουν ό,τι είμαστε κι όχι ό,τι τους λέμε.

Εμείς, λοιπόν, οι μεγάλοι, οι γονείς, χρειαζόμαστε αγώνα, για να μοιάσουμε όσο είναι δυνατόν, αυτούς που τιμούμε κι ακολούθως να γίνουμε παραδείγματα στους νέους, στα παιδιά μας.

Διαφορετικά, θα μείνουμε στη γνωστή νοοτροπία της υπερηφάνειας για τους προγόνους τους σοφούς, του ήρωες, τους ευεργέτες. Και θα περιμένουμε πότε ο Θεός θα δώσει νέο Βανδέρα, για να δείξει πως ακόμα μας αγαπάει.

Στην Ελλάδα μας δεν έλειψε ποτέ η γνώση του καλού. Η δυσκολία μας ήταν πάντα στο ποιος θα το υπηρετήσει. Ποιός θα κουνήσει το χέρι του για να γίνει το καλό. Εντοπίζουμε και συζητούμε πο-

λύ για το τι πρέπει να γίνει και υστερούμε σε προθυμία και πρωτοβουλία να το κάνουμε, ακόμα κι αν είναι υποχρέωσή μας.

Πέτρα να βρεθεί στο δρόμο μας το κάνουμε θέμα, παρατηρήσεις αμέτρητες, θυμός, καταλογισμός ευθυνών σε υπηρεσίες, σε όλους εκτός από τον εαυτό μας.

Όλοι έχουν υποχρέωση να την τραβήξουν, εκτός από εμάς.

Κι όμως, είναι τόσο εύκολο πολλές φορές, να παραμερίσεις μια πέτρα.

Άλλοι πρέπει να κάνουν το καλό. Άλλοι πρέπει να κάνουν το περισσότερο, αυτό που δεν προβλέπεται στο καθηκοντολόγιο.

Αυτά πρέπει να γίνονται μόνο από τους Βανδέρες.

Κι είναι παλιό κουσούρι της φυλής μας αυτό. Το να γνωρίζουμε το καλό, αλλά να περιμένουμε να το κάνουν οι άλλοι, τους οποίους, ευτυχώς, στο τέλος τους χειροκροτούμε. Μας το λέει και η ιστορία ηλικιωμένου επισκέπτη στην Ολυμπία κατά τη διάρκεια αγώνων. Ψάχνοντας για θέση στις κερκίδες του σταδίου, περνάει διαδοχικά μπροστά από τους Αθηναίους, του Θηβαίους, τους Ρόδιους, κλπ. Όλοι τους φωνάζουν: "Ένας γέροντας, μια θέση στο γέροντα". Μα κανείς δεν κουνιέται. Φθάνοντας στους Σπαρτιάτες, χωρίς ν' ακουστεί τίποτε, όλοι τους αμέσως όρθιοι και προσφέρουν τη θέση τους. Οι προηγούμενοι χειροκροτούν και ο γέροντας αναφωνεί:

"Όλοι οι Έλληνες γνωρίζουν το καλό, το πράττουν όμως μόνον οι Σπαρτιάτες".

Ο τιμώμενος σήμερα είναι Σπαρτιάτης. Και γνωρίζει και πράττει το καλό. Πράττει το καλό για 50 ολόκληρα χρόνια στην επαρχία μας. Κι εμείς σήμερα τον χειροκροτούμε.

Ας μη μείνουμε μόνο στο χειροκρότημα. Ας τον μιμηθούμε στο βαθμό που μπορούμε. Ας παραχωρήσουμε κι εμείς κάπου - κάπου τη θέση μας, πριν η ανάγκη περάσει μπροστά απ' τους Σπαρτιάτες. Πενήντα τόσα χρόνια, λοιπόν, δοσμένα στην Κόνιτσα.

Είναι γνωστό, πως ο κ. Βανδέρας κατάγεται από την όμορφη περιοχή του Ζαγορίου. Ιδιαίτερη πατρίδα του, το πανέμορφο χωριό της Αρίστης του Δυτικού Ζαγορίου. Εκεί σ' αυτό τ' αρχοντοχώρι γεννήθηκε και τελείωσε το σχολείο. Και το λέω αρχοντοχώρι, όπως είναι όλα τα Ζαγοροχώρια, γιατί η αρχοντιά δεν είναι πλούτος, αλλά ευγένεια, τρόποι συμπεριφοράς και κυρίως πνευματικός προσανατολισμός ζωής. Και τα είχε αυτά το Ζαγόρι.

Μια κυρά λοιπόν, με τη βαριά, παλιά σημασία της λέξης, συγχωριανή του και συνομήλική του, μου είπε πρόσφατα: "Ο γιατρός ήταν καλός μαθητής, όπως κι άλλα παιδιά, είχαμε καλούς δασκάλους, που αγαπούσαν τα παιδιά, οι περισσότεροι ντόπιοι. Παρακινούσαν, κυρίως εκείνους που διακρίνονταν, να συνεχίσουν στα Γιάννενα, παρά τις μεγάλες οικονομικές δυσκολίες των περισσότερων σπιτιών, όπως και του γιατρού και στα Γιάννενα τα παιδιά δεν είχαν βιβλία. Μ' ένα βιβλίο διαβάζανε όλα".

Κι από τα Γιάννενα στο Πανεπιστήμιο της Αθήνας. Ποιος βοηθούσε σ' όλες αυτές τις δυσκολίες; "Συγγενείς των παιδιών, αλλά και απλοί χωριανοί, που δουλεύανε στα Γιάννενα και την Αθήνα, το είχανε σε καμάρι να μαθαίνουν τα παιδιά του χωριού τους γράμματα, να γίνονται επιστήμονες και βοηθούσαν".

Ο γιατρός μας θα θυμάται κάποιους σερβιτόρους Αρτσιστινούς, που φρόντιζαν για το φαγητό και το χαρτζηλίκι τους.

Αυτό είναι το Ζαγορίσιο πνεύμα της αρχοντιάς. Κι ο γιατρός, πιστός συνεχιστής της όμορφης παράδοσης, βοήθησε και βοηθάει με τη σειρά του άλλους νέους να καταρτιστούν.

Στην Κόνιτσα φθάνει πριν από 50 χρόνια. Δύσκολα χρόνια για την πατρίδα μας και την περιοχή μας ιδιαίτερα. Υπηρετεί ως στρατιωτικός γιατρός στην Αναγνωστοπούλειο Σχολή, που λειτουργεί ως νοσοκομείο και τελειώνοντας τη θητεία του, δεν απομακρύνεται ποτέ.

Φορτώνεται το βάρος των προβλημάτων της υγείας πενήντα και πλέον χωριών, μαζί με τα χωριά των γειτονικών περιοχών. Χωριά με πολύ κόσμο. Όλα με δημοτικά σχολεία, ζωντανά.

Όλα με δύσκολους χωματόδρομους και ορισμένα χωρίς δρόμο τελείως. Χωρίς τηλέφωνα. Βιοτικό επίπεδο χαμηλό και ανάγκες αμέτρητες.

Ο νέος τότε γιατρός αποφασίζει να παλέψει τις δυσκολίες όλες. Αφήνει στην άκρη σκέψεις για θέσεις πιο άνετες, θέσεις που δίνουν πολλά χρήματα, που εξασφαλίζουν καριέρα. Υπηρετεί την επαρχία απ' άκρη σ' άκρη. Γιατρός του Νοσοκομείου, γιατρός του ΙΚΑ, γιατρός του Ορφανοτροφείου, γιατρός των εκκλησιαστικών ιδρυμάτων, γιατρός των οικοτροφείων και της Εστίας, των σχο-

λείων, του κόσμου όλου.

Θεέ μου, πως τα προλαβαίνει όλα!

Τα προλαβαίνει γιατί αγαπάει το συνάνθρωπο. Κι όποιος αγαπάει τον πλησίον του, είναι πολύ κοντά Σ' αυτόν που είναι η Αγάπη. Και για τη δύναμη της αγάπης του Κυρίου δεν υπάρχουν ακατόρθωτα.

Γνωρίζει όλα τα χωριά, όλες τις οικογένειες. Δεν μένει κανείς ποτέ χωρίς εξυπηρέτηση. Ο γιατρός μπορεί ν' αργήσει, αλλά θα'ρθει. Δεν ξεχνάει ποτέ. Σε λίγα χρόνια αποτελεί το κινητό μητρώο και δημοτολόγιο όλης της περιοχής. Αργότερα, όταν ήλθαν τα τηλέφωνα, πάλι το ίδιο. Όλοι οι τηλεφωνικοί αριθμοί γραμμένοι στη μνήμη του. Καταχωρημένοι ανεξίτηλα από το ενδιαφέρον και τη λαχτάρα για τα προβλήματα όλων. Από του παππού και της γιαγιάς μέχρι του μικρού της κούνιας. Χωρίς διακρίσεις, ποτέ και για κανέναν. Και γίνεται ο γιατρός όχι ο γνωστός, αλλά ο έμπιστος όλων μας. Κανένας απ' όλη την επαρχία δεν χρειάζεται διαμεσολάβηση για να τον πλησιάσει ή να επικοινωνήσει.

Είναι για όλους ο αγαπημένος φίλος. Και καμαρώνουν όλοι για το φίλο τους, για τον έμπιστο φίλο τους.

Και με τον καιρό, γίνεται η τράπεζα που καταθέτουν όλοι οι Κονιτσιώτες τον καημό τους, τον πόνο τους, το οικογενειακό τους πρόβλημα. Και γίνεται η καρδιά τους, το χρηματοκιβώτιο των απορρήτων όλων μας. Και φυλάσσονται χωρίς να χρησιμοποιηθούν ποτέ, παρά μόνο για να κάνει ο γιατρός τη δουλειά του καλύτερα.

Και γίνεται ο γιατρός μας βουνό αγάπης και υπομονής, για ν' αντέξει το βάρος

του πόνου, που ακουμπάει επάνω του.

Πόσες φορές δε θα μονολόγησε λέγοντας, πότε σαν ερώτηση και πότε σαν ευχή, τη φράση του μεγάλου μας Σκιαθίτη: "Σαν και να 'χαν ποτέ τελειωμό τα πάθια κι οι καημοί του κόσμου".

Κι όλα αυτά, γιατί ο γιατρός μας, δεν θέλει επιστήμη χωρίς ανθρωπιά. Βουνό αγάπης και υπομονής ο γιατρός. Ναι. Οι μεγάλοι άνδρες μοιάζουν με τα ψηλά βουνά, είναι ψηλά βουνά. Όσο είσαι κοντά στη βάση τους, δε μπορείς να δεις την κορυφή τους. Όταν απομακρύνεσαι τότε θαυμάζεις τη μεγαλοπρέπειά τους. Σιγά-σιγά βλέπουμε την κορυφή, την πολύ ψηλή κορυφή σου γιατρέ.

Μας υπηρέτησε ο γιατρός από πολλά πόστα. Εξυπηρέτησε τους εργαζόμενους στο ΙΚΑ. Ξενύχτησε στα σπίτια μας, μέχρι την ώρα, που μπορούσε να μας αφήσει χωρίς ν' ανησυχούμε.

Αλλά κι όταν έφευγε, ο νους του εκεί. Και πάλι τηλέφωνο και πάλι επίσκεψη σε ώρα, που δεν τον περιμέναμε.

Και μέχρι να του ετοιμάσεις έναν καφέ, τον έπαιρνε ο ύπνος στην καρέκλα. Πάντα ο ύπνος τον έπαιρνε, ποτέ αυτός τον ύπνο. Του τον έδινε με το ζόρι πάντα η κούραση, αλλά για λίγο. Φοβάμαι, πως οι περισσότερες ώρες της ξεκούρασής του, του ύπνου του, δεν ήταν σε κρεβάτι, αλλά στην καρέκλα και στο αυτοκίνητο.

Άγρυπνος και αεικίνητος για μας.

Τι ευχές και τι σταυροκοπήματα από μανάδες και γιαγιάδες, ενώ τον ξεπροβοδούσαν στην πόρτα τα μεσάνυχτα και τα ξημερώματα!

Και τέτοιες ευχές κι ευχαριστίες, στρώνουν δρόμους, που οδηγούν στον παράδεισο.

Άκουσα, πως μια οικογένεια τίμησε με πλακέτα τη γυναίκα, που έσωσε τη ζωή του αρχηγού της. Έγραφε η πλακέτα:

"Όποιος σώζει έναν άνθρωπο, σώζει τον κόσμο όλο".

Κι όποιος σώζει για πενήντα χρόνια μια περιοχή ολόκληρη, τί γίνεται;

Τι να σου πρωτοθυμηθούμε γιατρέ μας. Όταν η ανάγκη το επέβαλε και μας έστελνες παρακάτω, σε νοσοκομεία ή άλλους συναδέλφους σου, έφθανε πρώτα εκεί η δική σου αγωνία, το τηλεφώνημά σου. Τους βρήκαμε κατατοπισμένους. Κι όταν γυρνούσαμε, με πρώτο μέλημά μας την ενημέρωσή σου, μας προλάβαινε πάλι στο σπίτι μας το δικό σου τηλέφωνο.

Κι όπου η δυσκολία ήταν εμφανής για την αγορά των φαρμάκων, πάντα θα βρισκόταν ο τρόπος "να βολευτεί το πράμα", χωρίς να προσβληθεί κανείς.

Πόσα μπορούν να γίνουν όταν θέλουμε κι όταν αγαπάμε!

Χίλιες οι προσφορές του Βανδέρα. Περισσότερο όμως την προσφορά του την έχουμε συνδέσει με το Νοσοκομείο της πόλης. Εκεί που με τη συμπαράσταση συνεργατών, που δε γνώριζαν ωράρια και δεν υπολόγизαν κόπους, συντελέστηκαν θαύματα. Κι είναι ευκαιρία, πέρα από τη δική σου αναγνώριση, γιατρέ, να απευθύνουμε κι εμείς τα συγχαρητήρια σ' όλους τους βοηθούς σου, γυναίκες και άνδρες.

Παλαίμαχους και μάχιμους μέχρι σήμερα, όλων των ειδικοτήτων. Τους ευχαριστούμε πολύ. Να είναι υπερήφανοι για τη συμβολή τους στη λειτουργία του Νοσοκομείου και να χαλαλίσουν τους κόπους τους.

Νοσοκομείο λοιπόν, το κάστρο της ασφάλειας του Κονιτσιώτη. Με χειρουργείο, με κρεβάτια, με ήρωες μέσα, μόνιμους και έκτακτους, που ερχόντουσαν από τα Γιάννενα, όπως για παράδειγμα, ο κ. Λέκκας ο γιατρός, που είναι σήμερα δίπλα μας.

Νοσοκομείο όμως ίσον Βανδέρας.

Βανδέρας ίσον ένα Νοσοκομείο.

Εξισώσεις, ισότητες, δεν ξέρω πως λέγονται, που δε θα ξεχαστούν ποτέ. Γιατρός για όλες τις ώρες, για όλες τις ειδικότητες. Το φως στο δωμάτιό του πάντα αναμμένο. Ελπίδα για όσους έφταναν αλαφιασμένοι τη νύχτα κι έλεγαν αμέσως: "Μέσα είναι".

Κι όταν έλειπε, δηλωμένος ο τόπος της παρουσίας του και το τηλέφωνο, για να φθάσει αμέσως.

Νοσοκομείο, λέμε τη λέξη κι αναπολούμε το παρελθόν με παράπονο οι Κοινοσιώτες. Νοσοκομείο λέμε και βλέπουμε πια επιβλητική την κορυφή, όχι του βουνού της οροσειράς που λέγεται Βανδέρας.

Του γιατρού Βανδέρα, που τον ξέρουνε και τον αναγνωρίζουνε με σεβασμό κι εκτίμηση συνάδελφοί του σ' όλη την Ελλάδα.

Κάποτε συνοδεύοντας άρρωστο στα Γιάννενα, κρατούσα στο χέρι παραπεμπικό του κ. Βανδέρα που είχε διάγνωση με ερωτηματικό. Ο συνάδελφός του στο νοσοκομείο Χατζηκώστα είπε: "Το ερωτηματικό του Βανδέρα το σβήνουν και το κάνουν τελεία και παύλα οι εργαστηριακές μας εξετάσεις".

Από τους συναδέλφους αναγνώριση, από μας τους ασθενείς εμπιστοσύνη.

Να θυμηθούμε λίγο και τη συμμετοχή σου στις χαρές και στις λύπες μας, για-

τρέ. Κι αυτά τα προλαβαίνεις, έστω για λίγο, έστω και μ' ένα τηλέφωνο.

Τέλος, αφού έτυχε να είμαι εγώ ομιλήτης, δεν μπορώ, θέλω, πρέπει να σας πω, πως ο γιατρός μας είχε δυο καρδιακούς φίλους. Που του έμοιαζαν. Λεπές ψυχές, αφιερωμένοι κι αυτοί στην υπηρεσία της ορφάνιας.

Έλαμπε η Κόνιτσα με την παρουσία της τριάδας Πάκου - Βαρδάκη - Βανδέρα.

Το περπάτημά τους ήταν βουβό κήρυγμα ευπρέπειας και σοβαρότητας.

Γιατρέ μου, χαμογελάει ο ουρανός σήμερα.

Οι γονείς σου, ο αλυσμόνητος αδελφός σου και η σύζυγός του, ο "Σταυραϊτός" όπως τον έλεγες, οι φίλοι σου ο Κώστας ο Πάκος κι ο Διονύσης ο Βαρδάκης βλέπουν από ψηλά και καμαρώνουν.

Αγαπητοί μου.

Η σημερινή εκδήλωση, μόνο σκοπιμότητα δε μπορεί να έχει. Έχει όμως σκοπό. Και μάλιστα ιερό σκοπό, την απόδοση και την έκφραση ευγνωμοσύνης.

Αναφωνούμε λοιπόν όλοι μαζί: "Γιατρέ, τιμούμε τη θυσία σου, σ' ευχαριστούμε για την προσφορά σου, θαυμάζουμε το παράδειγμα σου. Γιατρέ μας, σ' αγαπάμε. Σ' αγαπάμε πολύ. Ο Θεός να σ' έχει πάντα καλά".

 RADIO-TAXI
A 84
ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ ΑΝΕΣΤΗΣ
ΤΗΛ. ΚΕΝΤΡΟΥ
094-680642
ΛΑΡΙΣΑ ΟΙΚΙΑ ΤΗΛ. 552499

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΛΜΙΝΤΕΡΗΣ
ΟΡΘΟΠΕΔΙΚΟΣ

ΜΕΣΟΓΕΙΩΝ 421B
ΠΛ. ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ
ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ. 6390049

ΤΑ ΚΟΛΙΝΤΑ

Παρμαονή των Χριστουγέννων εκατό καπνοδόχοι κάπνιζαν για να φκιάξουν τις κουλούρες για την παραμονή της γιορτής, τα λεγόμενα, κόλιντα.

Την εποχή του 1940 το Πεκλάρι είχε γύρω στα επακόσια άτομα, από τα οποία τα εκατόν πενήντα ήταν παιδιά του σχολείου.

Το κάθε σπίτι έπρεπε να φκιάξει διακόσιες κουλούρες μικρές και στο κάθε σπίτι υπολόγιζαν τα συγγενικά παιδιά γιατί εκτός από μικρή κουλούρα έδωναν και μεγάλη.

Όσοι πενθούσαν έκαναν κανονικό μνημόσυνο με βρασμένο σάρι και ψωμί καθάριο.

Την παραμονή εμείς οι Πανωμαχαλίτες μαζευόμασταν στην Κούλα να πούμε το τραγούδι του Χριστού:

*Κόλιντα μέλιντα τρεις χιλιάδες πρόβατα
και δυο χιλιάδες γίδια*

που βόσκουν στο Μεγάλο χωράφι.

*Οι Άγγελοι χαίρονται και τα δαιμόνια
σκάζουν*

σκάζουν και πλαντάζουν, τα σίδερα δαγκάζουν.

Μετά κάναμε τον κατήφορο όπου μας περίμεναν οι Κατωμαχαλίτες στο Φράξο του Σπανού.

Τραγουδούσαμε το τραγούδι όλοι μαζί στους Σπαναίους που μας περίμεναν και μετά στο Γιάννη Κεφάλα που μοίραζε τις κουλούρες.

Σε όσους πενθούσαν μπαίναμε στα σπίτια χωρίς φωνές, με σεβασμό και βρίσκαμε στο τραπέζι σάρι καλοβρασμένο σ' ένα ταψί με καρύδια και κομμάτια ψωμί στην κανίστρα.

Εμείς από τις δυο άκρες λέγαμε τρεις φορές Θεός σχωρέστον και γίνονταν η διανομή.

Ως το μεσημέρι μαζεύαμε αρκετές κουλούρες καθάριες και αυτό μας έδινε μεγάλη χαρά.

Οι μεγάλοι είχαν τη δική τους χαρά, με τις επισκέψεις στους συγγενείς.

Θυμάμαι τον πατέρα μου, έπαιρνε τον κατήφορο, πρώτο σπίτι ήταν του Β. Καπακλή συνέχιζε στου Β. Σπανού, γαμπρός ο ένας, ανηψιός ο άλλος. Απ' το Σπανό, πέρα στους άλλους Σπαναίους, στον Ανδρέα Λύτα και Γ. Λύτα, μετά πέρα στους Μαντζαίους, στον Ν. Μπουζούλα, το μερακλή των μερακλήδων. Αυτό γίνονταν και από άλλες παρέες και έτσι περνούσε η μέρα, με ζεστή ρακή, αρμιά, ξυνάδια τουρσιά και το βράδυ γυρνούσαν κεφάτοι στα σπίτια τους όπου έβρισκαν λαγγίτες.

Οι λαγγίτες γίνονταν ως εξής:

Έβάζαν στη φωτιά μια πυροστιά και πάνω της μια μαυρόπλακα ίσια να ζεσταίνεται. Μετά έριχναν από μια κουτάλα ζύμη μαλακή που την άπλωναν στην πλάκα. Όταν ψηνόταν από τη μια μεριά, την γύριζαν από την άλλη με μια ξύστρα και μόλις ψηνόταν την έβάζαν σ' ένα ταψί.

Αφού έψηναν 30-40 τέτοια φύλλα (ανάλογα με την οικογένεια) έριχναν στυμπισμένα καρύδια ανάμεσα στα φύλλα και μετά έριχναν σιρόπι από ζάχαρη και γινόταν ένα νόστιμο γλύκισμα, όπως είναι η καρυδόπιτα που φκιάνουν σήμερα οι νοικοκυρές.

Ευτυχισμένο το 2000
Βαγγέλης Βουρδούκας

ΤΟ ΠΑΖΑΡΙ ΤΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ (Ιστορικό)

ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

1. Το μέσα Παζάρι της Κόνιτσας είναι ένα πραγματικό Μνημείο, του τέλους των Βυζαντινών χρόνων, και των πρώτων χρόνων που ακολούθησαν την τούρκικη κατάκτηση.

Οι Κονιτσιώτες χριστιανοί και μουσουλμάνοι, που ένα μέρος της ζωής τους πέρασαν στα ύστερα χρόνια της τουρκοκρατίας εδώ, εξακολουθούσαν και μετά το 1913 να ξεχωρίζουν το Παζάρι της Κόνιτσας σε τρία τμήματα, στα οποία έδιναν κι από μια ονομασία. Κι αυτό ανεξάρτητα από τις ειδικότερες ονομασίες που έπαιρναν ορισμένα σημεία του Παζαριού από διάφορα κτίσματα. Όπως: στο τζαμί (του Χουσεΐν Σιάχ). Στην ώρα ή στο Ρολόι. Στο Χάνι του Λούπα. Στο Χάνι του Σουλειμάν κλπ). Αυτά τα τρία τμήματα του Παζαριού ονομάζονταν: “Ιμαρέτ”, το παλιό μέσα Παζάρι, “Παλιοχώρι”, το έξω Παζάρι, εκεί πούναι σήμερα η Κεντρική Πλατεία, και “Παζαρόπουλο”, το κτίσμα, ίσως και η γύρω περιοχή, μιας μονόροφης οικοδομής πούταν μέχρι το 1940 λίγο πιο πίσω απ’ το κτίσμα ΠΙΚΠΑ, τοποθετημένο κάθετα προς το διάδρομο εισόδου του Δημόσιου Οικοτροφείου. Αυτό το κτίσμα είχε την κλασική κατασκευή ενός μπεζεστενιού, μιας χτισμένης δηλαδή Αγοράς, με εσωτερικές καμάρες, που στα δύο άκρα εξόδου της είχε θύρες που την έκλειναν. Η γύρω από το Μπεζεστένι αυτό -το Παζαρόπουλο- περιοχή, ένα απέραντο λειβάδι αλλά και αυτό καθεαυτό το Μπεζεστένι αποτελούσαν ιδιοκτησία της οικογένειας Ζεινέλ μπεν.

Στα τελευταία χρόνια της Τουρκοκρατίας φαίνεται πως αρκετά μαγαζιά από τα μαγαζιά που βρίσκονταν στο Ιμαρέτ ανήκαν στο Τζαμί του Χουσεΐν Τσιάχ, όπως φαίνεται από έγγραφο του 1919 που δημοσίευσε ο Α. Ευθυμίου:

“Έλαβον παρά του κ. Παναγιώτου Ρούβαλη δια δύο μαγαζιά το γιαρκακί (εδαφονόμιον) μέχρι τέλη Νοεμβρίου 1919 και είμαι εξοφλημένος και προηγούμενοι αποδείξεις θεωρούνται άκυροι... Κόνιτσα 12 Νοεμβρίου 1919. Ο Επίτροπος του Τζαμιού Χουσεΐν Σιάχ, Σαμπήτ Μουχεντήν εφέντης (ελληνιστί). Ακολουθεί τουρκικό κείμενο και σφραγίδα τουρκική. (Βλ. Α. Ευθυμίου “Σελίδες από την Ιστορία της Κόνιτσας, 1997” σελ. 159).

2. Ας δούμε τώρα τι ήταν ένα Ιμαρέτ, και ποιάς περίπου εποχής κτίσμα είναι, το Ιμαρέτ της Κόνιτσας.

Ακολουθώντας τον Χαλίλ Ιναλτζίκ, καθηγητή της Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο της Άγκυρας, (βλ. Η Οθωμανική Αυτοκρατορία, έλλην, μετάφραση 1995, Έκδοση ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ) μαθαίνουμε ότι: Οι Οθωμανοί πιστοί στις μεσανατολικές παραδόσεις τους, κατάβαλαν προσπάθειες να μεγαλώσουν τις πόλεις τους, να ενισχύσουν την εμπορική τους ανάπτυξη. Κι αυτό άρχισε να γίνεται από τον Μωάμεθ τον Πορθητή. Κι από την ίδια την Πόλη. Κι επεκτάθηκε σ’ ολόκληρα τα Βαλκάνια. Έτσι μέσα στις νεοκατακτημένες πόλεις κατασκευάζονταν ΙΜΑΡΕΤΙΑ. Δημόσια Ιδρύματα που στήριζαν τα έσοδα βακουφιών. “Ένα σύμπλεγμα από κτίσματα φτιαγμένα με ευαγείς ή φιλανθρωπικούς σκοπούς. Τζαμί, μετρεσές, νοσοκομείο ξενώνες, εγκαταστάσεις νερού, δρόμους, γέφυρες, μαζί με τα ιδρύματα που πρόσφεραν τους πό-

ρους για συντήρησή τους, για παράδειγμα χάνια, παζάρια, καραβάν σεράγια, λουτρό, μύλους, βαφεία σφαγεία και μεγέρικα”.

Τα θρησκευτικά και φιλανθρωπικά ιδρύματα ήταν συνήθως μαζεμένα γύρω από το τζαμί, ενώ τα εμπορικά κτίρια βρίσκονταν κοντά τους ή σε κάποιο άλλο μέρος που συγκέντρωνε την κατάλληλη κίνηση. Τα ιμαρέτια αποτελούσαν βασικό στοιχείο του σχεδίου όλων των οθωμανικών πόλεων κι αυτά τους χάριζαν την ιδιαίτερη όψη τους, δεσπόζοντας ως πρόσφατα στις πόλεις και κωμοπόλεις των Βαλκανίων και της Μικρασίας με το γνώριμο περίγραμμά τους...”.

Η διαχείριση αυτών των ιδρυμάτων εξασφαλιζόνταν τοπικώς από διάφορους υπαλλήλους που ελέγχονταν τελικά από τον τοπικό Κατή.

Συνήθως η εμπορική κίνηση συγκεντρώνονταν στα οχυρωμένα μπεζεστένια, που αποτελούσαν μέρος των Ιδρυμάτων αυτών. Αυτά σκεπάζονταν συνήθως με πέτρινες καμάρες ή κρατούσαν την παλιά μορφή τους με τα υπαίθρια δρομάκια που σκιάζονταν από δέντρα. “Σ’ όλες τις μεγάλες οθωμανικές πόλεις των Βαλκανίων... τα κέντρα του εμπορίου αναπτύχθηκαν τριγύρω στα μπεζεστένια”.

Οι διάδοχοι του Μωάμεθ του Πορθητή, ο Μπαγιαζίτ ο Β΄ κι ο Σουλειμάν Α΄ συνέχισαν αυτή την τακτική και το σύστημα των ιμαρετιών σ’ όλη την Αυτοκρατορία. Και όλοι οι Σουλτάνοι των πρώτων χρόνων της κατάκτησης ενθάρρυναν κρατικούς και αυλικούς αξιωματούχους να κάνουν οι ίδιοι ή να χρηματοδοτήσουν ιμαρέτια πόλεων, με πανδοχεία και μπεζεστένια.

“Τον δέκατο τέταρτο και δέκατο πέμπτο αιώνα παρόμοια ιδρύματα δημιουργήθηκαν κι από μπέηδες των συνόρων στα εδάφη που είχαν κατακτήσει. Αργότερα οι πυρήνες αυτοί θα μετατραπούν σε οθωμανικά διοικητικά και πολιτιστικά κέντρα. Σπουδαίο ρόλο στην ίδρυση αυτών των βακουφίων έπαιζε ο θεσμός του τεμλικίου, δηλαδή η παραχώρηση ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων από το Σουλτάνο”.

Φαίνεται πως η γενικότερη τάση των Σουλτάνων να κάνουν ιμαρέσια κι άλλα δημόσια έργα άρχισε να φθίνει όσο πέρναγαν τα πρώτα χρόνια των ενθουσιασμών της πραγματικά εκπληκτικής επέκτασης της Οθωμανικής αυτοκρατορίας”.

Οι ιδρυτές των ιμαρετιών έδιναν συνήθως σ’ αυτά τη νομική μορφή “βακουφίου”, που σημαίνει ότι “από απόψεως ιδιοκτησίας ανήκαν στον Θεό, και εξασφάλιζαν διπνεκή παραχώρηση, ύπαρξη, δραστηριότητα και φορολογικές απαλλαγές”. Τα θρησκευτικά και φιλανθρωπικά κτίσματα (ξενώνας, τζαμί βρύσες νερού, νοσοκομείο κλπ) ήταν συνήθως συγκεντρωμένα γύρω απ’ το τζαμί. Τα εμπορικά καταστήματα, σφαγεία, μεγέρικα, μύλοι κλπ. βρίσκονταν λίγο μακρύτερα. Στα πρώτα η διαχείριση εξασφαλιζόνταν από μουτεβελλή, (έμμισθο διαχειριστή). Στα δεύτερα η χρήση και η εκμετάλλευση παραδίνονταν σε ιδιώτες, που πλήρωναν κάποιο αντάλλαγμα (νοίκι εδαφονόμιο, ή άλλο δόσιμο) από τον οποίο ενισχύονταν τα οικονομικά των πρώτων (φιλανθρωπικών και θρησκευτικών ιδρυμάτων).

Σα σύνολο το Ιμαρέτ ήταν βακούφι, ίδρυμα δηλαδή με οικονομική και διοικητική αυτοτέλεια.

3. Απ’ όλα τα παραπάνω που μάθαμε για τα Ιμαρέτ, γίνεται φανερό πως αυτό το συγκρότημα κτιρίων (με διάφορες χρήσεις το καθένα) ήταν ένα ενιαίο σύνολο και κατασκευάζονταν όλο μαζί από την αρχή.

Ξέρουμε πως το Ιμαρέτ της Κόνιτσας κλασσικό στο είδος του περιλάμβανε και το Τζαμί του Χουσεΐν Σιάχ, που βρίσκονταν στο οικόπεδο όπου χτίστηκε τα τελευταία χρόνια ο Άγιος Κοσμάς. Ακριβώς πίσω από το ξενοδοχείο Πίνδος, το οποίο αντικατέστησε το Παλιό Χάνι του Λούπα, που πολύ παλιά ήταν ίδρυμα Φιλανθρωπικό, ξενώνας για περαστικούς ταξιδιώτες (στοιχείο του Ιμαρέτ) ένα ωραιότατο χτίριο με καμάρες και πελεκητή πέτρα, που στα χρόνια μου ήταν σχεδόν ερείπιο υπόλοιπο πυρκαϊάς. Απέναντι απ' την Κεντρική είσοδο του περιβόλου του τζαμιού ήταν το πανύψηλο "Ρολόι του Παζαριού" που η καμπάνα του σήμαινε τις ώρες και άκουγε όλη η Κόνιτσα.

Κατά τη γνώμη του καθηγητή της Τουρκικής Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο του Βερολίνου, Φράντς Μπάμπιγκερ το παραπάνω τζαμί, επομένως κι ολόκληρο το Ιμαρέτ (το μέσα παζάρι της Κόνιτσας) χτίστηκε από το Μπαγιαζήτ τον Β', (1481-1512), κατά το 1500 μ.Χ. (βλ. Χρήστου ΣΟΥΛΗ Τουρκικά επιγραφαί Ιωαννίνων Ηπειρ. Χρονικά 1933, σελ. 94). Η άποψη αυτή του Μπάμπιγκερ ενισχύεται και από την αναφορά του Εβλιά Τσελεμπί ο οποίος στα 1670 έγραφε ότι στην Κόνιτσα, "υπήρχε τζαμί φτιαγμένο από τον σουλτάνο Μπαγιαζήτ", (χωρίς να προσδιορίζει ποιόν Μπαγιαζήτ εννοεί).

Καταλήγω λοιπόν στο συμπέρασμα πως όλο το συγκρότημα του Ιμαρέτ της Κόνιτσας (μόνο το παλιο-μέσα Παζάρι) πρέπει κατά το μεγαλύτερό του μέρος (εξαιρούνται δηλαδή τα κομμάτια του Παζαριού που για διάφορους λόγους είχαν εν τω μεταξύ ανασκευασθεί) είναι κτίσματα του 1500, και εν πάση περιπτώσει κτίσματα των αρχών του 16ου αιώνα.

Βρισκόμαστε δηλαδή σε μια εποχή που σημειώνεται μια πρώτη μεγάλη ακμή της Κόνιτσας.

4. Αυτή την εποχή που συμπίπτει και με την μεγάλη ανάπτυξη της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας (15-16ος αιώνας) τα Ιμαρέτια με μπεζεστένια κλπ. κατασκευάζονταν με βάση παλιά Βυζαντινά και ειδικότερα, βαλκανικά, πρότυπα καθώς φαίνεται, από Σουλτάνους σε σημαντικές πολιτείες των Βαλκανίων ή πάνω σε οδικές διασταυρώσεις. Κι επειδή η δεύτερη περίπτωση δεν ταιριάζει με την γεωγραφική θέση της Κόνιτσας (σημειώνεται ότι η χερσαία διαδρομή Θεσσαλονίκη-Αυλώνα περνούσε από Φλώρινα - Κορυτσά-Λεσκοβίκι-Κοιλάδα Αώου (βλ. Ιναλτζίκ όπ. σελ. 212-123) για την κατασκευή ενός αρκετά μεγάλου Ιμαρέτ, όπως είναι αυτό της Κόνιτσας, (Τζαμί, ξενώνας και πάνω από πενήντα μαγαζιά κι εργαστήρια) θα πρέπει να συμπεράνουμε ότι η επιλογή της Κόνιτσας από το Μπαγιαζήτ Β' έγινε επειδή η Κόνιτσα στα χρόνια του ήταν ένα σημαντικό οικονομικό, πνευματικό κλπ. κέντρο.

Εξ άλλου αυτό προκύπτει έμμεσα και από τον Εβλιά Τσελεμπί που στις περιηγήσεις του διαχωρίζει τις σημαντικές ή ασήμαντες πολιτείες από μόνο το γεγονός αν έχουν ή όχι Μπεζεστένι (συγκρατημένα - αγορά).

Πραγματικά, η Κόνιτσα κατακτήθηκε από τους Οθωμανούς στο πρώτο κατέβασμά τους από το Κέντρο της Βαλκανικής, ήτοι το 1417, μαζί με την Κρόϊα, τη Βλιώρα (Αυλώνα) Κάνινα, Μπεράτι, Αργυρόκαστρο, Δέλβινο, Πρεμετή (βλ. Πόλο και Πούτο, "Ιστορία της Αλβανίας", ελληνική μετάφραση Θεσσαλονίκη, σελ. 79) και ήταν το πρώτο κομμάτι της περιοχής που πλησίαζε την πρωτεύουσα του Δεσποτάτου της Η-

πείρου (τα Γιάννενα κατακτήθηκαν από τους Οθωμανούς το 1430-31 χρόνια που τα διοικούσαν ακόμα τα παιδιά του Κάρολου Τόκκου).

Από το 1419- μέχρι το 1421 "ειδικά για το σκοπό αυτό καθορισμένοι εμίνηδες έκαναν στην περιοχή της Κόνιτσας απογραφή των αγροτικών εκμεταλλεύσεων και των εσόδων τους, καθορίζοντας συγχρόνως τη φεουδαρχική πρόσοδο για κάθε εκμετάλλευση και χωριό". Ταυτόχρονα η Κόνιτσα ωρίστηκε σαν πρωτεύουσα διοικητικής μονάδας που περιελάμβανε ευρύτατη περιοχή. Ποιά ακριβώς ήταν η έκταση της περιχής αυτής δεν είναι γνωστό. Η διοίκηση πάνω του διοικητικού αυτού τμήματος, που βασίζονταν περισσότερο στο θεσμό των τιμαρίων (τιμαριωτική διοίκηση), αναθέτονταν σε κάποιον Σούμπαση. Η διοικητική μονάδα, ανάλογα, έπαιρνε και την ονομασία *βιλαέτι*, *ναχιγές* κλπ. Επακολούθησε όμως μεγάλη αναστάτωση στο μεγαλύτερο τμήμα της κατακτημένης περιοχής, γιατί φαίνεται πως το πλιάτσικο και οι καταστροφές που οι Οθωμανοί αυτοί της πρώτης κατάκτησης επιφύλαξαν στους ντόπιους ξεπέρασαν τα όρια. "Οι χρονικογράφοι των Τούρκων του 15ου αιώνα, αναπολούν χωρίς ντροπή τα λάφυρα που μαζεύτηκαν, τις συνεχείς πυρπολήσεις των πόλεων και των χωριών, τις ανήκουστες πράξεις βαρβαρότητας προς τον ντόπιο πληθυσμό. Ο Ουρούς Μπέν Αντίλ, ο Ασίκ Πασαζαντέ, ο Τουρσάν Μπέης κι ο Ιντρίς Μπιπλιζί μιλούν για μια βάρβαρη ταχτική που πλήγωσε τα βαθειά ριζωμένα αισθήματα του κόσμου, το άρπαγμα των παιδιών..." (Πόλλο- Πούτο σελ. 79) Εν πάση περιπτώσει αυτή την εποχή η Κόνιτσα και τα Γρεβενά σχημάτιζαν ιδιαίτερη διοικητική μονάδα, στην οποία υπάγονταν η Πρεμετή, η Κολώνια και η Κορυτσά (Βλ. Δαχτυλ. Διατριβή Μ. Κοκολάκη "το ύστερο Γιαννιώτικο Πασαλίκι" σελ. 114).

Αργότερα όταν οι Οθωμανοί άπλωσαν την κυριαρχία τους σε περισσότερα τμήματα της Ηπείρου και διαμορφώθηκαν οι μεγαλύτερες διοικητικές μονάδες τα *σαντζάκια*, τότε η μέν Πρεμετή υπήχτηκε στο Σαντζάκι της Αρβανιτιάς (σαντζάκι - αρβανίτ) που είχε πρωτεύουσα το Αργυρόκαστρο και περιελάμβανε όλη τη βόρεια περιοχή, η δε Κόνιτσα και τα Γρεβενά στο σαντζάκι των Ιωαννίνων. Την εποχή αυτή η Κόνιτσα είναι *καζάς*, περιλαμβάνει και το *ναχιγιέ* του Λεσκοβικιού, και έχει *Καδή*. Μάλιστα ο Καδής της Κόνιτσας θεωρείται από τους πιο παλιούς Καδήδες της Ηπείρου. Κρίνοντας κι απ' αυτό φτάνουμε στο συμπέρασμα ότι η Κόνιτσα την εποχή αυτή είναι σημαντικό κέντρο πολιτικό, θρησκευτικό και οικονομικό.

Το πράγμα επιβεβαιώνεται και από τον Μελέτιο το Γεωγράφο, που τον 17ο αιώνα γράφει ότι η Κόνιτσα κάποτε ήταν πόλη και ότι την εποχή του ξέπεσε σε κωμόπολη (κώμη).

5. Το έξω Παζάρι, όπως αναφέραμε οι παλιοί το αποκαλούσαν *Παλιοχώρι*. Δεν υπάρχουν πληροφορίες γι' αυτό. Η παράδοση αναφέρεται σε κάποια βρύση που υπήρχε εκεί, και ότι στο χώρο αυτό γίνονταν η εμποροπανήγυρη της Κόνιτσας. Ασφαλώς το όνομα δείχνει ύπαρξη κάποιου παλιού οικισμού που τα ίχνη του και η ονομασία του χάθηκαν μέσα στο χρόνο.

Είναι αλήθεια ότι αυτόν τον εξασφαισθέντα οικισμό που απεκαλείτο από τους παλιούς Κονιτσιώτες *Παλιοχώρι* πρέπει να τον συσχετίσουμε με το τοπωνύμιο *Τσιφληκόπουλο*, που είναι στα Γραβίτσια, το συνοικισμό *Μπέρκο* που είναι στη βορεινή πλευρά της Κόνιτσας και ήταν τα κτήματα της οικογένειας *Μπέρκου* (πολύ παλιάς

οικογένειας “αρχόντων καστρινών”).

Εν πάση όμως περιπτώσει σ’ αυτό το Παλιοχώρι τα τελευταία χρόνια που σκάψανε για να γίνει η πλατεία, βρέθηκαν πάρα πολλά μνήματα. Αλλά κανένας δεν ερεύνησε ποιάς εποχής ήταν ή αν ήταν μουσουλμανικά ή χριστιανικά.

6. Στην περιοχή του Παλιοχωριού όπως είπαμε παραπάνω μέχρι περίπου το 1940, υπήρχε το ερειπωμένο κτίσμα του λεγόμενου Παζαρόπουλου. Αυτό το όνομα αντιδιαστέλλονταν προς το Μέσα Παζάρι, που ήταν και το Μεγάλο Παζάρι, το Ιμαρέτ της Κόνιτσας. Η όλη κατασκευή του Παζαρόπουλου ήταν κατασκευή κλασσικού Μπεζεστενιού. Δεν μπορεί να ξέρει κανένας ποιάς εποχής κατασκευή ήταν. Λαμβάνοντας όμως υπ’ όψη αυτά που αναφέρει ο Ιναλιζήκ στην “Ιστορία” του ότι οι Σουλτάνοι παραχωρούσαν το δικαίωμα σε τοπικούς άρχοντες να κατασκευάζουν Ιμαρέτια, μπεζεστένια και άλλα είδη κτισμάτων που προωθούσαν την ανάπτυξη της εμπορικής κίνησης των περιοχών και τη συγκέντρωση των ανθρώπων, ιδιαίτερα ανθρώπων που έφταναν στα Βαλκάνια από τη Μικρά Ασία, παραχωρώντας σ’ αυτούς τους τοπικούς άρχοντες μαζί με το δικαίωμα της κατασκευής, φοροαπαλλαγές, και ιδιοκτησιακά δικαιώματα (κληρονομούμενα μάλιστα) αβίαστα θα μπορούσε να συμπεράνουμε ότι αυτό το κτίσμα έγινε την εποχή της μεγάλης εμπορικής ακμής της Κόνιτσας από τους προγόνους του Ζεϊνέλ μπέν, με τα παραπάνω ευεργετήματα, μια και η ισχυρή αυτή οικογένεια, από όπου κατάγονταν και η μητέρα του Αλή πασά, Χάμκω, ήταν μέχρι και το 1913 ιδιοκτήτρια όχι μόνον του κτίσματος αυτού, αλλά κι ολόκληρου του απέραντου λειβαδιού που περιέβαλλε αυτό το κτίσμα, και όπου από παράδοση ή κι “από αναληφθείσα παλαιόθεν υποχρέωση”, γίνονταν η ετήσια Εμποροπανήγυρη της Κόνιτσας και η έκθεση των αλόγων, μουλαριών κλπ. ζώων η οποία εμποροπανήγυρη, πρέπει να σημειώσουμε ότι πήρε το όνομα της “Παζαρόπουλο” από το παραπλεύρως κείμενο “Μπεζεστένι” ενώ κανονικώς εχόντων των πραγμάτων η Εμποροπανήγυρη αυτή που σα γεγονός ήταν ένα πολύ Μεγάλο Παζάρι και η ονομασία Παζαρόπουλο δεν θα του ταίριαζε, θάπρεπε να ονομάζεται “μεγάλο παζάρι ή Μεγαλοπάζαρο”.

7. Γράψαμε όλα τα παραπάνω για να επιστήσουμε την προσοχή στους Κονιτσιώτες φίλους, ότι οι αρχιτεκτονικοί και ιστορικοί θησαυροί της Κόνιτσας, βρίσκονται δίπλα μας, μπροστά μας και δεν τους βλέπουμε. Τους αφήνουμε μάλιστα να τους εξαφανίζουν γιατί δεν ξέρουμε την Ιστορία μας. Δεν διαθέσαμε λίγο χρόνο για να δούμε τι είμαστε, ποιοί είμαστε, ποιές είναι οι ρίζες μας, κι από ποιο πηγάδι θα πρέπει να αντλήσουμε ιστορική δύναμη και ζωή. Και προ παντός να δούμε τον πολιτισμό μας και το βάθος του. Το ιστορικό του βάθος.

ΜΙΧΑΗΛ ΒΑΣ. ΡΕΒΑΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

ΤΗΛ. 426.951 ΚΩΝ/ΠΟΛΕΩΣ 22 ΠΑΤΡΑ

Πριν εκατό χρόνια

Σ. ΤΟΥΦΙΔΗ

Τυμνασιόπαιδο πριν πενήντα χρόνια, ανασκαλίζοντας μια μέρα το σεντούκι της γιαγιάς μου, βρήκα παραμερισμένο σε μια άκρη ένα βιβλίο μικρού μεγέθους, δεμένο με χοντρά εξώφυλλα. Άρχισε από τη σελίδα 201 από το κεφάλαιο ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ν. και τελείωνε με το κεφ. Ω. Όπως μου εξήγησε η γιαγιά, αυτό το βιβλίο ανήκε στην αδερφή της Αναστασία που σπούδασε δασκάλα στο Κεσοράτι Αργυροκάστρου πριν το 1900.

Έξυπνος και προοδευτικός ο προπάππος μου κατάφερε να παραμερίσει όλα τα εμπόδια που επέβαλαν στην κλειστή κοινωνία του χωριού τα συντηρητικά ήθη εκείνης της εποχής και να στείλει την κόρη του για σπουδές στο Διδασκαλείο...

Μπορεί αυτό το ταπεινό, κιτρινωμένο από το χρόνο βιβλίο, που διηγείται τις περιπέτειες του πολυμήχανου Οδυσσέα στην Ομηρική γλώσσα, να μην έχει για τους πολλούς μεγάλη αξία. Για μένα αποτελεί ένα μικρό κειμήλιο που με συνδέει συναισθηματικά με τους προγόνους μου και δε θα ήθελα καν, να κάνω δημόσια μνεία της ύπαρξής του, αν δεν υπήρχαν στην τελευταία του άγραφη σελίδα κάποια ονόματα με καλλιγραφικά γράμματα. Είναι τα ονόματα των κοριτσιών που σπούδασαν με την αδερφή της γιαγιάς μου και τα αναφέρω παρα-

κάτω μήπως ξυπνήσουν κάποιες μνήμες μερικών παλιών και ως μνημόσυνο σ' εκείνες τις ελληνίδες που στα σκοτάδια της τουρκοκρατίας συνέβαλαν με τη γνώση και τον φλογερό πατριωτισμό τους στη φώτιση των νεώτερων γενιών:

Βαρβάρα Οικονόμου εκ Βερατίου
Βασιλική Περονίδου εκ Λυσιόσης
Λευκοθέα Μπάκα εκ Γρεβενών
Μαρία Σουλιώτου εξ Ιωαννίνων
Ασπασία Θεοδώρου εκ Δουβιάνης
Ιωάννα Δημητρίου εκ Δουβιάνης
Αγγελική Βαρζώκα εκ Μαυροβουνίου
Αικατερίνη Μπούντα εξ Ελβασανίου
Βασιλική Τάτση εκ Δελβίνου
Μαρία Στόγια εκ Παραμυθίας
Αικατερίνη Χαλκιοπούλου εκ Παραμυθίας
Κωνσταντία Καλτσουίδου εκ Βησσάνης
Καλλιόπη Λάππα εκ Πρεβέζης
Αθηνά Καζαντζή εκ Δελβίνου
Παρασκευή Σακκά εξ Ιωαννίνων
Ασπασία Ηγουμενίδου εκ Δουβιάνης
Φωτεινή Τσάβα εκ Νιβάνης
Χαϊδίτσα Ρούμπη εκ Ναγοπυλών
Πολυξένη Πέσσα εκ Δοξατίου
Ελένη Κολοβού εκ Βίτσης
Αναστασία Πανταζή Τούφα
εκ Μαυροβουνίου

1889. Δώρον Αικατερίνης Μπούντα προς ανάμνησιν

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Γ. ΡΕΝΤΖΟΣ

Χειρουργός Οδοντίατρος

ΚΟΡΑΗ 8

ΤΗΛ. ΙΑΤΡΕΙΟΥ 39817

ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΤΗΛ. ΣΠΙΤΙΟΥ 70153

Δίχεται καθημερινά: Πρωί 9.30 - 12 -- Απόγευμα 5.00 - 9.30

και Σάββατο 8.30 π.μ. - 1.30 μ.μ. με ραντεβού

Σχολείο

Βοζαρτινής & Λαϊκής Τέχνης

Γιάννης Σινάνης

Επταχώρι

Τηλ. 0467-84137 & 84127

ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΚΑΙ ΙΕΡΟ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ ΣΤΑ ΧΩΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΛΗΣΜΟΝΗΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΑΣ ΜΑΣ ΣΤΗΝ ΜΑΚΡΙΝΗ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑ

Του ΑΝΔΡΕΑ ΧΑΤΖΗΦΡΑΙΜΙΔΗ

(συνέχεια από το προηγούμενο)

Σημερινό μας ημερώνοντας η 6η Σεπτεμβρίου 1997 πήγαμε στην περιοχή Καλέ. Το κάστρο της πόλης σώζεται μέχρι σήμερα. Ανεβαίνοντας σ' αυτό έχει μια πανοραμική θέα ολόκληρης της Σμύρνης. Αφήνουμε την Σμύρνη για λίγο και κατευθυνόμαστε προς την Έφεσο.

Η Έφεσος ήταν μια από τις τέσσερις μεγάλες πόλεις της Μ. Ασίας και από τα μεγαλύτερα εμπορικά κέντρα της Ιωνίας. Τα ερείπιά της βρέθηκαν κοντά στις εκβολές του ποταμού Καύστρου, Β.Α. της Σάμου. Η πόλη βρισκόταν στις χαμηλές πλαγιές των λόφων Κορησός και Πρίων προς την ακτή του Αιγαίου, ενώ ο περίφημος ναός της Άρτεμης βρισκόταν στην πεδιάδα, 1, 5 χλμ. από την πόλη. Ο λόγος της ανάπτυξης της Εφέσου ήταν κυρίως η εύφορη πεδιάδα της και η επίκαιρη θέση της πόλης πάνω στο δρόμο που συνδέει τη μικρασιατική ενδοχώρα με το Αιγαίο Πέλαγος.

Κατά την παράδοση η Έφεσος κατοικήθηκε από τις Αμαζόνες που εισήγαγαν τη λατρεία της Άρτεμης.

Σαν πρώτοι κάτοικοι της εφέσου αναφέρονται οι Λέλεγες, οι Κάρες και οι Πελασγοί. Αργότερα η Έφεσος υπήρξε η πρώτη πρωτεύουσα των Ιώνων και οι βασιλίδες της ασκούσαν ένα είδος ένωσης των ιωνικών πόλεων. Το Πανιώνιο των ιωνικών πόλεων εξελίχθηκε από μια ομοσπονδία Ιώνων βασιλιάδων επικεφαλής της οποίας ήταν ο αντίστοιχος της Εφέσου.

Η Έφεσος συγκέντρωνε τις γεωγραφικές προϋποθέσεις για τη δημιουργία ενός ισχυρού κράτους με μεγάλη έκταση, σημαντικό αγροτικό πλούτο και αξιόλογο πληθυσμό.

Η ιστορία της ελληνικής πόλης της Εφέσου αρχίζει το 17ο αι. π.Χ., όταν ο Άνδροκλος, γιός του βασιλιά της Αθήνας Κόδρου, αποβιβάστηκε με Ίωνες αποίκους στην περιοχή αυτή, νίκησε τους Κάρες και έγινε οικιστής της ιωνικής πόλης Εφέσου, στην οποία και τάφηκε. Η πόλη αφιερώθηκε από τους Ίωνες αποίκους στη θεά Άρτεμη και έτσι η Εφέσια Άρτεμη έμεινε πάντα η προστάτιδα της πόλης.

Τον οικιστή της Εφέσου Άνδροκλο διαδέχτηκαν οι γιοί του και η Έφεσος εξακολούθησε να κυβερνιέται από τη δυναστεία των Ανδροκλιδών ή Βασιλειδών ως το τέλος του 7ου αι. π.Χ. Γύρω στα 600 π.Χ. καταργήθηκε το δημοκρατικό πολίτευμα και η πόλη κυβερνήθηκε από τυράννους, σπουδαιότερος από τους οποίους ήταν ο Πυθαγόρας, Μέλας, Πίνδαρος κ.α.

Μόλις ο Κροίσος έγινε βασιλιάς της Λυδίας πολιόρκησε την Έφεσο και την υπόταξε. Πέτυχε την απομάκρυνση του τυράννου Πίνδαρου και την καταβολή ετήσιου φόρου και την παροχή εκστρατευτικού σώματος.

Μετά τη διάλυση του κράτους των Λυδών από τους Πέρσες, η Έφεσος έγινε υποτελής στους Πέρσες και κυβερνήθηκε από τυράννους ανάμεσα στους οποίους αναφέρονται οι Κοσμάς, Αθηναγόρας, Ιππώνακτας και Βούπουλος.

Κατά τους περσικούς πολέμους η Έφεσος ήταν πάλι με το μέρος των Περσών μέχρι που ελευθερώθηκε από τον Κίωνα το 470 π.Χ., που ανακήρυξε ελεύθερες τις ιωνικές πόλεις. Από τότε η Έφεσος ήταν μέλος της Αθηναϊκής Συμμαχίας, αργότερα υποχρεώθηκε να ταχτεί με τους Σπαρτιάτες, για να ξανάρθει στη Αθηναϊκή Συμ-

μαχία το 391 π.Χ. και να καταλήξει στους Πέρσες.

Το 334 π.Χ. ο Μ. Αλέξανδρος ελευθέρωσε την πόλη, κατέλυσε το τυραννικό πολίτευμα και πρόσφερε μεγαλοπρεπή θυσία στην Εφέσια Άρτεμη. Ύστερα από περιπέτειες η πόλη προσχώρησε στους Ρωμαίους.

Κατά την χριστιανική εποχή η πόλη απέκτησε μεγάλη σημασία για το Χριστιανισμό, όταν την επισκέφθηκε ο Απόστολος Παύλος, που ίδρυσε εκεί την ομώνυμη χριστιανική Κοινότητα. Η πόλη άκμασε κατά τους πρώτους μ.Χ. αιώνες και κατά το 2ο αι. αναφέρεται ως η πολυπληθέστερη πόλη της Ανατολής μετά την Αλεξάνδρεια. Η κατάπτωση και η παρακμή της Εφέσου άρχισε αργότερα κατά τον 3ο αι. μ.Χ.

Το 1090 μ.Χ. κυριεύτηκε η Έφεσος από τους Σελτζούκους Τούρκους, τους οποίους όμως έδιωξε μετά από λίγο ο Ιωάννης Δούκας. Αργότερα κυριεύτηκε πάλι από τους Οθωμανούς και από τότε η Έφεσος είναι τουρκική.

Στη θέση της αρχαίας πόλης βρίσκονται σήμερα το τουρκικό χωριό Αγιασολούκ και η Νέα Έφεσος, χτισμένη στο μυχό του ομώνυμου κόλπου, Ν.Δ. της αρχαίας Εφέσου. Η νέα Έφεσος χτίστηκε το 1650 και λόγω της θέσης της απόκτησε μεγάλη εμπορική σημασία.

Τα ερείπια του Αρτεμισίου καλύφθηκαν από τις προσχώσεις του Καύστρου ποταμού και παρέμειναν σκεπασμένα μέχρι το 1869, όταν ο Άγγλος Wood άρχισε ανασκαφές στην περιοχή. Ερεύνησε αρχικά τη θέση του Ωδείου και του μεγάλου θεάτρου, όπου βρήκε μια επιγραφή που καθόριζε τη θέση του Αρτεμισίου. Βρήκε λοιπόν τα ερείπια του μνημείου και αρχικά πίστεψε πως ήταν ο τάφος του Άνδροκλου ώσπου το 1869 ανακάλυψε το λιθόστρωτο του Αρτεμισίου.

Τα ερείπια του Αρτεμισίου βρίσκονται 500 περίπου μέτρα Ν.Δ. του λόφου πάνω στο οποίο βρίσκεται η εκκλησία του Ιωάν-

νη Θεολόγου. Ο πρώτος ναός του Αρτεμισίου χτίστηκε στα τέλη του 7ου αι. π.Χ. Γύρω στο 570-560 π.Χ. άρχισε η κατασκευή του δεύτερου ναού, που ήταν πολύ μεγαλύτερος και αποτελεί ένα από τα επτά θαύματα του Αρχαίου κόσμου.

Η λατρεία της Εφέσιας Άρтемης, στην οποία ήταν αφιερωμένος ο ναός ήταν γνωστή σ' όλο τον αρχαίο κόσμο. Το ναό υπηρετούσε πολυάριθμο προσωπικό από ιερείς, ιέρειες και άλλους υπαλλήλους. Το προσωπικό του ναού και οι προϊστάμενοι διαχειρίζονταν τεράστια χρηματικά ποσά που ήταν είτε αφιερώματα στο ναό είτε καταθέσεις των άλλων πόλεων για φύλαξη.

Στη Β.Δ. πλευρά του Πίου όρους βρίσκεται το στάδιο, που κατασκευάστηκε την εποχή του Νέρωνα. Μισό χιλιόμετρο Ν.Δ. του σταδίου υπήρχε το ιερό του Ασκληπιού. Επιγραφές που βρέθηκαν επόπου μιλούν για ιατρικούς αγώνες που γίνονταν στην Έφεσο για την σύνταξη ιατρικών πραγματειών, την εφεύρεση και κατασκευή ιατρικών εργαλείων κ.τ.λ. Την πόλη διέσχισε η κεντρική οδός που ονομαζόταν Αρκαδιανή και οδηγούσε από το θέατρο στο λιμάνι. Στη βόρεια πλευρά της οδού υπήρχαν λουτρά και γυμνάσια. Η αγορά της Εφέσου βρισκόταν Ν.Δ. του Θεάτρου. Στην Έφεσο υπήρχε επίσης και η μεγαλοπρεπής βιβλιοθήκη του γερουσιαστή Κέλσου, και κοντά σ' αυτή βρισκόταν αίθουσα διαλέξεων και μια πολυτελής Κρήνη ή Νυμφαίο. Νοτιότερα βρισκόταν ένα μικρό θέατρο, το λεγόμενο Ωδείο της Εφέσου που χτίστηκε το 2ο αι. π.Χ. Υπάρχουν ακόμη λείψανα του υδραγωγείου.

Η Έφεσος είχε δύο λιμάνια, το Ιερό λιμάνι και το Πάνορμο.

Κατά τους χριστιανικούς χρόνους η Έφεσος έγινε κέντρο του χριστιανικού κηρύγματος σ' όλη τη Μ. Ασία. Ο Απόστολος Παύλος έφτασε στην Έφεσο το 54 μ.Χ. και κήρυξε στη συναγωγή της πόλης. Έμεινε στην Έφεσο μέχρι το 57 μ.Χ., οπότε υποχρεώθηκε να εγκαταλείψει την πόλη, ύστερα από μια εξέγερση εναντίον του.

Αργότερα έστειλε ως αρχηγό της εκκλησίας της Εφέσου τον Τιμόθεο. Με την πάροδο του χρόνου η εκκλησία της Εφέσου έγινε μητρόπολη πολλών άλλων εκκλησιών της Μ. Ασίας και των νησιών. Μετά την καταστροφή της Ιερουσαλήμ το 70 μ.Χ. η Έφεσος έγινε κέντρο του Χριστιανισμού της Ανατολής και εκεί εγκαταστάθηκε, όπως μαρτυρεί η παράδοση, ο ίδιος ο μαθητής του Χριστού Ιωάννης συνοδευόμενος από την Παναγία. Αναφέρεται ακόμη, ότι ο Ιωάννης πέθανε και τάφηκε στην Έφεσο το 98 ή 100 μ.Χ. Πάνω στον τάφο του οι Εφέσιοι έχτισαν ναό που καταστράφηκε, αλλά αργότερα τον ανοικοδόμησε ο Ιουστινιανός με μεγαλοπρέπεια. Λείψανα της εκκλησίας αυτής βρέθηκαν κατά τις ανασκαφές που έκανε στην πόλη ο Γ. Σωτηρίου το 1921-22, πριν από τη Μικρασιατική καταστροφή.

Το βράδυ επιστρέφουμε στη Σμύρνη. Στις 7 Σεπτεμβρίου αφήνουμε την πολυτραγουδισμένη Σμύρνη και οδεύουμε προς την Πέργαμο.

Η Πέργαμος ήταν αρχαία πόλη της Μ. Ασίας, πρωτεύουσα κράτους των διαδόχων του Μ. Αλεξάνδρου. Το βασίλειο της Περγάμου ήταν μικρό, αλλά η πόλη θεωρείται ότι ήταν η κομψότερη από όλες τις άλλες ελληνιστικές πόλεις. Η κυρίως ιστορία της αρχίζει από το 293 π.Χ., όταν ο βασιλιάς Λυσίμαχος άφησε στην ακρόπολη (πέργαμος σημαίνει φρούριο, ακρόπολη) ως φρούραρχο και ταμία το στρατηγό Φιλέταιρο. Οι βασιλικοί θησαυροί έφταναν τα 9.000 τάλαντα και ο Φιλέταιρος τους οικειοποιήθηκε μόλις πληροφορήθηκε το θάνατο του βασιλιά. Έτσι ίδρυσε ένα μικρό ανεξάρτητο κράτος και το διοίκησε 20 περίπου χρόνια.

Η πόλη της Περγάμου ήταν χτισμένη πάνω σ' ένα οχυρωμένο ύψωμα. Ολόκληρος ο χώρος είχε καλωπιστεί με πάρα πολλά και αξιόλογα μνημεία. Η αγορά ήταν υπαίθρια και την περιτριγύριζαν διώροφες στοές. Στοές και συνεχόμενα δωμάτια υπήρχαν και στο Γυμναστήριο, που προοριζό-

ταν για τα παιδιά. Για τους έφηβους υπήρχε το Γυμνάσιο, που ήταν μεγαλοπρεπέστατο.

Κοντά στο Γυμνάσιο βρισκόταν το θέατρο, ο ναός του Ηρακλή, το μεγάλο τέμενος της Δήμητρας και ο ναός της Ήρας. Το λαμπρότερο όμως μνημείο της Περγάμου ήταν ο περίφημος "Βωμός του Διός Σωτήρος", ένα από τα επτά θαύματα του αρχαίου κόσμου. Είχε χτιστεί από τον Ευμένη Β' στην άνω αγορά. Σύμφωνα με τις επιγραφές που έχουν διασωθεί για το αριστούργημα αυτό συνεργάστηκαν πολλοί καλλιτέχνες.

Ο βασιλιάς της Περγάμου Άπταλος Α', (241-197 π.Χ.) ίδρυσε τη βιβλιοθήκη της Περγάμου. Οι διάδοχοί του (Απταλίδες) φρόντισαν με ιδιαίτερη επιμέλεια για τον πλουτισμό της, ώστε στα χρόνια της ακμής της περιλάμβανε 200.000 τόμους και ανταγωνιζόταν την περίφημη βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας.

Η ακμή της πόλης συνεχίστηκε και στα χρόνια της Ρωμαιοκρατίας. Οι Ρωμαίοι όρισαν την πόλη στρατιωτικό και πολιτικό κέντρο της Μ. Ασίας και φρόντισαν για την ανάπτυξη του εμπορίου της. Στα χριστιανικά χρόνια έγινε έδρα επισκοπής και αργότερα πέρασε στη βυζαντινή εξουσία. Ακολούθησε η τουρκική κατάκτηση και η ολοκληρωτική καταστροφή της αρχαίας πόλης. Το 1450 οι Τούρκοι ξανάχτισαν την πόλη στους πρόποδες του λόφου, αλλά η παλιά Πέργαμος είχε περάσει πια στην Ιστορία.

Από το 1864 μ.Χ. άρχισαν οι αρχαιολογικές έρευνες στην περιοχή κι έφεραν στο φως πλήθος σημαντικών ευρημάτων.

Κάναμε μια βόλτα στην νέα πόλη της Περγάμου, όπου επισκεφθήκαμε το Αρχαιολογικό και το Λαογραφικό Μουσείο της πόλης.

Τέλος επισκεφθήκαμε κάποια τμήματα της περίφημης Ιεράς Ωδού που διασώθηκαν.

(συνέχεια στο επόμενο)

Η Γερακίνα

Ένα απόγευμα του Γενάρη δυο Κονιτσιώτες - ο Χαρίσης Καρακογλου και ο Δημήτρης Καφετζής - καθώς περνούσαν από το Λιατοβούνι συνάντησαν σ' ένα χωράφι μια γερακίνα τραυματισμένη από τα σκάγια κάποιου "κυνηγού" απ' αυτούς που ντουφεκάνε ό,τι κινείται στη γη κι ό,τι πετάει στον ουρανό.

Περιμάζεψαν το άτυχο πουλί με τις λαβωμένες φτερούγες και το 'φεραν στην Κόνιτσα. Χωρίς να χάσουν καιρό το 'βαλαν σ' ένα ξύλινο κλουβί πούφκιαξε ο Χαρίσης και το έστειλαν στο Κέντρο περίθλαψης, στην Αίγινα.

Υπάρχουν μεγάλες πιθανότητες, το πουλί να γίνει καλά και να το ξαναστείλουν στην Κόνιτσα, όπου θα αφεθεί ελεύθερο στο μέρος που βρέθηκε...

Έτσι η Γερακίνα, τυχερή μες στην ατυχία της, αφού βρέθηκε στο δρόμο ευαίσθητων ανθρώπων, σώθηκε. Πόσα πουλιά και άλλα αγρίμια έχουν την τύχη της;

Το ντουφεκίδι δίνει και παίρνει σε κάθε κυνηγετική περίοδο, αλλά και στη διάρκεια της απαγόρευσης με αποτέλε-

σμα τη συνεχή μείωση της πανίδας.

Με την ευκαιρία, σημειώνουμε εδώ το ανελέητο κυνήγι του κότσυφα. Αρμαθιές ολόκληρες κρεμούν στα ζωνάρια τους ως τρόπαια οι λεγόμενοι κυνηγοί κάθε μέρα, αποδεκατίζοντας αυτά τα μελωδικά πουλιά και απορούμε γιατί το αρμόδιο υπουργείο δεν απαγορεύει το κυνήγι τους.

Και κάτι ακόμα: Κάποτε τα Δασαρχεία σφράγισαν τα κυνηγετικά όπλα όταν έληγε η κυνηγ. περίοδος.

Γιατί ατόνησε αυτό το μέτρο και τα όπλα μένουν ασφράγιστα όλο το χρόνο; Γνωρίζουν οι αρμόδιοι ότι οι παράνομοι σκοτώνουν περισσότερα αγρίμια στην απαγορευμένη εποχή, δηλαδή το καλοκαίρι με προβοδείς κ.λ.π.;

Ας γίνει κάτι τέλος πάντων.

Η ευαισθησία κάποιων πολιτών ας αφυπνίσει τους αρμόδιους να ταρακουνή-

σουν την αναισθησία της πολιτείας...

Σ.Τ.

Σημείωση.

Για όσους ευαίσθητους πολίτες ενδιαφέρονται, τα τηλέφωνα του Κέντρου στην Αίγινα είναι: (01-5126008-9596088).

ΚΟΝΙΤΣΑ

ΣΥΝΕΡΓΕΙΟ
ΔΟΜΙΚΩΝ
ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ

**ΜΠΟΥΛΙΟΤΕΣ - ΦΟΡΤΩΤΕΣ ΤΣΑΠΕΣ
ΚΟΜΠΡΕΣΕΡ - ΓΡΑΔΑΡ - ΟΞΟΣΤΡΩΤΗΡΕΣ
ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΛΑΤΟΜΕΙΟΥ
ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ - ΣΥΓΚΡΕΤΣΕΙΣ ΤΕΧΝΙΚΩΣ**

ΣΩΤ. ΛΩΤΟΣ & Β. ΧΑΤΖΗΜΕΛΕΤΙΟΥ
ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ 10 - ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΙΔΤΩΝΟΣ
ΤΗΛ 5138315

ΕΙΡΗΝΗ ΣΤΑΜΑΤΑΚΗ - ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΕΙΔΙΚΟΣ ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ - ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΟΣ
ΔΙΔΑΚΤΩΡ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΔΥΤ. ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ
ΕΠΙΣΤ. ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ ΤΟΥ "ΥΓΕΙΑ"

ΙΑΤΡ. ΘΕΜΙΔΟΣ 4 - 151 24 ΜΑΡΟΥΣΙ
ΟΙΚΙΑ ΦΛΟΙΑΣ 23 - 151 25 ΜΑΡΟΥΣΙ
ΔΕΧ. ΔΕΥΤ., ΤΕΤ., ΠΕΜΠ. 6 - 8 Μ.Μ.
ΜΕ ΡΑΝΤΕΒΟΥ

ΤΗΛ. ΙΑΤΡ. 61 22 823
ΤΗΛ. "ΥΓΕΙΑ" 68 27 940
ΤΗΛ. ΑΝΑΓΚΗΣ 36 47 021
ΟΙΚΙΑ - FAX 61 22 908
ΤΗΛ. ΚΙΝΗΤΟ 094 392 273

ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΕΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΚΟΝ ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

(Αναδημοσίευση από έντυπο της Σχολής 1961)

*Ιστορικόν Ιδρύσεως και λειτουργίας
του Σχολείου*

Το "Αναγνωστοπούλειον Γεωργικόν Σχολείον", ιδρύθη εις Κόνιτσαν της Ηπείρου και το πρώτον ελειπούργησε τον Σεπτέμβριον του 1925 με χρήματα του εν Βοστώνη Μασαχουσέτης των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής κληροδοτήματος του Αμερικανού πολίτου Μιχαήλ Αναγνωστοπούλου, αποθανόντος εις Τούρνο Σεβερίνο της Ρουμανίας, την 29. Ιουνίου 1906, ότε διήρχετο εκείθεν κατά την από τους τότε Ολυμπικούς Αγώνες επιστροφήν του εξ Αθηνών εις Αμερικήν.

Ο Μιχαήλ Αναγνωστόπουλος (ή Ανάγνος, όπως είναι γνωστός εις Η.Π.Α.) εγεννήθη εις Πάπιγκον, ορεινόν χωρίον της περιφέρειας Κονίτσης, την 7 Νοεμβρίου 1837. Ως σπουδαστής της φιλολογίας εις το Πανεπιστήμιον Αθηνών είχε γνωρισθεί ενταύθα με τον φιλέλληνα Αμερικανόν ιατρόν Doctor Samuel Gridley Howe, όστις διά δευτέραν φοράν ευρίσκετο εις την Ελλάδα κατά την Κρητικήν επανάστασιν του 1866 (την πρώτην είχεν έλθει κατά την Ελληνικήν Επανάστασιν του 1821), συμβάλλων εις την περίθαλψιν των Κρητών προσφύγων. Ο Μιχαήλ Ανάγνος εβοήθησεν αυτόν εις το έργον τούτο με τόσην πίστιν και α-

φοσίωσιν, ώστε ο Doctor Howe επιστρέφων εις Αμερικήν συμπαρέλαβε και αυτόν, όπως τον βοηθήσει και εκεί εις την διεύθυνσιν και διοίκησιν του νεοϊδρυμένου τότε εις Βοστώνην Ασύλου και Σχολείου Τυφλών Perkins. Μετάτινα δε έτη του έδωσεν ως σύζυγον την θυγατέρα του Ιουλίαν. Ούτως, αφού απέθανεν ο πενθερός του (1875), ο Μιχαήλ Ανάγνος τον διεδέχθη εις την διεύθυνσιν του ιδρύματος Perkins. Προαποθανούσης δε της συζύγου του ατέκνου, αφήκεν ούτος ολόκληρον την περιουσίαν του εις έργα φιλανθρωπικά και εκπαιδευτικά εις τας Ηνωμένας Πολιτείας, ως και εις την ιδίαιπέραν του πατρίδα Πάπιγκον και άλλαχού της Ηπείρου.

Ως εκτελεστάς της διαθήκης του είχεν ορίσει ευυπολήπτους πολίτας της Βοστώνης. Ούτοι συνέστησαν ίδρυμα εδρεύον εκεί υπό την επωνυμίαν "Michael Anagnos Schools, Incorporated" ("Σχολαί Μιχαήλ Ανάγνου, ανεγνωρισμένον σωματείον") και Διαχειριστικήν Επιτροπήν, αποτελουμένην εκ των ιδίων. Αύτη ανέθεσεν εις τον έμπιστον φίλον του Αναγνωστοπούλου Ιωάννην Παρμενίδην, καταγόμενον εκ Θράκης, γεννηθέντα εν Αγγλία και εμπορευόμενον εν Βοστώνη, ως αντιπρόσωπον του εν Αλεξανδρεία

οίκου Χωρέμη-Μπενάκη, επίτιμον δε εκεί Πρόξενον της Ελλάδος, την ίδρυσιν του Σχολείου εις την ακόμη τότε τελούσαν υπό οθωμανικήν κυριαρχίαν Ἡπειρον και κατά προτίμησιν εις την περιφέρειαν Ιωαννίνων.

Ο Ιωάννης Παρμενίδης επεσκέφθη την Ἡπειρον και εξέλεξε την Κόνιτσαν, ως κατάλληλον τόπον δια την ίδρυσιν του Σχολείου. Ὑστερον μετέβη εις Κωνσταντινούπολιν, όπου προέβη εις τ' αναγκαία διαβήματα, λαβών εκ μέρους της Οθωμανικής Κυβερνήσεως και του Οικουμενικού Πατριαρχείου τας απαραίτους αδείας αγοράς γηπέδων και αγρών και ιδρύσεως και λειτουργίας του ελληνογλώσσου Σχολείου, ως αμερικανικού ιδρύματος. Εγκατεστάθη δε μονίμως εις Κέρκυραν, όπου ηγόρασε κτήμα παρά την Μπενίτσαν, ίνα ευρίσκεται πλησιέστερον προς την ακόμη αλύτρωτον Ἡπειρον.

Λόγω όμως των επακολουθησάντων γεγονότων εν τη Οθωμανική Αυτοκρατορία κατά τα έτη 1908-12 και των κατόπιν πολέμων από του 1912 μέχρι του 1923, η ανέγερσις και λειτουργία του Σχολείου αναγκαστικώς καθυστέρησε μέχρι του 1925, οπότε τον Σεπτέμβριον ήρχισε λειτουργούν.

Ο Ιωάννης Παρμενίδης ήτο διωρισμένος, άνευ αμοιβής τινος, αντιπρόσωπος και πληρεξούσιος εν Ελλάδι του αμερικανικού Ιδρύματος Σχολών. Μιχαήλ Ανάγνου. Τούτον αποθανόντα τον Φεβρουάριον 1936 διεδέχθησαν υπό την ιδίαν ιδιότητα και τους αυτούς όρους ισότημως οι κ.κ. Αλέξανδρος Α. Πάλλης, ηπειρωτικής καταγωγής δεύτερος εξάδελφός του, και Φίλιππος Σ. Δραγούμης.

Το Σχολείον ελειτούργησεν επί 15 έτη, ήτοι μέχρι της ημέρας της ιταλικής εισβολής, ήτις ήρχισεν από των παρά την Κόνιτσαν αλβανικών συνόρων την νύκτα της 27. προς την 28. Οκτωβρίου 1940.

Η φοίτησις εις το Σχολείον ήτο αρχικώς τριετής, οι δε μαθηταί προσελαμβά-

νοντο όχι μόνον από την περιφέρειαν Κονίτσης και την λοιπήν ελευθέραν Ἡπειρον, αλλά και από ολόκληρον την Ελλάδα, επί πλέον δε και από την υπό αλβανικήν κατοχήν Βόρειον Ἡπειρον και από άλλους υπό ξένην κυριαρχίαν ελληνικούς τόπους. Οι μαθηταί ούτοι έπρεπε να έχουν συμπληρωμένον το 15 έτος της ηλικίας, να είναι ικανοί προς εργασία, να έχουν λάβει απολυτήριον του εξαταξίου δημοτικού σχολείου, να ανήκουν εις γεωργοκτηνοτροφικάς οικογενείας με επαρκή γεωργικόν κλήρον και να πληρώνουν μέρος της διατροφής των, όχι όμως δίδακτρα.

Κατά τον Β' παγκόσμιον πόλεμον, την εκθρικήν κατοχήν (1941-1944) και τον επακολουθήσαντα μέχρι και του 1949 Εμφύλιο πόλεμο, το Σχολείον, μετά του κτήματός του, υπέστη εις την παραμεθόριον ταύτην περιφέρειαν σχεδόν ολοκληρωτικήν υλικήν καταστροφήν. Μόνον δε κατόπιν της από τας ποικίλας στρατιωτικής επιτάξεις τελείας απαλλαγής των καλλιεργησίμων εκτάσεών του και των ημιηρειπωμένων οικοδομών του το 1952 και αφού συνεπληρώθη μέγα μέρος της ανοικοδομήσεως και ανασυγκροτήσεώς του τη βοήθεια άτου Σχεδίου Μάρσαλ, β' της Βασιλικής Προνοίας, γ' του Οργανισμού Ευρωπαϊκής Οικονομικής Συνεργασίας δια του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών και λοιπών οργανισμών και δια των κατά τα έτη του πολέμου ανακεφαλαιωθέντων τόκων του εν Αμερική κεφαλαίου, κατέστη δυνατόν να επαναλειτουργήση το Σχολείον από του Ιανουαρίου 1954. Η επαναλειτουργία όμως εγένετο με περιορισμόν των τριών τάξεων εις δύο, ως και αντιστοίχως του ανωτέρω διδακτικού προσωπικού από πέντε εις τρεις. Τούτο δε αποφασίσθη εν συνεννοήσει με το Υπουργείον Γεωργίας, ιδίως λόγω της εκ της ελαττώσεως της εσωτερικής αγοραστικής

αξίας του δολλαρίου μεταπολεμικής μείωσης της αξίας των τακτικών εισοδημάτων του εν Αμερική ανεπάφου κεφαλαίου του Ιδρύματος.

Ούτω μεταπολεμικώς το ανώτερον διδακτικόν προσωπικόν του Σχολείου αποτελείται εκ δύο επιστημόνων γεωπόνων, αποφοίτων της Γεωπονικής Σχολής του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και ενός δημοδιδασκάλου.

Το Αγρόκτημα του Σχολείου

Αι ανήκουσαι εις το Σχολείον γαίαι, συμποσούμεναι εις 884,5 στρέμματα, κείνται εις δύο πολύ απεχούσας απ' αλλήλων τοποθεσίας ήτοι, α' εις την παρά την κωμόπολιν Κονίτσης δυτικήν πλαγιάν, την διασχισομένην υπό χειμάρρου και δημοσίας οδού, εκτάσεως 485,5 στρεμμάτων και 15 μεμονωμένων εις άλλην θέσιν παρά την κωμόπολιν β' εις την ευρισκομένην εις τον Κάμπον, διαρρεόμενον υπό του Αώου ποταμού, εις απόστασιν δε περίπου 7 χιλιομέτρων από της κωμοπόλεως παρά την προς γέφυραν Μπουραζανίου δημοσίαν οδόν, και εκτάσεως 384 στρεμμάτων. Αι του Άνω κτήματος γαίαι, όπου υπάρχουν αι αρχικαί οικοδομικαί εγκαταστάσεις του Σχολείου, είναι ξηρικαί, ενώ αι του Κάτω Κτήματος σχεδόν όλαι ποτιστικά, ιδίως μετά τα υπό της Υπηρεσίας Μηχανικής Καλλιέργειας Ιωαννίνων εκτελεσθέντα μεταπολεμικώς αποστραγγιστικά και αρδευτικά έργα.

Εις το Κάτω κτήμα τη χορηγία του Σχεδίου Marshal εκτίσθη (περατωθέν τον Οκτώβριον 1951) Παράρτημα στάβλων, αποθηκών κλπ. εις αντικατάστασιν προπολεμικού, πυρποληθέντος, υπό των γερμανικών στρατευμάτων κατοχής κατά τον πόλεμον.

Διέπουσα νομοθεσία

Η λειτουργία του Αναγνωστοπουλείου Γεωργικού Σχολείου Κονίτσης ενεκρίθη

δια της υπ' αριθ. 5526 της 11.1.1940 αποφάσεως του Υπουργού Γεωργίας, διέπεται δε τούτο υπό των διατάξεων του Α.Ν. 1698 του 1939 "Περί Ιδιωτικών Πρακτικών Γεωργικών Σχολείων".

Σκοπός του σχολείου

Το Σχολείον επιδιώκει την εξυπηρέτησιν του γεωργικού πληθυσμού της Χώρας, πρωτίστως δε της περιφερείας Κονίτσης και της λοιπής Ηπείρου, και την καταπολέμησιν της αστυφιλίας και της μεταναστεύσεως. Παρέχει δηλονότι εις τους φοιτούντας εις αυτό αγροτόπαιδας γεωργικήν, βιοτεχνικήν και εγκυκλοπαιδικήν μόρφωσιν υπό χριστιανικόν ορθόδοξον πνεύμα, φρονηματίζει δ' αυτούς ελληνοπρεπώς εις τρόπον, ώστε ούτοι εξερχόμενοι του Σχολείου να καταστούν δια της τεχνικής και θεωρητικής των μορφώσεως παράδειγμα εις τους συγχωριανούς των ικανών και φωτισμένων γεωργών και κτηνοτρόφων, καλών οικογενειάρχων και νομιμοφρόνων Ελλήνων πολιτών, αποβαίνοντες ούτως ωφέλιμοι εις τον εαυτόν των και την οικογένειάν των, εις το χωρίον των, εις την κοινωνίαν και την Πατρίδα.

Επιδιώκει προς τούτοις οι αγροτόπαιδες μαθηταί του να γίνονται ικανοί ν' αναλαμβάνουν ευθύνας εις την τοπικήν συνεταιριστικήν οργάνωσιν και την κοινοτικήν αυτοδιοίκησιν του χωρίου των και της περιφερείας του, ενδεχομένως δε να δύνανται να χρησιμοποιώνται είτε υπό γεωργοκτηνοτροφικών κοινωφελών ιδρυμάτων ή επιχειρήσεων είτε υπό κρατικών γεωργικών υπηρεσιών, ως ειδικευμένοι αγροτεχνίται και εργοδηγοί. Επί πλέον οι αποφοιτούντες εκ του Σχολείου μαθηταί, χάρις εις την αρτίαν γεωργοκτηνοτροφικήν των κατάρτισιν και την ηθοπλαστικήν ακτινοβολίαν του Ιδρύματος, επιστρέφοντες εις το χωρίον των να είναι εις θέσιν να αναλαμβάνουν ηγετικήν εκεί λειτουργίαν, επανασυνδεό-

μενοι με το αναπτυσσόμενον εις την κοινότητα των εξωσχολικών γεωργικών πρόγραμμα των αγροτοπαιδων.

Αλλά και μετά την αποφοίτησιν των μαθητών, το Σχολείον επιδιώκει την διά παντός μέσου ηθικήν και υλικήν υποβοήθησιν των εις τας μετασχολικάς γεωργοκτηνοτροφικάς προσπάθειάς των.

Όροι εισαγωγής μαθητών

Η εις το Αναγνωστοπούλειον εκπαίδευσις παρέχεται δωρεάν. Οι μαθηταί καταβάλλουν μέρος μόνον των τροφείων και λοιπών εξόδων συντηρήσεώς των. Τέκνα γεωργών ή κτηνοτρόφων, συγκεντρώνοντα μεν τα απαιτούμενα προσόντα, αλλ' οικονομικώς αδύνατα, δύναται να προσλαμβάνονται ως υπότροφοι της κοινότητος εκάστου ή άλλων οργανισμών και ιδρυμάτων υφ' ωρισμένης προϋποθέσεως. Προς τούτο δέον όπως απευθύνονται προς τον Διευθυντήν του Σχολείου εγκαίρως, το αργότερον μέχρι 31 Αυγούστου εκάστου έτους. Προτιμώνται επί ίσοις όροις κατά σειράν προτεραιότητος οι καταγόμενοι εκ της περιφερείας Κονίτισης, οι των λοιπών περιφερειών της Ηπείρου, οι των γειτνιαζουσών περιφερειών της Δυτικής Μακεδονίας και Θεσσαλίας και οι εκ Κερκύρας, Παξών και Λευκάδος.

Πάντες οι προσλαμβανόμενοι μαθηταί οφείλουν κατά την εισαγωγήν των να είναι εφωδιασμένοι με τα κάτωθι ατομικά των είδη, άτινα και παραλαμβάνουν απερχόμενοι:

- 3 υποκάμισα ημέρας
- 2 πυζάμες
- 6 μανδήλια
- 1 ζ. αρβυλών καινουργών
- 3 προσόψια λευκά
- 4 εσώβρακα
- 4 ζ. καλτσών
- 3 φανέλλες
- 1 ζ. παντοφλών

1 ενδυμασίαν

1 επενδύτην (φόρμαν) εργασίας

1 βούρτσαν ενδυμάτων

1 βούρτσαν υποδημάτων

1 βούρτσαν οδόντων

1 ψαλλίδιον ονύχων

Δια την εγγραφήν μαθητού εις το Σχολείον απαιτείται η υπό του γονέως ή κηδεμόνος αυτού υποβολή προς τον Διευθυντήν του Σχολείου εις Κόνιτσαν εγγράφου αιτήσεως, το βραδύτερον μέχρι 31 Αυγούστου, συνοδευομένης και υπό των εξής δικαιολογητικών

1 Πιστοποιητικού Δήμου ή Κοινότητος, όπου είναι εγγεγραμμένος ο υποψήφιος μαθητής, εξ ου να προκύπτει ότι ούτος άγει ηλικίαν 14 έως 17 ετών.

2. Πιστοποιητικού αρμοδίας αρχής (Γεωργικής Υπηρεσίας κλπ) εμφανίντος ότι ο υποψήφιος είναι τέκνον γεωργού ή κτηνοτρόφου ή ασχολουμένου με τας γεωργικάς βιοτεχνίας ως και την έκτασιν της πατρικής γεωργοκτηνοτροφικής περιουσίας.

3. Απολυτήριον εξαταξίου δημοτικού σχολείου, κατά την επιλογήν, προτιμώνται οι έχοντες τον καλύτερον βαθμόν επιδόσεως και χαρακτηρισμού διαγωγής.

4. Πιστοποιητικού ιατρού, εμφανίντος ότι ο υποψήφιος μαθητής είναι σωματικώς άρτιος και υγιής, ότι δεν πάσχει εκ χρονίου ή μεταδοτικού τινος νοσήματος, ότι έχει προσφάτως εμβολιασθεί δια δαμαλίδος, και ότι είναι ικανός να εκτελή ιδιοχείρως γεωργικάς εργασίας. Ο υποψήφιος, προς της οριστικής προσλήψεώς του, υποβάλλεται επιπροσθέτως εις ιατρικήν εξέτασιν και υπό του ιατρού του Σχολείου και

5. Πιστοποιητικού αρμοδίας αρχής εμφανίντος εάν ο υποψήφιος μαθητής παρηκολούθησε το εξωσχολικόν Γεωργικόν Πρόγραμμα, ως μέλος εξωσχολικής Ομάδος ή Μορφωτικού Συλλόγου της Κοινότητός του.

ΚΟΝΙΤΣΙΩΤΕΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΕΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΛΑΜΠΡΟΥ

Είκοσι μάρμαρα, 2 μέταλλα μια κατασκευή και 5-6 μικρογλυπτά συμπεριλαμβάνει η έκθεση γλυπτικής του Χρήστου Λάμπρου που εγκαινιάζεται την Τετάρτη 15 Μαρτίου στις 7.00 μ.μ. στην Αίθουσα Τέχνης ΑΕΝΑΟΝ.

«... Έργα με έμπνευση προικισμένου γλύπτη και καλού μαστόρου, που ακροβατούν στην κόψη της πιο απαιτητικής και καταλυτικής σύγχρονης αντίληψης... και κατορθώνουν να ισορροπήσουν με την αρχέγονη δύναμη, τη χάρη και την απλότητα της αλήθειας του.

Έτσι γράφει προλογίζοντας τον κατάλογο της έκθεσης του γλύπτη Χρήστου Λάμπρου η Ιστορικός Τέχνης «Ντιάνα Αντωνακάτου και συνεχίζει.

«Ο Λάμπρου πιστός στο πνεύμα της βαθιάς συνείδησης βιωματικής, του κάλλους, στη φύση και την Τέχνη, αντιπαράθετει χωρίς έμφαση πάθους στη βιαιότητα της Εποχής, το μέτρο μιας ισορροπίας πνευματικής όσο και αυθόρμητης, τη μορφή μιας μνήμης προσωπικής όσο και καθολικής.

Τα «σύνορα του», ομάδες γλυπτών που λειτουργούν με μια θεματική αντοχή, με μια σύνδεση κοινού ορισμού κατέχουν το μυστικό της αυτάρκειας, στα επιμέρους μέλη. Με μια σύνδεση ευγένειας και χάρης, ιστορούν βαθαινόντας μέσα στο χρόνο τελετουργίας ζωής».

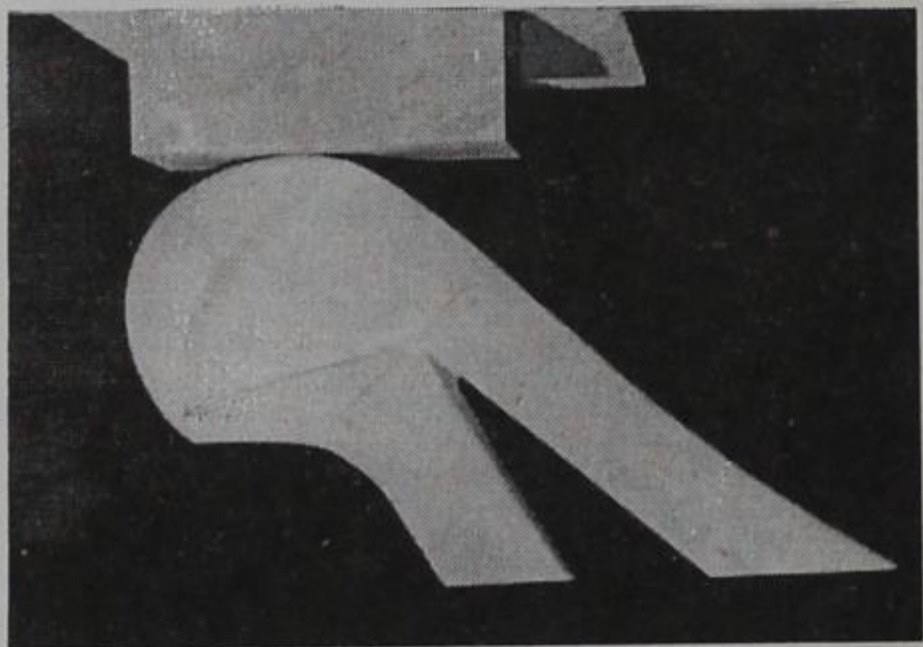
Ο Χρήστος Λάμπρου γνήσιο τέκνο της Ηπείρου - γεννήθηκε στη Κόνιτσα το 1951 - τον τόπο που έδρασαν οι περίφημοι πετράδες της Ηπείρου και πήρε απ' αυτόν την αγάπη τους για την πέτρα και το σεβασμό στο υλικό και μυήθηκε στην γλυπτική απ' τους «δασκάλους του» Κυριάκο Ρόκκο, Διονύση Γερολυμάτο και Χρήστο Ρηγανά.

Η έκθεση πραγματοποιείται με την ευγενική χορηγία της εταιρίας I.M. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ (Επιστημονικά Όργανα - Χημικά Αντιδραστήρια) και πρέπει να χαιρετίσουμε το γεγονός ότι καινούργιοι χορηγοί μπαίνουν στο χώρο της τέχνης που τόσο τους έχει ανάγκη.

Σας περιμένουμε στην έκθεση του Χρήστου Λάμπρου, ενός πράγματι σεμνού καλλιτέχνη.

Διάρκεια έκθεσης έως 1 Απριλίου 2000.

Φιλικά για το ΑΕΝΑΟΝ
Γιώργος Τζιλαλής

Η πλατεία της Κόνιτσας και το άγαλμα της Φρειδερίκης

ΑΠΟ ΤΟΝ ΝΙΚ. Χ. ΡΕΜΠΕΛΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΟ

Πριν από λίγο καιρό άρχισε να ανασκάφεται η κεντρική πλατεία, το δάπεδο της οποίας είχε υποστεί πολλές φθορές. Οι εργασίες σταμάτησαν, λόγω του χειμώνα, και θα ξαναρχίσουν την άνοιξη. Θα ήθελα λοιπόν, προτού ολοκληρωθεί η ανακατασκευή της, να διατυπώσω μερικές σκέψεις μου.

Ο χώρος αυτός άρχισε να διαμορφώνεται σε πλατεία το 1952 από τις ένοπλες δυνάμεις, κατόπιν αποφάσεως του Γ.Ε.Σ. με σκοπό να στηθεί εκεί το άγαλμα της τότε βασίλισσας Φρειδερίκης, τα αποκαλυπτήρια του οποίου έγιναν στις 3-1-1953, με ομιλητή τον τότε Υπουργό Εθν. Αμύνης Παν. Κανελλόπουλο.

Το άγαλμα αυτό (έργο του ονομαστού γλύπτη Τόμπρου), που ήταν ένα στολίδι της πλατείας και της πόλης, ξηλώθηκε, όμως αδικαιολογήτως και "ως μη όφελε" το 1973 κατ' εντολή κάποιου μικρού μινιμαλίστη, αλλά μεγάλου στο αξίωμα, αξιωματούχου της Χούντας, Κωτσέλη, Περιφερειάρχη Ηπείρου. Είναι καιρός, νομίζω, το άγαλμα να ανασυρθεί από τα υπόγεια του Ορφανοτροφείου και να ξαναστηθεί στην αρχική του θέση.

Δεν θέλω να αναφερθώ στους λόγους, που συνέδεσαν το όνομα της Φρεδερίκης με την Κόνιτσα, γιατί όλοι τους γνωρίζουν, όπως επίσης γνωστή είναι και η όλη δράση της με την ανάμειξή της στην πολιτική (λάθη, σκάνδαλα) κ.λ. Και επειδή, ίσως, μερικοί με κατηγορήσουν και μου ρίξουν τον λίθον του αναθέματος, εξηγούμαι εξ αρχής.

Δεν υπήρξα ποτέ βασιλόφρων και ούτε έχω τη μωρία να φρονώ ότι ο θεσμός της βασιλείας απειλεί το δημοκρατικό μας πολίτευμα. Αν υπάρχει τέτοιος φό-

βος, τότε... ας απομακρύνουν και τον ανδριάντα του Βασίλ. Κωνσταντίνου από το πεδίο του Άρεως στην Αθήνα, κι ας μετονομάσουν πλατείες και οδούς, που φέρουν τα ονόματα του Όθωνος, Γεωργίου Α', Αμαλίας, Όλγας κλ.

Αυτά, προς άρση πάσης παρεξηγήσεως.

Ας σημειωθεί ότι πολλοί επισκέπτες διερωτώνται σήμερα: "Εδώ δεν ήταν το άγαλμα της Φρειδερίκης; Τι έγινε;" Δυστυχώς, πολλοί, είτε από προκατάληψη είτε από πλάνη, δεν μπορούν ή δεν θέλουν να καταλάβουν ότι το εν λόγω άγαλμα, με την πάροδο του χρόνου, θα είχε την ιστορική του αξία, όχι άσχετη με την Κόνιτσα. Θα μένουμε, λοιπόν, διαρκώς στην πλάνη; Και μου έρχεται στο μυαλό αυτή τη στιγμή κάτι που έλεγαν οι Λατίνοι: "Humanum est errare, sed, stultum in errore perseverare", δηλ. ανθρώπινο είναι να πλανάται κανείς, αλλ' ανόητο να εμμένει στην πλάνη.

Άκουσα κάποτε το Δήμαρχο να λέει σε κάποια ομιλία του, πως το άγαλμα θα τοποθετηθεί στο πραύλιο της οικίας Σίσκου, που θα γίνει μουσείο. "Οψόμεθα" εκτός εάν το πράγμα παραπέμπεται "ad Calenda graecas" (στις ελληνικές Καλένδες), δηλ. ποτέ. Αφήνω όμως ότι η θέση του δεν ταιριάζει εκεί, αλλά στην πλατεία, από την οποία, ελαφρά τη καρδία, απομακρύνθηκε.

Κι αφού ο λόγος για το άγαλμα, ας σημειώσω και το εξής λυπηρό και φαιδρό συνάμα: Δύο μαρμάρινες πλάκες του Νοσοκομείου, η μία σχετική με τα εγκαίνια, που έγιναν στις 5-6-1955, με την παρουσία του τότε προέδρου του Ελλην. Ερ. Σταυρού Γεωργακοπούλου και άλλων επισήμων, καθώς και της τότε βα-

σίλισσας Φρειδερίκης, η οποία πρωύτερα είχε επισκεφθεί “Σπίτια του παιδιού” στα χωριά, και η άλλη πλάκα από την πρόσοψη του Νοσοκομείου, με την επιγραφή: “Ελλην. Ερυθρός Σταυρός, Νοσοκομείον “Βασίλισσα Φρειδερίκη”, ξηλώθηκαν το 1988, όταν κτασκευαζόταν μια νέα πτέρυγα του κτιρίου, από κάποιον εργολάβο, ο οποίος, εφαρμόζοντας, φαίνεται, την επιταγή των Ρωμαίων “sic volo, sic jubeo” (έτσι θέλω, έτσι διατάζω) έδωσε εντολή να κατεβάσουν τις πλάκες, εκ των οποίων η μία βρέθηκε αργότερα σπασμένη κοντά στο Βοϊδομάτη! Τι έφταιγαν οι πλάκες; Σε τι ενοχλούσαν; Μικροπρέπειες, στενοκεφαλίες, άστοχες ενέργειες, “O sancta simplicitas” (ω αγία αφέλεια).

Η καταστρεπτική μανία, χαρακτηριστικό, ανέκαθεν, γνώρισμα του Ανατολίτη, στο οποίο ξεπεράσαμε προ πολλού τους γείτονές μας Τούρκους, ... σε όλο της το μεγαλείο!

Ας είναι.

Όταν το 1986 επισκέφτηκα με άλλους εκδρομείς τη Βουδαπέστη, ο ξεναγός άρχισε την ξενάγηση από την πλατεία Ηρώων, με τους πρώτους βασιλείς του ουγγρικού κράτους (1000 μ.Χ.). Παντού, σ’ όλες τις χώρες υπάρχουν αγάλματα και ανδριάντες βασιλέων, αυτοκρατόρων κλ. πολλοί από τους οποίους, ίσως, έβλαψαν τις χώρες τους. Εδώ στην Ελλάδα η λέξη “βασιλιάς” ενοχλεί πολύ. Θα μου επιτραπεί στο σημείο αυτό να κάνω μια παρέκβαση, μόνο και μόνο, γιατί είναι ενδεικτική της νοοτροπίας και στενοκεφαλιάς πολλών Νεοελλήνων:

Το γνωστό τροπάριο “... νίκας τοις βασιλεύσι κατά βαρβάρων δωρούμενος...”, μετατράπη στο παρελθόν και με την ανοχή, μάλιστα, της Εκκλησίας, σε “... νίκας τοις ευσεβέσι...”, λες και με την επίμαχη λ. “βασιλεύσι” νοούνται οι πρόσφατοι

βασιλείς της Ελλάδος! Τώρα τελευταία ψάλλεται πάλι το τροπάριο στην αρχική του σύνθεση, κατά περίπτωση όμως. Στον αγιασμό της βουλής ή σε άλλες επίσημες εκδηλώσεις ακούμε “νίκας τοις ευσεβέσι” ή αντ’ αυτού ψάλλεται άλλο τροπάριο, ... για να μη δυσαρεστηθούν οι πολιτικοί μας ηγέτες τρομάρα τους!

Στώμεν καλώς ή ψάλλομε παντού και πάντοτε το τροπάριο στην αρχική του μορφή, ή δεν το ψάλλομε καθόλου.

Όλα τα άλλα είναι εκ του πονηρού.

Και ύστερα απ’ αυτή την παρέκβαση, επανέρχομαι στην πλατεία μας.

Εδώ και λίγα χρόνια ήρθαν στην Κόνιτσα μερικοί γλύπτες και εφιλοτέχνησαν κι εκάρισαν στην πόλη μας διάφορα γλυπτά, μοντέρνας, φυσικά, τέχνης. Δύο από αυτά τοποθετήθηκαν στο μέσον της πλατείας. Ένα υπερμέγεθες σφυρί, σπριγμένο σε ογκώδη πέτρα, και το άλλο, ομολογώ, ακαταλαβίστικο, παριστάνει, όπως μας εξήγησε ο γλύπτης, τη Βόρειο Ήπειρο (εσωτερική πέτρα ανώμαλη και χτυπημένη εδώ κι εκεί με το σφυρί, που συμβολίζει τη βασανισμένη Βόρ. Ήπειρο, και η οποία περιβάλλεται από μία λεία πέτρα, που συμβολίζει την Ελλάδα. Το θέμα καλό, ως σύλληψη, αλλά δυσκολοερμήνευτο).

Τα δύο αυτά γλυπτά δεν έχουν καμιά απολύτως θέση στο μέσον της πλατείας. Συμφωνούν μαζί μου και άλλοι πολλοί. Ας τοποθετηθούν, όταν ολοκληρωθεί και διαμορφωθεί ο χώρος, σε κάποια άκρη ή κάπου αλλού. Και προτείνω αυτό με τον εξής απλό συλλογισμό: Αν τα δύο αυτά γλυπτά έχουν κάποια αξία, καθόλου δεν την χάνουν, αν σπληθούν στην άκρη ή σε άλλο μέρος. Εάν όμως δεν έχουν πολύ μεγάλη αξία, τότε το μέσον της πλατείας δεν τα σώζει.

Στην είσοδο της πλατείας δεξιά, βρίσκεται, πάνω σε πέτρινο βάθρο, η προ-

τομή ενός παλαιού δασκάλου και γενναίου μαχητή, του έφεδρου λοχαγού Γ. Παπαθεμιστοκλέους, που έπεσε, ηρωικά μαχόμενος, στο Μάλι Σπάτ της Αλβανίας το 1941. Άκουσα στο παρελθόν μερικούς να λένε πως η προτομή αυτή δεν έχει θέση στην Κόνιτσα. Διαφωνώ. Υπάρχει, βέβαια, η προτομή και στο χωριό του, το Γοργοπόταμο, αλλά έχοντας υπ' όψη το του Θουκυδίδου (Περικλ. Επιτάφ. Β, 43):

“Ανδρών επιφανών πάσα γη τάφος” και “mutatis mutandis (=μεταβληθέντων εκείνων που πρέπει να μεταβληθούν) θα έλεγα ότι οι προτομές επιφανών ανδρών και γενναίων μαχητών μπορεί να στηθούν και σε άλλα μέρη. Η Κόνιτσα άλ-

λωστε, στερείται προτομών. (Η Βούρμπιανη έχει 5).

Τελειώνοντας θα ετόνιζα, γενικότερα, πως η τοποθέτηση προτομών αξίων ανδρών και στην κατάλληλη θέση, αποτελεί επιτακτικό καθήκον των μεταγενεστέρων και είναι μια απότιση φόρου τιμής κι ευγνωμοσύνης για την πολύτιμη προσφορά και το αξιόλογο έργο τους. Και δεν παύει να είναι πάντοτε επίκαιρο, χρήσιμο και διδακτικό εκείνο που αναφέρει ο Θουκυδίδης στον επιτάφιο του Περικλή (Β, 46): “Άθλα οίς κείται αρετής μέγιστα, τοίς δε και άνδρες άριστοι πολιτεύουσι”, δηλ.: όπου προβάλλονται μέγιστα βραβεία της αρετής, εκεί ακριβώς αναδεικνύονται και άριστοι πολίτες.

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΕΛΕΤΩΝ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΙΡΩΝΗΣ
ΚΙΝΗΤΟ 093 771060
☎ ΟΙΚΙΑΣ: 22113
ΚΟΝΙΤΣΑ

Ενοικιαζόμενα δωμάτια με ατομικά μπάνια και με ιδιωτικό πάρκιν

- Παραδοσιακό Στυλ

ΧΟΥΣΟΣ ΚΩΝ)ΝΟΣ

Τηλ. (0655) 23 2 88

Κόνιτσα

Π Ω Λ Ε Ι Τ Α Ι

Το τριώροφο κτίριο που στεγάζεται το Αστυνομικό Τμήμα Κονίτσης, πλήρως ανακαινισμένο και εκσυγχρονισμένο.

Εμβαδόν κτιρίου 380 τετρ. μέτρα.

Εμβαδόν οικοπέδου 1.300 τετρ. μέτρα.

Συντελεστής δομήσεως 0.80.

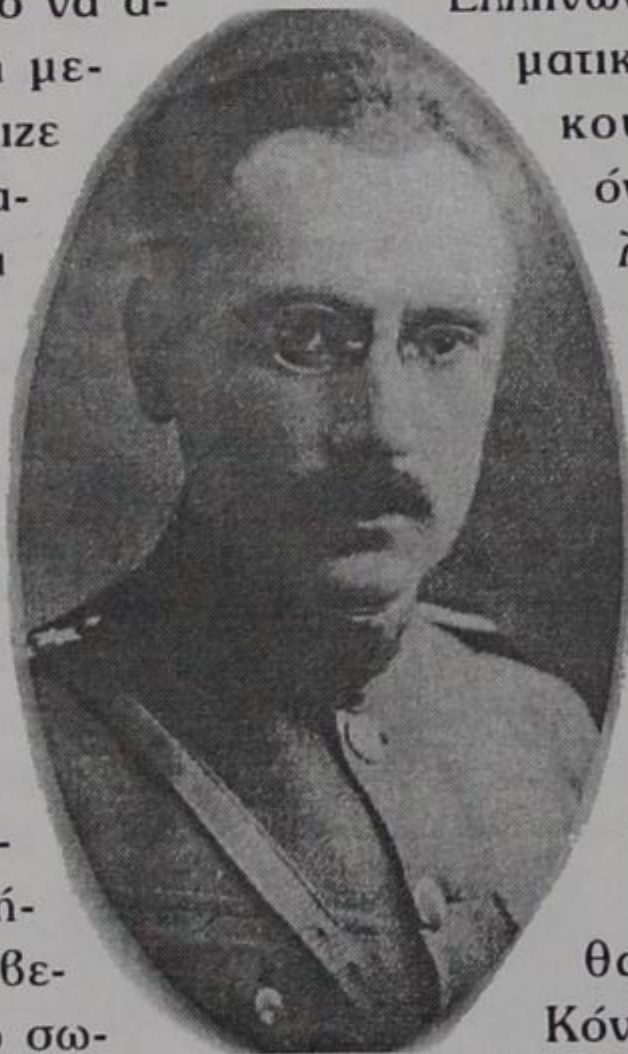
Οικοδομούνται συνολικά 1.040 τετρ. μέτρα συν τα ημιυπόγεια.

Πληροφορίες:

Τηλ. **01-7517136, 01-7525301**

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΕΝ ΟΨΕΙ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 2000 ΚΑΙ ΕΧΟΝΤΑΣ ΣΤΡΑΜΜΕΝΟ ΤΟ ΒΛΕΜΜΑ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΜΙΑΣ ΝΕΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Όταν πριν 60 χρόνια, τις πρώτες μέρες του Νοέμβρη 1940 ο συνταγματάρχης Κ. Δαβάκης, βαρειά τραυματισμένος αποχωρούσε από το πεδίο της μάχης, μη έχοντας κατορθώσει όπως ήταν φυσικό να αντιμετωπίσει την υπέρτερη μεραρχία "Τζούλια" που βάδιζε μέσω Δίστρατου προς τον αντικειμενικό της σκοπό να καταλάβει το Μέτσοβο, τότε όταν θορυβημένο το Γενικό Επιτελείο έδινε οδηγίες προς την Ογδόη Μεραρχία για ελιγμό αντιμετώπισης του κινδύνου αποκοπής δια υποχωρήσεως και ο Διοικητής της υποστράτηγος Χ. Κασημήτρος αρνήθηκε και πάλι να υποχωρήσει, ανέθεσε (με πίστη και βεβαιότητα για το απαραίτητο σωστικό αποτέλεσμα) την υπέρτατη αυτή αποστολή εξασφάλισης της συνέχειά του μετώπου στον αντισυνταγματάρχη Μαρδοχαίο Φρίζα. Αυτός ταχύτατα όχι μόνο πραγματοποίησε το εθνοσωτήριο αυτό έργο, αλλά συνεργαζόμενος και με τις άλλες καταφθάνουσες τώρα δυνά-

Μ. Φριζής.

μεις, ιδίως Ιππικού, στρατηγικά και ηρωικά έδωσε ένα από τα πρώτα χτυπήματα θανάτου στην "Τζούλια". Ο Εβραίος αυτός αξιωματικός είχε βαθιές οικογενειακές ρίζες προσφοράς στο γένος των Ελλήνων. Ο Έλληνας αυτός αξιωματικός αντιπροσώπευε την οικουμενικότητα των Ελλήνων όντας Εβραίος και παράλληλα ως στέλεχος του Ελληνικού Στρατού συνεδύαζε όχι μόνο θεωρητική μόρφωση και στρατηγικόν νούν αλλά και άφθαστο ηρωισμό επί του πεδίου της μάχης, αφού έδωσε ένα μήνα αργότερα και τη ζωή του πολεμώντας έφιππος βαθειά πλέον μέσα στην Αλβανία.

Τον άνδρα αυτόν καλούμεθα να τιμήσουμε εδώ στην Κόνιτσα ανεγείροντας τον έφιππο ανδριάντα. Στην Κόνιτσα που πρώτη γεύτηκε τους καρπούς της νίκης της μάχης της Πίνδου. Τιμώντας τον και η Κόνιτσα τιμά και βοηθά τον εαυτόν της.

Α.Π.

Αθήνα 21.11.1999

ΠΕΤΡΟΣ ΑΠ. ΠΑΠΑΝΩΤΗΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΠΑΡ' ΑΡΕΙΩ ΠΑΓΩ

Ομήρου 6, 2ος όροφος
ΑΘΗΝΑΙ Τ.Κ. 105 64
τηλ.: 3242626
τηλ. - Fax: 3244988
κιν.: 094-676109

ΚΥΡΙΤΣΗ ΕΛΕΝΗ
Επίσημος Αντιπρόσωπος
Κινητής Τηλεφωνίας
MOBITEL PANAFON

Κόνιτσα Τηλ. (0655) 22.434

ΟΙ ΠΥΡΣΟΓΙΑΝΝΙΤΕΣ ΤΣΟΥΒΑΛΑΔΕΣ ΜΑΣΤΟΡΟΙ*Προς τιμήν της οικογένειας ΤΣΟΥΒΑΛΗ-ΤΣΑΡΟΥΧΗ**ΤΟΥ ΑΡΓΥΡΗ ΠΕΤΡΟΝΩΤΗ, ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΑ*

Η παλαιότερη μνεία για την οικοδομική δραστηριότητα της οικογένειας, Τσούβαλη από την Πυρσόγιαννη χρονολογείται στα 1841-1844. Τότε λέγεται ότι χτίσανε το μοναστήρι της Τατάρνας στην Ευρυτανία κοντά στον ποταμό Μέγδοβα. Ωστόσο στη μονογραφία του Ιωάννη Κουμουλίδη/ Λάζαρου Δεριζιώτη/ Σταυρούλας Σδρόλα, "Το Μοναστήρι της Τατάρνας. Ιστορία και Κειμήλια. Αθήνα, χ. εκδ. 1991 σελίδα 21 αναφέρεται ότι οι κτίστες ήταν από το χωριό Τουρνάβ (!) της Κόνιτσας και "αρχικτίστης" ο Κώστας. Έτσι δημιουργείται ένα πρόβλημα που ζητάει διερεύνηση.

Στα 1867 μαστόροι Τσουβαλάδες χτίσανε την Παναγία στο παλιό χωριό της Πυρσόγιαννης. Η χρονολογία είναι σκαλισμένη στο υπέρθυρο της εισόδου. Δεν γνωρίζω τα ονόματα των τεχνιτών, θα ήταν ενδιαφέρον να το πληροφορηθούμε, καθώς βλέπω ότι η δουλειά τους είναι ασυνήθιστη. Είναι ασυνήθιστη για τον εξής λόγο. Συνήθως αυτές οι μικρές μονόχωρες μονόκλιτες βασιλικές σκεπάζονται με ημικυλινδρική καμάρα.

Όμως η Παναγία στεγάζεται με δύο ισότιμους (τυφλούς, χωρίς τύμπανο) τρούλλους. Η λύση είναι σπάνια. Γνωρίζουμε ελάχιστα παραδείγματα από την Ήπειρο και την Κάτω Ιταλία. Προκύπτει ένα πρόβλημα: η σημερινή ενιαία στέγη που τους σκεπάζει είναι άραγε η αρχική; Αυτό φαίνεται πιθανότερο, οπότε η λύση που δόθηκε (με τους δύο τρούλλους) μπορεί να ερμηνευτεί ως οικοδομική επιλογή των μαστόρων. Δηλαδή αν την σκέπαζαν με μια καμάρα θα επιβάρυναν το νότιο θεμέλιο, όπου το έδαφος δεν είναι σταθερό. Με την λύση που επιλέξανε τα στατικά φορτία κατανέμονται και σε άλλες επιφάνειες.

Στα 1909 χτίστηκε το γεφύρι της Σιάνιστα στην Πυρσόγιαννη, κάτω από τον Αϊ-Μηνά, δίπλα στον Παπαλαμπρέϊκο μύλο. Χορηγοί της δαπάνης ήταν οι Πυρσογιαννίτες της Αμερικής (που μόλις είχαν συμπήξει το σωματείο τους "Ο Άγιος Μηνάς" 1909). Δουλέ-

ψανε συνολικά περί τους 25 μαστόρους. Χάρη στα στοιχεία και τις έρευνες του Βασίλη Παπαγεωργίου γνωρίζουμε τα μπλούκια και τους δυο πρωτομαστόρους. Μαζί τους εργάστηκαν και μαστόροι από το σόι των Τσουβαλάδων. Το γεφύρι ανατινάχτηκε την πρώτη κρίσιμη μέρα 28 Οκτωβρίου του μεγάλου πατριωτικού πολέμου του 1940. Διαβάζουμε στην έκδοση της Διευθύνσεως Ιστορίας Στρατού του Γ.Ε.Σ. "Ο Ελληνοϊταλικός Πόλεμος 1940-1941". Τόμος: "Η Ιταλική Εισβολή 28 Οκτωβρίου μέχρι 13 Νοεμβρίου 1940". Αθήνα 1960, σελίδα 123: "Αι γέφυραι επί του ποταμού Σαρανταπόρου, Στράτσανης και Αγίου Μηνά καταστρέφονται κατόπιν διαταγής του Αποσπάσματος Πίνδου".

Στο μεσοπόλεμο μάλλον ο Χαρίλαος Τσούβαλης άρχισε να εργάζεται κοντά στον καθηγητή αρχιτέκτονα και αρχαιολόγο Αναστάσιο Κίμων Ορλάνδου (1887-1979), εργάστηκε στις εργασίες αναστήλωσης μνημείων, και λέγεται ότι αναδείχτηκε πρωτομάστορας - αναστηλωτής στα έργα του βυζαντινού Μυστρά στην Πελοπόννησο.

Ένας Γιάννης Τσούβαλης εργάστηκε στα Δολιανά. Τέλος ο Σταύρος Τσούβαλης από μικρός, μόλις τελείωσε το Δημοτικό Σχολείο (στις αρχές του μεσοπολέμου μάλλον πριν το 1926), μπήκε στην τέχνη και στα βάσανα. Πρωτοδούλεψε στα Πωγώνια όπως και πολλοί άλλοι Πυρσογιαννίτες. Αλλά ο Σταύρος Τσούβαλης πρόσφερε και μια άλλη εξαιρετη υπηρεσία: Ήταν σταθερός συνεργάτης του περιοδικού "Αρμαλόϊ" από το 1 τεύχος (1976). Έγραψε στα επόμενα τεύχη 2 (1976), 3 (1977), 6 (1978), 7 (1979) και 8-9 (1980). Στο 10ο τεύχος (Δεκ. 1980) σελ. 68 αναγγέλεται ο θάνατός του. Ας είναι λιβανωτός μνημοσύνου γι' αυτόν και τους άλλους Τσουβαλάδες το ατελές αυτό άρθρο. Για την συμπλήρωση του ας γράψουν όσοι γνωρίζουν κάτι στο περιοδικό μας "ΚΟΝΙΤΣΑ".

Ορειβ. Σύλλογος Κόνιτσας

Ο Ορειβ. Σύλλογος Κόνιτσας έκανε την πρώτη του εξόρμηση για το 2000 με εκδρομή των μελών και φίλων του Συλλόγου στο Μοναστήρι Στομίου την Κυριακή 6/2.

Η εκδρομή συνδυάστηκε με λειτουργία και κόψιμο της πίτας.

Έτσι, πάνω από 70 άτομα, αφού παρακολούθησαν με κατανύξη τη Θεία Λειτουργία στο εκκλησάκι του Μοναστηριού, όπου έψαλαν και μέλη της χορωδίας, συγκεντρώθηκαν μετά στο προαύλιο και ο Π. Κοσμάς έκοψε την πίτα του Συλλόγου ευχόμενος για την καινούργια χρονιά.

Σε ευχάριστη ατμόσφαιρα συναδέλφωσης, τα μέλη του Συλλόγου πέρασαν όμορφες στιγμές, φωτογραφίζοντας και βιντεοσκοπώντας το αντάμωμα ως το μεσημέρι που ετοιμάστηκε το φαγητό, η

παραδοσιακή πιπεράτη φασολάδα από τις “μαγείρισσες” μέλη του Συλλόγου, Άννα Ζωγράφου, Ντίνα Λώλου, Λούλα Στεφάνου, Ευγενία Πορφυρίου, οι οποίες πήραν τα συγχαρητήρια όλων για τη νοστιμιά του φαγητού.

Και αφού πολλά μέλη του Συλλόγου μας είναι και μέλη της Χορωδίας, επόμενο ήταν, μετά το φαγητό, να το ρίξουν και στο τραγούδι ποικίλοντας έτσι την όμορφη συνάντηση και προκαλώντας το θαυμασμό στους παρευρισκόμενους Αθηναίους φυσιολάτρες για τα παραδοσιακά δημοτικά τραγούδια που άκουγαν για πρώτη φορά.

Ευχαριστημένα τα μέλη του Συλλόγου επέστρεψαν στην Κόνιτσα με την ευχή να επαναλάβουν σύντομα την εκδρομή τους σε κάποια βουνοκορφή της περιοχής.

Σ.Τ. 6/2/2000

Κοπή Βασιλόπιτας Ένωσης Κονιτσιωτών

Το Σάββατο, 22-1-2000, η Ένωση Κονιτσιωτών έκοψε την πρωτοχρονιάτικη βασιλόπιτα στη γνωστή πλέον αίθουσα της οδού Ασωπίου.

Στην εκδήλωση παρέστησαν περισσότερα από εκατό μέλη και φίλοι της Ένωσης, μεταξύ των οποίων ο δήμαρχος Κόνιτσας κ. Χατζνεφραιμίδης, οι νομαρχιακές σύμβουλοι κ. Παπαμιχαήλ και Ντιναλέξη-Γιαννακού και ο δημοτικός σύμβουλος κ. Αναγνωστόπουλος.

Ο Πρόεδρος της Ένωσης κ. Παναγιώτης Γκούντας, αφού ευχαρίστησε όλους για την παρουσία τους, αναφέρθηκε στις περιορισμένες οικονομικές δυνατότητες της Ένωσης και ανακοίνωσε κάποιες προσφορές.

Οι δυο βασιλόπιτες προσφέρθηκαν από τον υπεύθυνο της αίθουσας κ. Γρηγόρη Στάγιο. Το φλουρί σε κάθε πίτα εξαργυρώθηκε με χρυσές λίρες που πρό-

σφεραν οι κ. Ζακόπουλος Χρήστος και Σδούκος Αντώνης, οι οποίοι για επαγγελματικούς λόγους δεν ήταν παρόντες στην εκδήλωση.

Ο κ. Χαρ. Εξάρχου πρόσφερε 50.000 δρχ. Επίσης ανακοινώθηκε η ενίσχυση της Ένωσης από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση - μέσω του κ. Ηλιάδη - με το ποσό των 500.000 δρχ.

Τυχεροί της βραδιάς αναδείχθηκαν οι Γρηγόρης Στάγιος και Όλγα Χούψια.

Την κοπή της πίτας ακολούθησε γλέντι με την "κομπανία" των Χαλκιάδων από τη Βούρμπιανη, που έδωσαν τον καλύτερό τους εαυτό για να ευχαριστήσουν χορευτές και θεατές. Το κέφι ήταν περιορισμένο, ίσως γιατί οι περισσότεροι κράτησαν δυνάμεις για τον καθιερωμένο ετήσιο χρόνο που φέτος θα γίνει στις 4 Μάρτη.

I.T.

Η ΠΙΤΑ ΤΩΝ ΠΑΔΙΩΤΩΝ

Την Κυριακή 6 Φεβρουαρίου ο Εκπολιτιστικός Σύλλογος Παδιωτών ο ΣΜΟΛΙΚΑΣ έκοψε την πρωτοχρονιάτικη πίτα στην Λέσχη του Παν/κού Συνδέσμου Λάρισας, σε μια ζεστή και χαρούμενη ατμόσφαιρα με την συμμετοχή πολλών συμπατριωτών.

Την πίτα έκοψε ο πρόεδρος του Συλλόγου αρχιτέκτων κ. Βασίλειος Μπέκος ο οποίος στη σύντομη ομιλία του ευχήθηκε στους απανταχού Παδιώτες το 2000 να είναι έτος γεμάτο υγεία, οικογενειακή ευτυχία και έτος δημιουργίας, καλώντας τους συμπατριώτες μας, όπου κι αν βρίσκονται να πράξουν ό,τι καλύτερο για πρόοδο και προκοπή του χωριού μας.

Το νόμισμα της πίτας το οποίο αντιστοιχούσε σε ένα χρυσό φλουρί έπεσε στην Παδιώτισσα νύφη κα Φανή Α. Λιούσκα (οι παδιώτες πάντα τιμούν τις νύφες τους).

Ακολούθησε χορός και παραδοσιακά τραγούδια του χωριού μας υπό τον ήχο του κλαρίνου του πατριώτη μας, κλαρινίστα κ. Νίκου Αλεξίου βοηθούμενος από ερασιτέχνες μουσικούς του χωριού μας. Και του χρόνου.

M.I.K.

ΚΟΠΗ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗΣ ΠΙΤΑΣ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

Με το ξεκίνημα του καινούργιου χρόνου, στις 13 Φεβρουαρίου 2000, ο Σύνδεσμος Βούρμπιανης Αθηνών, σε μια ζεστή και φιλική ατμόσφαιρα, έκοψε την καθιερωμένη πρωτοχρονιάτικη Βασιλόπιτα στο Ξενοδοχείο STANLAY.

Παρέστησαν πλέον των 120 Συγχωριανών μας και βραβεύτηκε ο Λουκάς Δημάρατος, γιός του Ιωάννη Δημάρατου, για την επιτυχία του στο Πολυτεχνείο Αθηνών.

Το νόμισμα βρήκε ο Συγχωριανός μας Χαράλμπος Τσούκας στον οποίο ο Σύνδεσμος δώρισε ένα αξιόλογο βιβλίο με τίτλο "ΗΠΕΙΡΟΣ" 4000 χρόνια.

Στη συνέχεια οι παραβρισκόμενοι Συγχωριανοί μας, γεύτηκαν την παραδοσιακή λαχανόπιτα και τυρόπιτα, προσφορά του Συνδέσμου μας.

Την εκδήλωση της πίτας τίμησαν με την παρουσία τους, ο Αντιπρόεδρος του Συλλόγου Ασημοχωριτών και πραγματικός φίλος της Βούρμπιανης κύριος Χριστόδουλος Χολέβας και εκπρόσωπος του Συνδέσμου Βησσιανωτών γαμπρός στη Βούρμπιανη κύριος Χρήστος Παπαντίνος.

Μετά το πέρας της πίτας, έγινε η καθιερωμένη ετήσια τακτική γενική Συνέλευση, με Προεδρεύοντα το Συγχωριανό μας Εμμανουήλ Κακαβά, γραμματέα την Έρση Σωτηρίου και μέλος τον Απόστολο Δημάρατο

Ακολούθησε:

Έκθεση πεπραγμένων Δ.Σ. και ο οικονομικός απολογισμός χρήσης 1999.

Έκθεση Εξελεγκτικής Επιτροπής.

Έκθεση ενημέρωσης από την Διαχειριστική Επιτροπή Κληροδοτήματος Χαρ. Ζήκου.

Στη συνέχεια ο Πρόεδρος της Γενικής Συνέλευσης διάβασε επιστολές που εστάλησαν από το Σύνδεσμο Βούρμπιανης Ιωαννίνων και από τον δραστήριο Συγχωριανό μας Απόστολο Σιώτο, αναφερόμενες στα μελλοντικά σχέδια του Δήμου μας για την ανάπτυξη του χωριού μας και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει στην υλοποίησή τους. Ακολούθησε από τους συγχωριανούς μας συζήτηση με αντιδράσεις αλλά και προτάσεις στο περιεχόμενο των αναφερομένων επιστολών.

Ο πρόεδρος και τα μέλη του Δ.Σ. μετά το πέρας της συζήτησης, ευχαρίστησαν τους προσκεκλημένους που τίμησαν με την παρουσία τους την εκδήλωση και ιδιαίτερα ευχαρίστησαν τους συγχωριανούς μας, για την έντονη παρουσία τους, ευχόμενοι κάθε χρόνο στις εκδηλώσεις του Συνδέσμου μας, να είμαστε όλο και περισσότεροι, για να μπορέσουμε μέσα σ' αυτή την άναρχη πόλη που ζούμε να διατηρούμε τις σχέσεις μας, που επιβάλλεται σήμερα όσο ποτέ άλλοτε.

Σύνδεσμος Βούρμπιανης Αθηνών

ΕΞΟΡΑΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ**ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΔΗΜΟΥ ΚΟΝΙΤΣΗΣ**

κ. Δήμαρχε, κ.κ. Σύμβουλοι,

Κατά τα τελευταία χρόνια πολλά και μεγάλα έργα επιτελεί ο Δήμος Κονίτσης, όσα ποτέ άλλοτε.

Εύγε σας! Άξιος ο μισθός σας!

Καλόν είναι, νομίζουμε, παράλληλα μ' αυτά τα έργα να γίνουν και άλλα. Βέβαια δεν λέμε να γίνουν από τη μία μέρα στην άλλη, αλλά να προγραμματίζονται.

Ο τόπος μας έχει ακόμη ανάγκες από πολλά, όπως:

Πρώτον: Να λειτουργήσει το Νοσοκομείο.

Τουλάχιστον όπως λειτουργούσε επί των ημερών του καθ' όλα αξίου επιστήμονος, ιατρού, ανθρωπιστή και πατριώτη κ. Δημ. Βανδέρα, τον οποίον, πολύ σωστά, πριν λίγες μέρες, δεόντως ετίμησαν οι αρχές και οι κάτοικοι της Κονίτσης και ολοκλήρου της Επαρχίας.

Έτσι με την λειτουργία του Νοσοκομείου, εξασφαλίζεται το θέμα "νοσοκομειακή και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη" και θα εξυπηρετούνται άμεσα οι εναπομείναντες κάτοικοι της Κονίτσης και των χωριών της, αλλά και περισσότεροι άνθρωποί μας, θα μπορούν να έρχονται στις από πολλά χρόνια εγκαταλειμμένες εστίες τους και κυρίως οι συνταξιούχοι, οι οποίοι πολύ έχουν υποφέρει σ' όλη τους τη ζωή, στο απάνθρωπο περιβάλλον των σύγχρονων μεγαλουπόλεων.

Δεύτερον: Η Αναγνωστοπούλειος Γεωργική Σχολή, να μετατραπεί και να λειτουργεί ως Παράρτημα του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, με ταχύρυθμα τμήματα εκμάθησης της Ελληνικής Γλώσσας, όπως τούτο εξ άλλου επιθυμούσε και ο αείμνηστος μεγάλος ευεργέτης Μιχαήλ Αναγνωστόπουλος. Τέτοια τμήματα λειτουργούν σε πάρα πολλές πόλεις των χωρών της Ευρώπης, όπου κυρίως τους καλοκαιρινούς μήνες, φοιτούν μικροί και μεγαλύτεροι.

Κατ' αυτόν τον τρόπο δημιουργείται μεγάλη κίνηση στην πόλη και συνδυάζεται το τερπνόν μετά του ωφελίμου", για τους παρακολουθούστας τα μαθήματα και για τον τόπο.

Τρίτον: Λειτουργία του Μουσείου. Να επεκταθεί ο ήδη σήμερα υπάρχων και πάρα πολύ περιορισμένος χώρος και επί της έμπροσθεν και

προς ανατολάς αυτού πλάκας, ώστε άνετα να μπορούν οι επισκέπτες και πολλοί μαζί, να βλέπουν τα εκτιθέμενα είδη. Να χρηματοδοτείται, ώστε να είναι δυνατή η πρόσληψις ενός υπαλλήλου και ο εμπλουτισμός του και με άλλα είδη.

Το Μουσείο είναι η βιτρίνα της πολιτιστικής κληρονομιάς ενός τόπου.

Μέσα σ' αυτό συγκεντρώνονται και φαίνονται όλες οι δραστηριότητες και η πρόοδος των κατοίκων σ' όλους τους τομείς της κοινωνίας του χθες.

Βλέποντας μαθαίνουμε, πρώτα εμείς οι ίδιοι, την ιστορία μας, τον πολιτισμό μας και την εξέλιξη, από το καλό στο καλύτερο.

Κι' αυτά θα παρουσιάζουμε στους επισκέπτες οι οποίοι, ερχόμενοι στην Κόνιτσα, να μην απογοητεύονται και πλήττουν ούτε να εγκλωβίζονται μόνον σε άλλους χώρους, ούτε και να μετακινούνται άσκοπα "τήδε κακείσε".

Το Μουσείο θα είναι κέντρο ενημέρωσης των πολιτών και των επισκεπτών.

Τέταρτον: Η βρύση του Αϊ-Γιάνν'. Να επισκευασθεί η βρύση και το στέγαστρο.

Να διαμορφωθεί η βρύση και το στέγαστρο.

Να διαμορφωθεί ο περιβάλλον χώρος, να τοποθετηθούν ξύλινα καθίσματα, να γίνει δηλαδή ένα είδος πάρκου, όπου να μπορούν οι περιπατητές, πηγαίνοντας εκεί, να απολαμβάνουν την ωραία Φύση της Κονίτσης.

Κι αργότερα, να γίνει και ένα ναυδριο του Αγίου Ιωάννου του εκ Κονίτσης.

Κάποτε τέλος πάντων, πρέπει να τιμηθεί δεόντως και ο μοναδικός εκ Κονίτσης άγιός μας.

Σεις κ. Δήμαρχε και κ. κ. Σύμβουλοι, Έχετε τη θέληση, το γνωρίζουμε, και μπορείτε όλα αυτά τα έργα και άλλα ακόμη, να τα πραγματοποιήσετε.

Και να είστε βέβαιοι ότι το πέρασμά σας από το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Κονίτσης, θα μείνει στην Ιστορία, οι δε πολίτες θα σας ευγνωμονούν.

Ο Πρόεδρος

ΙΩΑΝ. Γ. ΠΑΠΑΓΩΑΝΝΟΥ

Ο Γραμματέας

ΒΑΣ. Γ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΙΑ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ 8ΗΣ ΕΦΟΡΕΙΑΣ ΒΥΖ. ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Η 8η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων Ιωαννίνων, με την Προϊσταμένη της κ. Κεφαλωνίτου, με την ανατολή του νέου αιώνα και της νέας χιλιετίας προέβηκε στην έκδοση ενός εξαιρετικού εντύπου, περισσότερο σαν τουριστικό οδηγό, προβάλλοντας με άριστο τρόπο τα Βυζαντινά Μνημεία του Δημοτικού Διαμερίσματος της Μολυβδοσκεπάστης. Ήταν καιρός πλέον τα καταπληκτικά αυτά Μνημεία, που οι πρόγονοί μας μας άφησαν σαν πολύτιμη κληρονομιά, να τα γνωρίσει το ευρύτερο κοινό.

Το έντυπο λοιπόν αυτό με τον τίτλο: "Η ΜΟΛΥΒΔΟΣΚΕΠΑΣΤΗ", είναι τυπωμένο σε εξαιρετικό χαρτί με άριστο

φωτογραφικό υλικό και με πάρα πολύ καλό ενημερωτικό κείμενο, στα ελληνικά και τα αγγλικά, αντίστοιχα σε κάθε Μνημείο...

Συγχαίρουμε λοιπόν την κ. Προϊσταμένη της Εφορείας Βυζ. Αρχαιοτήτων για την πρωτοβουλία που είχε και για το άμεσο ενδιαφέρον της και την προσωπική παρουσία της στην συντήρηση που γίνεται στα Μνημεία του Αγίου Δημητρίου και του Αγίου Σώζοντα της Μολυβδοσκεπάστης και την παρακαλούμε θερμότερα να αποστείλει στο Δημ. Διαμέρισμά μας ικανό αριθμό του παραπάνω εντύπου, ώστε να διατίθεται στους πολυπληθείς τουρίστες επισκέπτες μας.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΡΙΣΤΑΝΗΣ
Συντ. Εκπ/κός

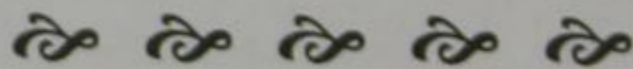
Ναός Αγίων Αποστόλων

Φωτογραφίας αράγρωση

Χαμηλός ουρανός κι ήλιος αποβροχάρης. Το γκρίζο να σπάσει ορμώντας.
 Στο βάθος βουνό. Αραιά φυλλοβόλα στα πόδια του.
 Μπροστά, το πέτρινο σπίτι. Χαμηλή στέγη και μαυρόπλακες.
 Γκρίζος καπνός αναθρώσκει.
 Χαγιάτι σε πέτρινους στύλους και καπνισμένες οι γρέντες.
 Ασβέστης κι αιθάλη, στα πεζούλια τα πέτρινα, το κίτρινο απλώνοντας,
 και τ' αντρόγυνο καθισμένο επάνω.
 Κοστούμακι από τσόχα, το κορμί να σκεπάζει της νιότης. Και κλειστό στο λαιμό
 υποκάμισο, να μη βγαίνουν του στήθους τ' αδέσποτα...
 Ξυρισμένο στο χείλος μουστάκι και χωρίστρα ευθύγραμμη
 Δεξιά η γυναίκα· αριστερά το φακιόλι, με το νάζι πιασμένο.
 Κι η κοτσίδα, δεξιά κρεμασμένη του πάθους, ως το μπούστο τ' ανάλαφρο,
 που βαριά το γιορντάνι σκεπάζει.
 Τα παιδιά εκατέρωθεν. Γιακαδάκια κατάλευκα σε ντρίλινο φόντο
 και λουστρίνια γιορτής, γυαλισμένα απ' την έγνοια.
 Κι όλα εκείνα τα μάτια, σαν σε όραμα δέσμια, εμπροστά και επάνω.
 Και που περίσεψε η χαρά, τα πρόσωπα με τόσο φως να αγλαΐσει;

Να'ν της βροχής το μούσκεμα ή τα ρυάκια των ψυχών
 που λέκριασαν το σώμα του χαρτιού;
 Φωτογραφία θολή. Στο κίτρινο που περισσεύει.
 "Ενθήμειον χαράς εν έτη 1950"

Τάσος Κανάτσος

Διαδρομές

Πορευόμαστε αναίτια;

Παγιδεύουμε την στιγμή σε φλάς μπακ τρόμου.
 Τακτοποιούμε τις ευαίσθητες πορσελάνες της ψυχής, ρεύματα και όνειρα αχαλί-
 νωτης φαντασίας, ερημιές άγους.
 Τι κι αν σκοτώσαμε τον χρόνο σε συμπληγάδες ρουτίνας κουβαλάμε ανεύθυνα
 τις δίκαιες σκέψεις.
 Με το πρώτο αεράκι κυκλώνουμε το βαρύ κλίμα των συμφορών σε φωσφορί-
 ζουσα ελπίδα.
 Εγκλωβίζουμε αισθήσεις στο ρυθμό του απείρου
 Δυνατότητα φυγής στην εκμηδένιση του εγώ.
 Προσμονή αφθαρσίας στην καθολική αποσύνθεση.

A.K.

Επιστολές

Κύριοι, Κυρίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους εσάς, που συμβάλετε στη συγγραφή και την έκδοση του περιοδικού "ΚΟΝΙΤΣΑ".

Το περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ" συντελεί τα μέγιστα στη διάδοση των ηθών και εθίμων της ιδιαίτερης πατρίδας μας και βοηθά στη διατήρηση της παράδοσης, γεγονός που είναι αναντίρρητα πολύ σημαντικό, ειδικά στις μέρες που διανύουμε.

Όλοι εσείς, που είστε συντελεστές αυτής της μεγάλης και σπουδαίας προσπάθειας, διατηρείτε άσβεστο το ενδιαφέρον μας για την πατρίδα και αναζωογονείτε τη λαχτάρα μας να βρεθούμε στα χωριά μας και να ζήσουμε μαζί με τους συγχωριανούς μας αξέχαστες στιγμές.

Εδώ, θα ήθελα να σας παρακαλέσω για κάτι.

Μέσα από το περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ" αναζητώ να "ακούσω" - και δεν είμαι η μοναδική - και τη φωνή πολλών νέων ανθρώπων, που θα ήθελαν κι αυτοί να μας μιλήσουν από τη δική τους άποψη, για τα γεγονότα που στιγματίζουν άλλοτε θετικά και άλλοτε αρνητικά τη ζωή τους στα χωριά.

Μνήμες, δεν έχουν μόνο όσοι έζησαν στα χωριά τους τον καιρό των πολέμων, της πείνας, της φτώχειας ή των ωραίων εποχών.

Μνήμες, έχουν και τα νέα παιδιά, που ζουν εκεί ή επισκέπτονται τα όμορφα χωριά μας, άλλοτε για μεγάλο και άλλοτε για μικρότερο χρονικό διάστημα και περπατούν ή ταξιδεύουν στις γειτονιές της επαρχίας μας.

Ελάχιστες φορές μου δόθηκε η ευκαιρία, να διαβάζω στο περιοδικό, κάτι που να αντιπροσωπεύει γεγονότα της νέας εποχής, όπως τη ζουν και αντιλαμβάνονται οι νέοι μας.

Θα σας παρακαλέσω να δώσετε αυτό το έναυσμα στη νεολαία μας, που τόσο αναζητά. Και μη μου πείτε ότι οι νέοι μας δεν ενδιαφέρονται, γιατί θα διαφωνήσω. Αυτοί οι νέοι, που δέχονται την κριτική και τα σχόλια των μεγαλύτερων τους, γιατί δήθεν δεν συμπεριφέρονται όπως αρμόζει στην καταγωγή τους, είναι γνήσια γεννήματα των προπατόρων τους και έζησαν καθοδηγούμενοι από εκείνους. Έτσι συμβαίνει σ' όλες τις εποχές.

Ας δοθούν λοιπόν οι ευκαιρίες και στους νέους ανθρώπους της επαρχίας μας, να αναδείξουν τις ικανότητές τους και να μοιάσουν όσο και να ξεπεράσουν τους προγόνους τους, γράφοντας και αυτοί τη δική τους ιστορία.

Θα ήθελα να σας παρακαλέσω αν κρίνετε κατάλληλο να δημοσιεύσετε αυτήν την επιστολή προς το περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ".

Είναι χαρά δική μου, όσο και άλλων αναγνωστριών και αναγνωστών του περιοδικού, να διαβάσουν γραπτά των παιδιών τους ή των εγγονών τους στο περιοδικό. Θα δοθεί έτσι λίγη ακόμη φρεσκάδα στις σελίδες του και θα διατηρηθεί αναλλοίωτο το ενδιαφέρον της νεολαίας μας για τις μνήμες της πατρίδας.

Σας ευχαριστώ πολύ

Με εκτίμηση

Σεβαστή Καραγιάννη

Οκτώβριος 1999

Σ.Σ.

Το περιοδικό μας, όπως άλλωστε επανειλημμένα έχουμε δηλώσει είναι ανοικτό σε όλους και με μεγάλη χαρά περιμένουμε τις συνεργασίες των νέων, "για να διατηρηθεί αναλλοίωτο το ενδιαφέρον της νεολαίας μας για τις μνήμες της πατρίδας" όπως γράφει και η αγαπητή επιστολογράφος μας.

Πεκλάρι

Όλοι ξέρουμε πόσο όμορφα είναι τα χωριά της Κόνιτσας - τα χωριά μας. Μα... το δικό μου χωριό, το "Πεκλάρι", η σημερινή "Πηγή", έχει τις πιο πολλές ομορφιές και παρ' όλο που είναι μικρούλικο, είναι πολύ χαριτωμένο και καταδεχτικό. Γι' αυτό έγραψα ένα ποιηματάκι, για να γίνει αυτό πιο κατανοητό, για όσους τυχαίνει να μη γνωρίζουν το χωριό μου.

Οι ομορφιές της "Πηγής"

Όσα τ' αγριολούλουδα
που έχει το χωριό μου,
σαν τις πηγές απ' το βουνό
και σαν το σπιτικό μου,

το σπίτι που σφειρεύομαι
να χτίσω στο λοφίσκο,
να βλέπω τ' άλλα σπιτικά,
τα δέντρα, τα χωράφια,
να βλέπω και τους γείτονες
και τα περιβολάκια

Όσα αυτές τις ομορφιές,
δεν είδα ποτέ αλλούθε
να με γεμίζουν έρωτα
και να μου φέρνουν πόθο.

Στ' αλήθεια χωριό μου σ' αγαπώ
Το λέω και το κιώθω.

ΣΕΒΑΣΤΗ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ

ΕΚΔΡΟΜΕΣ - ΠΟΡΕΙΕΣ ΤΟΥ ΟΡΕΙΒ. ΣΥΛΛΟΓΟΥ

13-3-2000 Πορεία από γέφυρα Μπούση- Πεκλάρι - Α. Κόνιτσα (Καθαροδευτέρα)

19-3-2000 Τραπεζίτσα - Ροϊδοβούνι.

2-4-2000 Καπέσοβο - Σκάλα Βραδέτου - Μπελόνη με Ορειβ. Σύλλογο Ιωαννίνων (ώρες 4)

16-4-2000 Λάπατος (2251 μ.)

7-5-2000 Αρρένες Γράμμου

28-5-2000 Εκδρομή με λεωφορείο στη λίμνη Αώου (Μέτσοβο).

11-6-2000 Κλέφτης - Δρακόλιμνη Σμόλικά

25-6-2000 Στρογκούλα Τζουμέρκων (Μαζί με Ορειβ. Σύλλογο Ιωαννίνων)

15/16-7-2000 Μαυροβούνι-Βάλια Κάλντα - Βοβούσα (Με Σύλλογο Ιωαννίνων)

22/23-7-2000 ΟΛΥΜΠΟΣ (Π.Ο.Σ)

13-8-2000 Διάσχιση Αώου από "Τρόχαλα" Ελευθέρου (Πορεία 6-7- ώρες)

3-9-2000 Σ.Ο.Σ. Δ.Ε.Η. (Αγρίνιο)

Έκατσα κι' έφαγα το λαγό για να μη χαλάσ'

Τα παλιά χρόνια, η Αθήνα είχε έναν ξακουστό κυνηγό, το Δερτιλή. Όταν του κάπνιζε, πήγαινε για κυνήγι στις πλαγιές του Υμηπτού, σκότωνε ένα λαγό δεν τον πήγαινε στο σπίτι αλλά, όποια ταβέρνα έβρισκε μπροστά του έμπαινε μέσα, έτρωγε, άφηνε το λαγό κι έφευγε. Οι Ταβερνιάρηδες δεν τον πολυήθελαν γιατί, ήταν ξεγλούπωτος (αχόρταστος).

Μία μέρα του έφερε ο δρόμος και πήγε στην Πλάκα, στην ταβέρνα του Σκαλούμπακα, ο οποίος μόλις είδε το λαγό του λιμπίστηκε και τον ρώτησε αν τον πουλάει και πόσα θέλει. Ο Δερτιλής του λέει ότι θα του τον χαρίσει, αρκεί να του δώσει να φάει, να χορτάσει. Στρογγυλοκάθεται ο κυνηγός κι αρχίζει να τρώει τον περιδρομο. Τα πιάτα αδειάζουν το ένα μετά το άλλο, αλλά ο Δερτιλής δεν λέει να χορτάσει.

Είδε κι απόειδε ο Σκαλούμπακας που δε χόρταινε ο κυνηγός, δε χάνει καιρό, παίρνει το λαγό, πάει στο τραπέζι του κυνηγού, τον αρπάζει απ' το σακάκι και του λέει: ξίκι να μου γίνεις κι εσύ και ο λαγός σου. Εσύ είσαι ξενυσάφωτος και τον έδιωξε. Πέρασαν κάμποσες μέρες και το ίδιο βιολί επαναλείφθηκε στου Ψυρρή, στην ταβέρνα του Μπαϊραχτάρη. Ούτε ο ένας, ούτε ο άλλος είχαν

φάει λαγό. Πέρασε λίγος καιρός και οι δυό ταβερνιάρηδες αντάμωσαν στην κεντρική αγορά. Ανάμεσα σ' άλλα είπαν και για τη γκάφα που έπαθαν απ' το Δερτιλή που ενώ τον τάϊσαν αυτοί δεν έφαγαν λαγό. Συμφώνησαν λοιπόν σε όποιον ξαναπάει ο κυνηγός με λαγό να συνεννοηθούν μαζί του να τους αφήσει το λαγό να τον καλομαγειρέψουν οι ταβερνιάρηδες και να παν οι τρεις μαζί στην Πάρνηθα ή στην Πεντελημιά Κυριακή να φαν το λαγό. Πράγματι σε καναδυό μέρες, νάτος ο κυνηγός μ' έναν θεόρατο λάγαρο πάει στην ταβέρνα του Σκαλούμπακα κι αυτός του λέει τι να γίνει για να φαν το λαγό οι τρεις μαζί. Ο πανέξυπνος Δερτιλής συμφώνησε μαζί του γιατί ήξερε ότι οι καζοί οι ταβερνιάρηδες και πάλι δε θάτρωγαν λαγό. Πράγματι την Κυριακή το πρωί συναντήθηκαν στη Πλατεία Βάθης πήραν το αυτοκίνητο και πήγαν στο Νταού Πεντέλης, βρήκαν ένα ωραίο μέρος και άφησαν τα πραγματά τους να ξεκουραστούν. Οι δυο ταβερνιάρηδες είχαν όρεξη να φαν το λαγό, αλλά ο τετραπέρατος Δερτιλής τους λέει να ξαπλώσουν καμιά ώρα "να τον πάρουν και λίγο" γιατί αυτοί στις ταβέρνες δουλεύουν πολλές ώρες και κοιμούνται λίγο μετά θα φαν το λαγό με ευχαρίστηση. Τους

έκανε μάλιστα και την πρόταση, όποιος ιδεί το καλύτερο όνειρο, να φάει τα γλυκάδια του λαγού.

Οι ταβερνιάρηδες συμφώνησαν, ξάπλωσαν και σε μισό λεπτό τους πήρε ο ύπνος. Άλλο που δεν ήθελε ο παμπόνηρος κυνηγός. Ξεδιπλώνει το λαγό, τον γονατίζει, τον ξεφλουδίζει και δεν αφήνει τίποτε. Όταν καμιά φορά ξύπνησαν οι Ταβερνιάρηδες δεν ότι ξαπόστασαν και τους άνοιξε η όρεξη να φαν το λαγό. Με τη σειρά του ο Δερτιλής ρωτάει το Σκαλούμπακα τι όνειρο είδε κι ο Σκαλούμπακας του λέει ότι είχε ανεβεί ψηλά, πολύ ψηλά στον ουρανό, αγνάτευε απ' το Θιβέτ ως την Αλάσκα, έβλεπε τι γινόνταν κάτω στη γη και με περηφάνεια έλεγε ότι είναι πολύ ευχαριστημένος με όλα όσα είδε.

Τον ρωτάει και πάλι ο πονηρός κυνηγός, πόσον καιρό ήθελε να κατέβει από εκεί ψηλά που ήταν και ο Σκαλούμπακας λέει ότι το λιγότερο ήθελε δυο μήνες να κατεβεί. Σε συνέχεια ο πονηρός

Δερτιλής ρωτάει και το Μπαϊραχτάρη τι όνειρο είδε κι αυτός λέει ότι είχε κατεβεί στο βάθος της θάλασσας και δε χόρταινε να βλέπει στον ατέλειωτο πλούτο που κρύβει η θάλασσα στο βυθό της. Ο πονηρός κυνηγός ρωτάει το Μπαϊραχτάρη πόσον καιρό ήθελε να βγεί απ' τα βάθη της θάλασσας κι ο Μπαϊραχτάρης λέει ότι απ' τη θάλασσα δύσκολα βγαίνεις γιατί το θαλάσσινο νερό είναι βαρύ. Αυτός για να βγαινε και να συνέρχονταν, ήθελε το λιγότερο τρεις μήνες. Με αγωνία ρωτούν τώρα και οι ταβερνιάρηδες το Δερτιλή, αυτός τι όνειρο είδε κι αυτός χωρίς να δυσκολευτεί τους λέει: Είδα εσένα Σκαλούμπακα ότι ήθελες δυο μήνες να κατεβείς, άκουσα κι εσένα Μπαϊραχτάρη που ήθελες τρεις μήνες να συνέλθεις και σκέφτηκα ότι ο λαγός θα καλούσε και για να μη χαλάσει. Έκατσα και τον έφαγα ΚΑΙ Σ' ΑΛΛΑ ΜΕ ΥΓΕΙΑ...

Οξυά Θανάσης Πορφύρης

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

1. Σπίτι 6 δωματίων επιπλωμένο σε οικόπεδο 1,5 στρέμμα στην Ηλιόρραχη Κόνιτσας
2. Κατάστημα στην κεντρ. αγορά Κόνιτσας.

ΤΗΛ. 0655-61221
00357-2491560

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Στο Βοϊδομάτη αγρόκτημα
23 στρεμ. με αποθήκη
και αγροικία.

Τηλ.: 0657 - 41508
βραδυνές ώρες

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Στο Μαυροβούνι σπίτι με οικόπεδο σε περίοπτη θέση.
Πληροφορίες: 0655 - 23209

Προς το περιοδικό Κόνιτσα

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αδελφότητας Κονίτσης “Σμόλιγκας” με έδρα Νέα Υόρκη, στέλνει τις θερμότερες ευχές για ένα χαρούμενο και ευτυχισμένο “καινούργιο χρόνο”. Ιδιαίτερη χαρά μας δίνει το δίμηνο περιοδικό σας κάθε φορά που το λαβαίνουμε.

Έστω και για λίγο από τόσο μακριά, βρισκόμαστε κοντά στα χωριά μας και μαθαίνουμε τα νέα της επαρχίας μας.

Εμείς, αν και βρισκόμαστε μακριά, προσπαθούμε να ανταμώνουμε όλοι οι πατριώτες ταχτικά για να μπορέσουμε να διατηρήσουμε και να συνεχίσουν τα παιδιά μας τα ήθη και τα έθιμα της επαρχίας μας.

Στις 11 Δεκεμβρίου 1999 έγινε ο ετήσιος χορός μας στην Αστόρια και τιμήσαμε έναν πατριώτη μας τον Αχιλλέα Ζηκόπουλο από την Πουρνιά Κονίτσης.

Ο Αχιλλέας είναι 82 χρονών νεώτατος και πάντα πρόθυμος να βοηθήσει την αδελφότητα, πρώτος στο χορό, πρώτος στις συνεδριάσεις πρώτος σε όλα.

Σας στέλνουμε μια φωτογραφία από την εκδήλωση αυτή να την δημοσιεύσετε στο περιοδικό.

Σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων και αν και βρισκόμαστε μακριά η σκέψη μας και η καρδιά μας είναι πάντα στην επαρχία μας.

*Με πατριωτικούς χαιρετισμούς
Το Διοικητικό Συμβούλιο Αδελφότητας Κονίτσης “ΣΜΟΛΙΚΑΣ”*

ΣΧΟΛΙΑ

Η Ελλάδα στο παρά πέντε

Το μεγαλύτερο πρόβλημα που απασχολεί τη χώρα μας είναι το θέμα της υπογεννητικότητας.

Σύμφωνα με τη Στατιστική Υπηρεσία και με τα στοιχεία που διαθέτει, για το έτος 1999 είχαμε στην χώρα μας 18.000 γεννήσεις επί πλέον.

Όμως από αυτές 14.000 ήταν παιδιά αλλοδαπών και μόνο 4.000 ήταν Ελληνόπουλα.

Το θέμα αυτό θα πρέπει να μας ανησυχήσει όλους και ειδικότερα την πολιτεία, η οποία πρέπει να λάβει περισσότερα μέτρα και δραστικά κίνητρα.

Δεν θέλω να πω ότι η Πολιτεία δεν έδωσε κίνητρα για τους πολύτεκνους, αλλά δεν αρκούν και χρειάζονται περισσότερα.

Αυτό που απασχολεί πολύ τους πολύτεκνους είναι το θέμα της στέγης γιατί έστω και εάν έχει την οικονομική ευχέρεια να ζητήσει ένα σπίτι δεν βρίσκει με τίποτα λόγω του ότι έχει πολλά παιδιά και ο ιδιοκτήτης φοβάται ότι θα του προξενήσουν ζημιά.

Γι' αυτό καλά θα ήταν οι αρμόδιοι να έρθουν σε επαφή με τους Δήμους και τον Ο.Ε.Κ. και να συνεργαστούν για την κατασκευή σε κάθε Νομό της πατρίδας μας ενός αριθμού σπιτιών για τους πολύτεκνους.

Επίσης είναι πολύ αναγκαίο και είναι σπουδαίο κίνητρο, ένα από τα παιδιά μιας πολύτεκνης οικογένειας να μπαίνει στο Δημόσιο για να μπορεί να βοηθήσει και την υπόλοιπη οικογένεια.

Στο θέμα των επιδομάτων θα πρέπει να δίνονται κανονικά χωρίς όριο εισοδήματος και να μην ψαλιδίζονται.

Στο σημείο αυτό ίσως κάποιος από τους αναγνώστες ρωτήσει το εξής: μα καλά, θα αυξηθούν οι γεννήσεις όταν δοθούν τα κίνητρα αυτά;

Εδώ δίνεται η εξής απάντηση: Δεν μιλάμε για τα ζευγάρια αυτά που έχουν οικονομική ευχέρεια και χωρίς κίνητρα μπορούν να δημιουργήσουν μεγάλη οικογένεια, αλλά μιλάμε για τα ζευγάρια τα φτωχά που αγαπούν την οικογένεια,

τα πολλά παιδιά, αλλά δυσκολεύονται πολύ να τα φέρουν βόλτα.

Άλλωστε αυτό το βλέπουμε και στην πράξη που οι περισσότεροι πολύτεκνοι είναι φτωχοί και πολύ σπάνια βρίσκουμε πολύτεκνους οικονομικά ανεξάρτητους.

Γι' αυτό το τονίζουμε και πάλι ότι είναι μεγάλη ανάγκη η Πολιτεία να λάβει μέτρα προτού να είναι αργά, και σβήσουμε από τον χάρτη.

Εζνεπίδης Λουκάς

- Προ καιρού το Δημ. Συμβούλιο Κόνιτσας πήρε μια απόφαση για επίλυση του κυκλοφοριακού στην πόλη σύμφωνα με τις υποδείξεις της Τροχαίας.

Πότε θα υλοποιηθεί αυτή η απόφαση;

Με τις γιορτές του Πάσχα και την κίνηση του καλοκαιριού θα'χουμε πάλι πρόβλημα, όπως φαίνεται.

- Αν κοιτάξει κάποιος δεξιά κι αριστερά στην εθνική οδό Κόνιτσα-Γιάννινα, σίγουρα θα απογοητευτεί για την παράλογη συμπεριφορά του σημερινού "σοφού" ανθρώπου.

Πλαστικά μπουκάλια, ποτήρια και κάθε λογής σκουπίδια είναι σκορπισμένα στ' αυλάκια του δρόμου. Δεν ξέρω αν υπάρχει τέτοια ασυδοσία σε άλλο κράτος.

Μήπως οι Δήμαρχοι της περιοχής Κόνιτσας - Καλπακίου κ.α θα μπορούσαν να λάβουν κάποια μέτρα σε συνεργασία με τη ΔΕΚΕ να καθαρίσουν αυτή την "κόπρη του Αυγεία";

- Η λαθροθηρία συνεχίζεται στη Χαράδρα Αώου από τους λίγους, αλλά αμετανόητους ντουφεκάδες αυτή την εποχή που τα καημένα αγριόγιδα λόγω των χιονιών βρίσκονται πιο χαμηλά.

Ως που να συνειδητοποιήσει η πολιτεία τη ζημιά που γίνεται και ως που να ενεργοποιηθούν οι Αρχές για τη λήψη μέτρων θα εξαφανιστεί και το τελευταίο αγριόγιδο στην περιοχή μας!

Σ.Τ.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Με χιόνια στα ορεινά και τα πεδινά γιόρτασαν οι Κονιτσιώτες τη φετινή Πρωτοχρονιά.

- Στις 9/1 έκοψε την πίτα του ο Πολιτιστικός Σύλλογος "Αγ. Νικόλαος" στην Κόνιτσα.

- Στις αρχαιρεσίες του ίδιου Συλλόγου που έγιναν στις 17/10/99 εκλέχτηκαν στο νέο Δ.Σ. οι εξής:

Πρόεδρος Χρ. Σ. Δερδέκης

Αντιπρόεδρος: Νικολέτα Γλυκού

Γραμματέας: Άννα Τσιγκούλη

Ταμίας: Γιάννης Ντάφλης

Μέλη: Χριστόφ. Μπάρμπας, Βασ. Μπούσμπουλας και Ευθύμιος Τζιάλλας.

- Στις 13/1 τα μέλη της χορωδίας έκοψαν την πίτα στην ταβέρνα Τσινώλη (εθν. οδός), όπου με πολύ κέφι τραγούδησαν και χόρεψαν ως τα μεσάνυχτα. Την παράσταση "έκλεψε" η κ. Ο. Χούψια με τις χορευτικές επιδόσεις της.

- Την Κυριακή 16/1 η Δημοτική Αρχή Κόνιτσας έκανε απολογισμό για το έργο του Δήμου στο χρόνο που πέρασε και χάραξε τη νέα πορεία του Δήμου για το 2000.

Η συζήτηση που έγινε σε καλό κλίμα με τοποθετήσεις Δημάρχου και Συμβούλων μεταδόθηκε από το Δημ. Ραδιόφωνο για ενημέρωση των κατοίκων που δεν μπόρεσαν να παρευρεθούν στο Δημαρχείο.

- Το Κ.Ε.Φ.Ο Κόνιτσας έκοψε την πίτα του στις 21/1 και το 1ο Σύστημα προσκόπων στις 23/1.

- Στις 6/1 έκοψε την πίτα ο Σύλλογος Γυναικών Κόνιτσας στο Ξενοδοχείο - Καφετέρια "ΚΟΥΓΙΑΣ".

- Η Προοδ. Ένωση Πυρσόγιαννης πραγματοποίησε γιορταστική εκδήλωση στις 15/1 στο ξενοδοχείο της Πυρσόγιαννης.

- Στις 28/1 το Κ.Π.Ε. Κόνιτσας με την ευκαιρία της κοπής της πίτας, οργάνωσε συνάντηση με τις τοπικές αρχές και τους πολίτες με στόχο:

1. Τη γνωριμία με το κέντρο περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και τη δράση του.

2. Την εκπόνηση ενός κοινού σχεδίου δράσης για την περιοχή που θα αφορά στην προστασία του περιβάλλοντος.

Μετά την παρουσίαση από τους εκπαιδευτικούς του έργου που επιτέλεσε μέχρι τώρα το Κ.Π.Ε., ακολούθησε συζήτηση με διάφορες προτάσεις από τους παρευρισκόμενους.

- Στις 3/2 συνεδρίασε το Δημ. Συμβούλιο με θέμα "το 2000".

Ακούστηκαν οι εισηγήσεις των Δημ. Συμβούλων για τις προοπτικές του 2000 για την Κόνιτσα και την περιοχή της.

Στη συζήτηση που ακολούθησε, εκφράστηκαν διάφορες απόψεις και από πολίτες της Κόνιτσας.

- Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Μαζίου "Ο Α-ΩΟΣ" στις 6/2, με την ευκαιρία της εκδήλωσης για το κόψιμο της Πρωτοχρονιάτικης πίτας, τίμησε για την προσφορά τους στην περιοχή το Δήμαρχο κ. Πρ. Χατζηεφραιμίδη και τον ιερέα αιδ. Νάκο Απόστολο.

- Στις αρχαιρεσίες του Ορειβ. Συλλόγου Κόνιτσας για το Δ.Σ. εκλέχτηκαν:

Τουφίδης Σωτ. Πρόεδρος

Ευαγγελίδης Ευάγγ. Αντιπρόεδρος

Νούτσος Γεωργ. Γραμματέας

Λαζογιάννης Γιάννης Ταμίας

Κορτσινόγλου Ααρών Έφορος

Μπέτζος Δημ. Έφορος

Τουφίδης Πανταζής Έφορος

Ντάφλης Χαραλ. Μέλος

Τσιγκούλη Άννα Μέλος

- Παρατεταμένη παγωνιά είχαμε φέτος Γενάρη και Φλεβάρη. Πολλά χιόνια στα βουνά, λίγα στα πεδινά, αλλά πολλά χρόνια είχαμε να δούμε παγωνιά με τόση διάρκεια.

- Δυο εξαιρετικά ημερολόγια λάβαμε. Το ένα από την Αδελφότητα πύργου με τα λιθανάγλυφα της Στράτσιανης και το άλλο του Μορφ. & Ορειβ. Συλλόγου Βρυσοχωρίου με όμορφα τοπία του χωριού. Συγχαρητήρια στους Συλλόγους.

- Πορεία από Γέφυρα Βοϊδομάτη - Καστράκι - Αγ. Μηνά - Χαράδρα Βοϊδομάτη και επιστροφή στη Γέφυρα, πραγματοποίησε 16μελής ομάδα του Ορειβ. Συλλόγου Κόνιτσας στις 26/2.

- Στις 30/1 εκλέχτηκε στην Αθήνα το νέο Δ.Σ. της Αδελφότητας Μαζίου.

Πρόεδρος: Παπαχαρίσης Χρήστος

Αντιπρόεδρος: Ράππος Θωμάς

Γραμματέας: Ρίζου Αλεξάνδρα

Ταμίας: Γυφροκώστας Νικ.

Υπεύθυνος: Δημ. Σχέσεων: Ράππος Νικ.

Μέλος: Παπαχαρίσης Κων.

ΓΙΑ ΤΟΝ ΓΙΩΡΓΟ Ι. ΓΚΟΝΤΟ

(Αποχαιρετιστήρια λόγια)

Αξάχαστε Γιώργο

- Ανέτοιμη η Μούσα αδυνατεί να ψάλει μια καλοτάξιδη ωδή.
- Αδέκαστη η Ιστορία καθυστερεί τη συγγραφή της.
- Αγαπημένα πρόσωπα, συνοδοιπόροι της ζωής, της βιοπάλης σύντροφοι, συνάδελφοι και συνεργάτες του Καλού, αγνώριμοι σεμνοί διαβάτες, ένας χορός αμίλητος, συντονισμένος τέλεια στη θλίψη και στον πόνο και μ' ένα δάκρυ να κυλά απ' των ματιών τις κόγχες, σε χαιρετούν ιπποτικά και εύχονται κατευόδιο. Ηρωικό το πέραςμα στη χώρα των μακάρων.
- Το γοργοπέραςμα' απ' τη γη, σ' αυτή των αθανάτων, συγκίνησε σκληρές καρδιές και τις ψυχές περίσσια.
- Μετά το πρωτοξάφνιασμα, λογίστηκαν των ζωντανών τ' ανήμπορο, του πεπρωμένου την ισχύ και του Θεού το πνεύμα, δεσποτικό, κυρίαρχο, παντοτινά υπέρλαμπρο, αστραφτερή Αλήθεια.
- Παρήγορη θα φθάσει - αντίδοτο στον πόνο - γλυκύτατη, υπέρκοσμη φωνή του Ζωδότη, να γαληνέψουν οι θνητοί και ν' ακουστούν σα σίχοι, τα πεπραγμένα τ' αδελφού, απ' την αυγή της γέννησης ως τα σερνά του βίου.
- Φτωχοί και τίμιοι γονείς στη γη των Μακεδόνων, εγέννησαν, γαλούχησαν κι ανάθρεψαν με μύριους κόπους και καημούς, εσέ, μοναχοπαίδι ανάμεσα σε αδελφές από το ίδιο αίμα.
- Ατρόμητος και άτρωτος στη νιότη, με υψηλά ιδανικά, ξεκίνησες αγώνα, ανδρώθηκες και ψήθηκες σ' Αχιλλεία πυρά, που άναψεν ο πόλεμος στη μέση του αιώνα.
- Όρθωσες το ανάστημα ομπρός στις κακουχίες, παλεύοντας μ' αντίξοες συνθήκες, περνώντας τα εμπόδια σαν άλτης φτερωμένος, αγωνιζόμενος σκληρά για τη ζωή, τη λευτεριά, και το ψωμί. Για του φτωχού το δίκιο.
- Και αθλητής ενάρετος, σεμνοπρεπής του κλασσικού του στίβου, ποτέ δεν καταδέχτηκες ν' αφήσεις τα πρωτεία, στο δρόμο και στο πάλεμα.
- Σ' αγάπησαν πραγματικά οι νίκες, τ' αριστεία.
- Τις τόσες ικανότητες είδεν η πολιτεία και σε ετίμησ' ο Στρατός, του Πεζικού το Σώμα με πλείστες διακρίσεις.
- Άλκιμος νέος, τολμηρός, ανδρείος, ψυχωμένος, πειθαρχημένος. Δόκιμος μ' άστρο στις επωμίδες, πανάξια, ετίμησες Πατρίδα και θρησκεία, υπηρετώντας πρόσχημα σαν Έλλην Μακεδόνας.
- Μα και στο στίβο της ζωής, λαμπρή σου η πορεία, ξεπέρασες κακοτοπιές και συμπληγάδες πέτρες και πρόσφες τις γνώσεις σου φέρελπισ Επιστήμων.
- Εξαίρετος υπάλληλος Αγροτικής Τραπέζης, διέπρεψες κι επάξια κατέκτησες υπεύθυνες τις θέσεις, για να κερδίσεις, τελικά, τ' αξίωμα ηγέτη. Διευθυντής διάκριτος, στην πόλη που σε κλαίει.
- Και από κει προσέφερες, αθόρυβα, σημαντικά τα έργα κι εξύψωσες την αγροτιά, τον βιοτέχνη, τον σκαφτιά και πλείστους όσους άλλους.

- Ο χαρακτήρας διαυγής, ειλικρινής, άμεμπτος και ωραίος. Και άτυχοι -αλίμονο- όσοι δεν σε γνώρισαν.

- Το σοβαρό το ύφος σου, εσκέπαζε, περίτεχνα, μικρού παιδιού καρδιά και πόνα-
ρες, συνέπασχες για δυστυχή και παιδεμένα όντα. Συμμέτοχος και στη χαρά, στην
ευτυχία άλλων.

- Σημαιοφόρος του καλού και του κακού διώκτης, προστάτης έγινες κρυφός αδύ-
λαμων ανθρώπων.

- Φύση συνήθως γελαστή, χαρούμενη, δροσάτη, αγαπητή και σε οχτρούς, έταξες
εαυτό σου για του πολίτη προκοπή, πιστός και στο καθήκον και με συνείδησης αρ-
κές.

- Αγωνιστής ακούραστος και μαχητής εδείχθης σε ταραγμένες εποχές, για τη δημι-
ουργία, νέων κυπάρων στη ζωή.

- Οικογενείας άρχοντας, υπέροχος, ωραίος με σύζυγο ενάρετη και προκομένα τέ-
κνα γαλούχησες και μόρφωσες Ελληνικότετες αρχές και του Χριστού το Λόγο.

- Προσπάθησες και πέτυχες οι κόποι ν' αμειφθούνε. Τις οικογένειας δεντρί ερρί-
ζωσεν, εβλάστησε και άπλωσε κλώνάρια μέχρι τη δεύτερη γενιά.

Χαιρόσουν και καμάρωνες κρυφά για τους πολύτιμους καρπούς του γιού σου και
της κόρης. Ευχαριστούσες το Θεό, στην προσευχή της νύχτας, για τ' αγαθά που σου
δωσε. Και συ με τη σειρά σου στην κοινωνία προσφορά, δοξολογώντας εσαεί.

- Μα η βουλή του Κυρίου των πάντων, μένει αδιερεύνητη, καλόδεκτη και σεβαστή
κι αγία είναι η Θεία εντολή.

- Καλεί σε σήμερα κοντά Του στους αιθέρες και ευτυχής που συρροή πιστών,
πέλλει στερνά χαιρετισμό και αποτίει, εν χορώ, φόρο τιμής και δάκρυ...

... Και αγνά λουλούδια αμάραντα επάνω σ' αποθέτουν τα τέκνα και η σύντροφος
και οι λοιποί σου φίλοι συνάδελφοι και αδελφοί στην πάλη.

- Θαρρώ θα νιώθεις πιο ζεστή τη Θεϊκή Ανάσα. Πρώτη αυτή θα σε δεχθεί κι ακό-
λουθα οι πρόγονοι και των αγγέλων πλήθη.

- Κρατάμε ολοζώντανη στη μνήμη τη μορφή σου, την καλοσύνη της καρδιάς, την
ανθρωπιά, το ήθος και τις περίσσειες αρετές. Μα πλειότερα απ' όλα την ξέχειλη αγά-
πη σου για τους ανθρώπους που μοχθούν, την ακριβή ειρήνη.

- Ερωτικό θε να χυθεί το δάκρυ μας στο χώμα που δροσερό κι απάτητο σε λίγο
θα σκεπάσει το ιερό σου σκύνωμα.

- Γαλήνιος ο ύπνος σου στην Ηπειρώτικη γη, των ταπεινών, των ποιπτών, ηρώων
και ημιθέων.

- Αθάνατος ας μείνεις κι η λάμψη σου να πυρπολεί της λησμονιάς το πέπλο. Αστέ-
ρι νεογέννητο επόπευε τον κόσμο απ' του ουρανού τα θρυλικά Ηλύσια Πεδία.

Κι όπως χάνεσαι στα νέφη τα ψηλά

Θεοχάρητη ας έχεις ευλογία.

Και με δάκρυ που στα μάγουλα κυλά

ανακράζω, γοερά, το έχε γειά.

Αιωνία η μνήμη αδελφέ

Γ. Μαυρογιάννης

ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ ΣΤΑΥΡΙΔΗ

Στις 23/2/2000 συμπληρώθηκε ένας χρόνος από την ημέρα που πέθανε ένας ακόμα χωριανός από το χώρο της Εθν. Αντίστασης, ο Δημήτρης Σταυρίδης του Αθανασίου και της Ευθαλίας.

Ο Δημήτρης γεννήθηκε στο χωριό Ελεύθερο Κόνιτσας της Ηπείρου το 1925. Γιος πολυμελούς οικογένειας καθώς ήταν, από πολύ νωρίς μπήκε στην βιοπάλη. Τελειώνοντας το δημοτικό σχολείο με τον τότε δάσκαλο Αχιλλέα Μπάρμπα, έμεινε ένα χρόνο στο χωριό. Το 1939 και το 1940 εργάστηκε κοντά στον θείο του τον Γιάννη Σακελλάριο ο οποίος διατηρούσε γραφείο στην Κόνιτσα. το έτος 1945 μετά τη συμφωνία της Βάρκιζας, μήνα Ιούνιο, έφυγε από το χωριό μαζί με τον πατέρα του Θανάση τον συνεπέστατο και καλλιεργημένο εκείνο άνθρωπο και πήγαν στη Δράμα. Ο πατέρας του Δημήτρη είχε μεγάλες γνωριμίες σε κείνο τον τόπο και ο κόσμος τον εμπιστευόταν διότι ήταν πολύ σωστός στα λεγόμενά του. Δούλευε στο καλύτερο καφεενείο της Δράμας μέσα στο μπουφέ από εικοσαετίας. Πολλές φορές στα καφεενεία μεταξύ πελατών γίνονταν παρεξηγήσεις. Αμέσως ο μπάρμπα-Νάσιος έβαλε το γιο του τον Δημήτρη σε ένα

γραφείο όπου εργάστηκε από τον Ιούνιο του 1945 μέχρι τις 30 Νοέμβρη 1948. Τον μήνα Δεκέμβρη του ίδιου χρόνου, ο Δημήτρης επέστρεψε στο χωριό του. Το 1949 παντρεύτηκε την Ευδοκία, κόρη του Γιώργη και της Ουρανίας Μπόγδου με την οποία απέκτησε τρία παιδιά· δύο κόρες, την Κασσιανή και την Σωτηρία και ένα αγόρι το Θανάση. Στα δύσκολα χρόνια μετά την κατοχή, με την δουλειά του, σε συνεννόηση στο κουμάντο του σπιτιού με την Ευδοκία, κατάφεραν να μεγαλώσουν τα τρία παιδιά τους, να τα σπουδάσουν και να τα παντρέψουν. Επίσης κατάφερε να δει τα επτά εγγόνια του να μεγαλώνουν. Το 1951 και μέχρι το έτος 1987, ο Δημήτρης εργάστηκε στο Δημαρχείο Κόνιτσας ως κοινοτικός εισπράκτορας. Τον ίδιο χρόνο συνταξιοδοτήθηκε κιόλας. Το 1984 όπως όλοι οι πραγματικοί αντιστασιακοί, υπέβαλαν αίτηση στην Πρωτοβάθμια Επιτροπή Κρίσης για να αναγνωρισθεί και τυπικά η ιδιότητά σαν αντιστασιακός από την πολιτεία. Το ντοκουμέντο, "την αίτηση" του Δημήτρη όπως μου την έδωσε ο ίδιος το 1995, την επισυνάπτω στο βιογραφικό του. Από το έτος 1987 ως το θάνατό του ήταν γραμματέας της ΠΕΕΑ Κόνιτσας.

Δημήτρη, συγχώρεσέ με που δεν παρευρέθηκα στο ξεπροβόδιμα του μακρινού σου ταξιδιού χωρίς γυρισμό γιατί ήμουν άρρωστος. Θα αφιέρωνα και εγώ από τη μεριά μου λίγες λέξεις για τους σκληρούς αγώνες που κάναμε από το ίδιο μετερίζι στα μαύρα χρόνια της κατοχής για το διώξιμο των Ιταλο Γερμανών φασιστών απ' τη χώρα μας οι οποίοι δυστυχώς δεν βρήκαν δικαίωση...

*Ελαφρύ το χώμα που σε σκεπάζει
σύντροφε Δημήτρη*

ΣΩΤΗΡΗΣ ΣΠΥΡΟΥ ΜΠΑΡΜΠΑΣ
Γραμματέας του Τμήματος
Συμβουλίου ΕΠΟΝ από την περιοχή
της Λάκκας Αώου Κόνιτσας της Ηπείρου

Α Ι Τ Η Σ Η

ΠΡΟΣ

Την Πρωτοβάθμια Επιτροπή Κρίσης
(άρθρου 9 Π.δ. 379/1983)
Νομαρχίας Ιωαννίνων

Ζητώ όπως μου αναγνωρισθεί η ιδιότητα του αγωνιστή της Εθνικής Αντίστασης 1941-1944.

Επειδή κατά τον χρόνο της κατοχής της πατρίδας μας από τα εχθρικά στρατεύματα των Γερμανών - Ιταλών και Βουλγάρων πήρα ενεργό μέρος στην Αντίσταση κατά των κατακτητών.

Το 1941 και αρχάς του 1942 βρισκόμουν στην Πρέβεζα, εκεί οργανώθηκα στο ΕΑΜ από τον Παναγιώτη Χαντζιάρα κάτοικο Πρέβεζας, εκεί η Οργάνωση μας προώθησε μαζί με το Βασίλη Αρβανίτη επίσης κάτοικο Πρέβεζας να δουλέψουμε στην Καραμπιναρία στους Ιταλούς, διότι πεινούσαμε.

Η Καραμπιναρία μας έστειλε με άλογο να φέρουμε νερό από ένα πηγάδι έξω από τα περιβόλια με καρότσα και με ένα μεγάλο βαρέλι, εκεί εργαζόταν και ένας ονόματι Ηλίας από το Νικολίτσι Πρέβεζας ο οποίος ήταν μεγαλύτερος από εμάς. Όταν πηγαίναμε στο περιβόλι να πάρουμε νερό ο Ηλίας έπαιρνε από την αποθήκη των Ιταλών όπλα, τα έβαζε στο βαρέλι και εμείς τα βγάζαμε έξω στο περιβόλι και από εκεί τα έπαιρνε η οργάνωση. Μόλις ανακαλύψανε ότι τους κλέβαμε τα όπλα, ο Ηλίας πρώτος εξαφανίστηκε και πήγε στις ομάδες του Ζέρβα χωρίς να μας ειδοποιήσει εμάς.

Οι Ιταλοί πιάσανε εμένα και τον Βασίλη Αρβανίτη και μας δείρανε πάρα πολύ, εμένα με διώξανε αμέσως από την Πρέβεζα, μου έδωσε άδεια ένας Ανθυπασπιστής. Από εκεί έφυγα κρυφά και ήρθα στο χωριό μου Ελεύθερο, το 1942.

Στο χωριό είχε αρχίσει να λειτουργεί η Οργάνωση, έγινα μέλος του ΕΑΜ μαζί με τον Σωτήρη Σπανό Δάσκαλο, τον Μιχάλη Μπόγδο Σπουδαστή Ακαδημίας Ιωαννίνων, στις 14-1-43 στον Εφεδρικό ΕΛΑΣ. Το Φλεβάρη του 1943 έγινα μέλος της ΕΠΟΝ με υ-

πεύθυνο τον Μιχάλη Μπόγδο. Στις 6 περίπου Ιουλίου 1943 δώσαμε μάχη με τους Γερμανούς στην περιοχή του χωριού μου μαζί με 200 περίπου αντάρτες του ΕΛΑΣ που είχαν έρθει από την Κόνιτσα, εκεί είχαμε και 4 θύματα τα οποία μετά τρεις μέρες τα θάψαμε. Στις 29 Ιουλίου 1943 κατατάχτηκα στο μόνιμο ΕΛΑΣ (ο πρώτος αντάρτης του χωριού μου) στο 2/85 Τάγμα με ταγματάρχη τον Γεώργιο Καλλιανέστη (Μεσίνη) με λοχαγό τον Χριστόδουλο Πριμγκήρη, με διμοιρίτες τους Λάζο Κωνσταντινίδη και Αλέκο Γκότσο, καπετάνιο τον Χαρίση Ζδράβο. 2ον) Στις 26-3-44 πήρα μέρος σε μάχη με τους Γερμανούς στη Δόλιανη Ζαγορίου, 3ον). Στις 29 Ιουλίου 1944 χτυπήσαμε ένα αυτοκίνητο που επέβαιναν δυο Γερμανοί διότι είχαμε εντολή από το στρατηγείο της Μέσης Ανατολής ότι μέσα υπήρχαν έγγραφα σχετικά με τον πόλεμο των συμμάχων όπου και τα πήραμε. Το σαμποτάζ έγινε στη θέση Ιτιά περιοχή μεταξύ χωριού Αεόπετρας-Κόνιτσας με επικεφαλής τον λοχαγό Κοπανέλλη και ανθυπολοχαγό τον Λάζο Κωνσταντινίδη. Στις 7 Σεπτεμβρίου 1944 πήρα μέρος στην επιχείρηση που χτυπήσαμε το φυλάκιο των Γερμανών στη θέση Καλλιθέα μεταξύ Καλπακίου και Κόνιτσας με επικεφαλής τον Γιώργο Καλλιανέστη ο οποίος και οργάνωσε την επιχείρηση επίσης και με τον λοχαγό Χριστόδουλο Πριμγκήρη, διμοιρίτη τον Λάζο Κωνσταντινίδη και άλλους πολλούς. Εκεί εξοντώσαμε όλους τους Γερμανούς χάρη στην παλικαριά του Χαρίση Ζδράβου. Στις 29 Σεπτεμβρίου δώσαμε μάχη στην Μπαλντούμα και 2ον στο χωριό Πέτρα Ανατολικού Ζαγορίου, όπου και τραυματίστηκα σοβαρά στον αριστερό κρόταφο και στο δεξί μου πόδι. Από εκεί με πήρανε με φορείο στο αναρρωτήριο Πέτρας και εν συνεχεία με μεταφέρανε στο νοσοκομείο. Στο Σκαμνέλι είχα πάθε αμνησία επί 2-3 μήνες, όταν βγήκα από το νοσοκομείο, έμαθα ότι ο λόχος μου βρισκόταν στην Παραμυθιά όπου παρουσιάστηκα και με την Συμφωνία της Βάρκιζας πήρα απολυτήριο (το οποίο δυστυχώς δεν έχω) και επέστρεψα στο σπίτι μου.

Δημήτριος Σταυρίδης

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

Σ' αυτούς που φεύγουν πρόωρα

Ήταν Δευτέρα, 21 του Φλεβάρη, όταν έμαθα πως ο Νίκος Φλώρος (Σιούντας για τους φίλους) έφυγε από κοντά μας. Ήξερα πως παλεύει με τον χάροντα και υπολόγιζα να το ξεπεράσει, όπως πάντα στις δύσκολες συνθήκες έβγαινε νικητής. Πάλεψε στη ζωή του με θάρρος και υπομονή. Σαράντα χρόνια πέρασαν από την ημέρα που τελειώνοντας το γυμνάσιο στην Κόνιτσα πήραμε το καράβι και φθάσαμε στο Brindisi της Ιταλίας κι από εκεί στην Bologna όπου μας περίμενε ο Χρήστος Κούσιος. Ήταν η πρώτη φορά που ανεβαίναμε σε τρένο και βλέπαμε τέτοιες μεγάλες πολιτείες και επί πλέον δεν ξέραμε ούτε μια λέξη ιταλικά. Ο Νίκος ήξερε τα βλάχικα κι αυτά μας βοήθησαν τον πρώτο καιρό στις επαφές μας. Πέσαμε με τα μούτρα στο διάβασμα, όπως μας είχαν συμβουλέψει οι καθηγητές μας, κι αυτός τελείωσε την Ιατρική, εγκαταστάθηκε ως γιατρός στην Medicina (επαρχία της Bologna) κι ο κό-

σμος τον αγάπησε και τον εκτίμησε γιατί ήταν καλός γιατρός και χρυσό παιδί ηπειρωτικής (Κονιτσιώτικης από τη Φούρκα) γέννας.

Αγαπητέ μου Νίκο για χαιρετισμό και μέσα στο σκοτάδι του τίποτα, θέλω να σου φωνάξω καλή αντάμωση, γιατί δεν μπορώ να πιστέψω πως δεν θα ξαναδωθούμε. Στην γυναίκα σου Τζένη και στα παιδιά σου, Δημοσθένη και Ορέστη, τα συλλυπητήρια όλων των φίλων που σ' εκτίμησαν και σ' αγάπησαν.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΓΚΟΤΖΟΣ (ΣΠΑΡΟΣ)

ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΧΟΛΕΒΑΣ

Στις 2 Ιανουαρίου πέθανε στην Αθήνα ένας καλός Ασημοχωρίτης, ένας καλός πατριώτης, ένας καλός άνθρωπος: Ο Αχιλλέας Χολέβας.

Ο Αχιλλέας ήταν γνωστός στην κονιτσιώτικη κοινωνία, αφού δεκαοχτώ χρόνια από τη ζωή του τα πέρασε στην Κόνιτσα με τον εμπορικό κατάστημα που διατηρούσε, αλλά προπαντός από τις ποικίλες δραστηριότητες τις οποίες ασκούσε.

Ήταν άνθρωπος δραστήριος, απλός, καλοκάγαθος, ειλικρινής, χαμογελαστός πάντα και φιλικός με όλους. Διετέλεσε μέλος του Εμπορικού Συλλόγου της Κόνιτσας, όπως και του κυνηγετικού Συλλόγου ενώ ίδρυσε την πρώτη αναγνωρισμένη και τόσο αγαπητή στους Κονιτσιώτες ποδοσφαιρική ομάδα, την "ΠΙΝΔΟ", της οποίας διετέλεσε στη συνέχεια και πρόεδρος της. (1956-1964). Με την κίνηση αυτή έδωσε ζωή στην Κόνιτσα, ενώ στους νέους δημιούργησε μια νέα ευχάριστη απασχόληση και ένα νέο κίνητρο για τον αθλητισμό. Για το λόγο αυτό η νεολαία αγκάλιασε με πολλή αγάπη τον Πρόεδρο, τον εκτιμούσε και τον χαιρόταν για το νεανικό πνεύμα και τη ζωντάνια που είχε πάνω του.

Στο χωριό του ήταν ιδιαίτερα αγαπητός γι' αυτό και τον τίμησε με το να τον κάνει πρόεδρο της Κοινότητάς του, ο δε μακαριστός ιερέας του χωριού π, Δημήτριος Τάτσης τον είχε αναντικατάστατο επίτροπο της εκκλησίας.

Υπήρξε άριστος οικογενειάρχης, καλός χωριανός με την καλή κουβέντα πάντοτε για όλους. Γι' αυτό και όλοι λυπήθηκαν για το θάνατό του.

Σε πονέσαμε πολύ, αγαπημένε θείε. Ο ανηψιός σου Χριστόδουλος που τόσο πολύ αγάπησες, όπως κι εκείνος εσένα, δεν μπορεί να συνειδητοποιήσει ότι του έφυγες. Στη μνήμη του θα παραμείνεις ζωντανός και πάντα ο αγαπημένος του θείος.

*Αιωνία σου η μνήμη
Χριστόδουλος Χολέβας*

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Ο Νίκος και η Παρασκευή Τσούκα απόκτησαν στην Αθήνα κοριτσάκι στις 7/1.

• Στις 4/1 ο Σπύρος και η Μάχη Παπαχαρίση απόκτησαν στην Κόνιτσα αγοράκι.

ΓΑΜΟΙ

Στις 26/12/99 παντρεύτηκαν στη Θεσ/νίκη η Μαριάννα Στεφάνου και ο Γιώργος Παπουστάκης. Ακολούθησε παραδοσιακό γλέντι σε κέντρο της πόλης.

ΘΑΝΑΤΟΙ

Απεβίωσαν:

Η Φωτεινή Καρακώστα ετών 81 στις 31/12/2000 στον Πύργο (Στράτσιανη).

• Στις 8/1/2000 ο Γκέτσιος Στέφανος ετών 78 στο Ελεύθερο Κόνιτσας

• Στις 13/1 η Σωσάννα Λύκα ετών 78 στην Κόνιτσα.

• Στις 12/1 ο Αθανάσιος Τρουμπούκης ετών 74 στην Κόνιτσα.

• Στις 14/1 η Χρυσανγή Γαζώνα ετών 81 στην Κόνιτσα.

• Στις 16/1 η Ευγενία Ντέμου ετών 85 στα Γιάννινα.

• Στις 18/1 ο Θωμάς Ντέμος ετών 95 στην Κλειδωνιά

• Στις 18/1 η Γραμμένη Βαζούκη από τον Πύργο (Στράτσιανη), ετών 92 στο Αγρίνιο.

• Στις 25/1 στα Γιάννινα η Ευθυμία Σουρέλη ετών 84 από τον Πύργο (Στράτσιανη).

• Την 1/2 ο Χαρίσης Στράτος ετών 85 στο Μάζι.

• Στις 14/2 πέθανε στη Θεσ/νίκη και κηδεύτηκε στο χωριό της Λαγκάδα, η Ελευθερία Π. Σδούκου 85 ετών.

• Στις 18/2 ο Ηλίας Μωυσιάδης ετών 78 στην Κόνιτσα.

• Στις 15/1 πέθανε στη Θεσ/νίκη η Λαγκαδιώτισσα Ασπασία Π. Ντίνη 83 ετών.

• Στις 23/2 πέθανε στην Μελισσόπετρα η Κλεονίκη Νούσια ετών 73.

• Στις 25/2 πέθανε στην Κόνιτσα η Ανέττα Παπανώτη, ετών 81.

• Πέθανε στα Γιάννινα και κηδεύτηκε στη Θεσ/τόκο στις 6/2 η Ελένη Ζούνη ετών 85.

Η Ε.Ζ. έλαβε μέρος στην Εθν. Αντίσταση και μετά την κατοχή για ανταμοιβή εξορίστηκε, όπως και χιλιάδες άλλοι αντιστασιακοί, καθ' όλη τη διάρκεια του εμφυλίου πολέμου.

Στη μνήμη της άξιας συντρόφου του ο σύζυγός της Χρήστος, προσφέρει στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ" το ποσό των 10.000 δρχ.

• Η Μαρία Παπαγιάννη στη μνήμη του πατέρα της, φίλου του περιοδικού μας Μιχάλη, προσφέρει στο περιοδικό μας 5.000 δρχ.

• Ο Κώστας και η Βάγια Γαζώνα στη μνήμη της μητέρας τους Χρυσανγής και της γιαγιάς του Αγλαΐας, προσφέρουν στο περιοδικό μας 5.000 δρχ.

• Σαράντα μέρες από το θάνατο του Αθανασίου Τρουμπούκη, ο Δημήτριος Τρουμπούκης προσφέρει στο περιοδικό μας 10.000 δρχ.

Με τη συμπλήρωση ενός χρόνου από το θάνατο της μητέρας του ς Πηνελόπης και του θείου τους Βασιλείου Ρόμπολα, ο Ιωάννης και ο Νικόλαος Κωστούλας προσφέρουν στο περιοδικό μας το ποσό των 10.000 δρχ.

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΣΚΟΥΦΙΑΣ
Δικαστικός Επιμελητής

Ν. Ζέρβα 1 Ιωάννινα
Τ.Κ. 45332

ΤΗΛ. 22554 - 2048

το τζάκι

Pension

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ
ΜΕ ΑΤΟΜΙΚΟ ΜΠΑΝΙΟ, ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΠΑΡΚΙΝΚ

Δεμερτζίδης Ευάγγελος

ΕΘΝΙΚΗ ΟΔΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ - ΚΟΖΑΝΗΣ
ΤΗΛ: 0655-22867, ΚΟΝΙΤΣΑ

ΔΙΑΓΝΩΣΗ

ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

ΕΛΕΥΘ. (ΚΛΑΙΡΗ) Α. ΔΕΣΚΑ - ΖΗΚΟΠΟΥΛΟΥ
ΙΑΤΡΟΣ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΟΣ (ΒΙΟΠΑΘΟΛΟΓΟΣ)

ΜΕΤΕΚΠΑΙΔΕΥΘΕΙΣΑ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΑΝΔΡΟΛΟΓΙΑ ΣΤΟ
ANDROLOGY DEPT. ΤΟΥ UNIVERSITY HOSPITAL OF GENT, BELGIUM.
ΕΚΤΕΛΟΥΝΤΑΙ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΚΕΣ, ΒΙΟΧΗΜΙΚΕΣ, ΟΡΜΟΝΙΚΕΣ
ΑΙΜΑΤΟΛΟΓΙΚΕΣ, ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΓΙΝΕΤΑΙ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΑΝΔΡΙΚΗΣ ΓΟΝΙΜΟΤΗΤΑΣ.

ΤΗΛ.-FAX Ιατρείου: 47447
ΤΗΛ. Οικείας: 47124

ΔΩΔΩΝΗΣ 24 ,45221
ΙΩΑΝΝΙΝΑ (έναντι ΞΕΝΙΑ)

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

	Δρχ.		
		Παπαγιάννη Μαρία Θεσ/νίκη	5.000
		Παγανιάς Στέργιος Θεσ/νίκη	2.000
Γιαννούλη Γεωργία Καναδάς	15.000	Κοτσίνας Γιάννης Γιάννινα	3.000
Κοτσίνας Βασ. Γερμανία	7.000	Καλλιντέρη Αμαλία Γιάννινα	5.000
Βλάχος Απόλλων Κάιρο	5.000	Εζνεπίδη Αντωνία Γιάννινα	6.000
		Ζηκοπούλου Ελευθερία Γιάννινα	4.000
Χατζημελετίου Βασ. Αθήνα	5.000	Γκρέστας Γιάννης Γιάννινα	5.000
Παπαδημούλης Ιωαν. Αθήνα	10.000	Τζιάλλας Γιάννης Γιάννινα	5.000
Καρατζάς Λαζ. Αθήνα	3.500	Ιερ. Σδούκος Χρ. Κεφαλοχώρι	2.000
Δερδέκη Κατερίνα Αθήνα	2.000	Λάκκας Θεοφ. Καλλιθέα	2.000
Οικονόμου Αριστέα Αθήνα	5.000	ΑΦΟΙ ΤΑΣΣΙΟΥ Μπουραζάνι	5.000
Κίσκου Γεωργία Αθήνα	5.000	Μάκκας Γεώργ. Αμάραντος	5.000
Τσόγκα Μαρία Αθήνα	2.000	Τσόγκας Σπύρος Λάρισα	2.000
Φίλη-Μπατζή Γαλ. Αθήνα	5.000	Περλέρου Φωτεινή Λάρισα	2.000
Βασιώτη Αικατ. Αθήνα	3.000	Σδούκος Βασ. Λάρισα	2.000
Γκουντουβάς Χρ. Αθήνα	6.500	Δήμος Χρυσοστ. Πηγή	2.000
Τσάνος Δημ. Αθήνα	2.000	Καρανάσιος Αθανάσιος Λάρισα	2.000
Σιούλης Αριστ. Αθήνα	2.000	Τόγελος Σωτ. Τρίκαλα	2.000
Μανουσιουδάκη Ειρήνη Αθήνα	2.000	Παπαμιχάλης Μηνάς Χαλκίδα	10.000
Κίτσιου Ειρήνη Αθήνα	2.000	Κωτσίνας Κων. Δροσοπηγή	2.000
Γιώσης Δημ. Αθήνα	4.000	Καλλιντέρης Αχιλ. Αετόπετρα	2.000
Κιψαντώνης Ιωαν. Αθήνα	4.000	Κατσαούνης Νίκος Γανναδιό	5.000
Λύτας Γεωργ. Αθήνα	7.500	Ζαραμπούκη Βάσω Λάρισα	2.000
Κορδικόρης Γεωργ. Αθήνα	2.000	Χριστοδούλου Γλυκ. Πάπιγκο	2.500
Τζιάτζιος Γεωργ. Αθήνα	10.000	Οικονόμου Ευαγγ. Δίστρατο	2.000
Ιερ. Παπαδημητρίου Κων. Αθήνα	2.000	Τάσιος Σωτ. Δίστρατο	2.000
Παπαδήμας Αλεξ. Αθήνα	2.000	Νάτση Σπυριδούλα Λαγκάδα	2.000
Παπαχρήστος Αλέκος Αθήνα	2.000	Αδάμος Δημ. Λαγκάδα	2.000
Σταύρου Αλεξ. Αθήνα	2.000	Γούλας Ευθύμιος Δίστρατο	5.000
Παπαχρήστου Ε.παμ. Αθήνα	5.000	Τσελίφης Βασ. Νικάνορας	2.000
Τσούκας Χαραλ. Αθήνα	5.000	Πορφύρης Χρ. Οξυά	2.500
Κίτσιος Σταύρος Αθήνα	2.500	Ντίνης Δημ. Κέρκυρα	2.000
Σκαλιστή Ευδοκία Αθήνα	10.000	Παπαμιχαήλ Χαραλ. Πάτρα	4.000
Λέφας Αθαν. Αθήνα	2.000	Τζώτζης Δημ. Πάτρα	3.000
Ζούνης Αντ. Αθήνα	2.000	Μησιακούλης Ευθ. Πάτρα	2.000
Μηλίγκος Μιχ. Αθήνα	5.000	Βουρδούκας Ευάγγ. Μέγαρα	3.000
Λύρας Δημ. Θεσ/νίκη	10.000	Φραγκιουδάκης Στ. Μέγαρα	2.000
Ράπτης Παναγ. Θεσ/νίκη	5.000	Μαργαρίτης Ιωάννης Δίστρατο	2.000
Γκόγκος Αποστ. Θεσ/νίκη	2.000	Τσινώλης Γεώργ. Καλόβρυση	2.000
Νάτσης Παναγ. Θεσ/νίκη	7.000	Νικολάου Σωτ. Καβάσιλα	2.000
Νάτσης Περικλής Θεσ/νίκη	3.000	Τουτουδάκη Μαρία Κρήτη	2.000
Τσουμάνη Αμαλία Θεσ/νίκη	2.000	Ζούνης Ιωάν. Θεοτόκος	2.500
Ταπεινόπουλος Γεωργ. Θεσ/νίκη	3.000	Μπουζούλας Γεώργ. Εξοχή	2.000
Κάτσικας Δημοσθένης Θεσ/νίκη	3.000	Ράγγας Αθαν. Κόνιτσα	3.000
Παπακώστας Στεργ. Θεσ/νίκη	5.000	Ράγγας Φωτ. Κόνιτσα	3.000

Κίτσιος Μιχ. Κόνιτσα	2.000	Φασούλης Αποστ. Κόνιτσα	10.000
Κύρκος Κων. Κόνιτσα	2.000	Γαϊτανίδης Ι. Μάκης Κόνιτσα	2.000
Κρυστάλλης Γεωργ. Κόνιτσα	2.000	Αποστόλου Ανδρέας Κόνιτσα	2.500
Μίσσιος Κων. Κόνιτσα	2.000	Κ.Ε.Φ.Ο. Κόνιτσα	3.000
Τζήμα Βασιλική Κόνιτσα	2.000	Ντελή Ουρανία Κόνιτσα	2.000
Μάλιακας Χρήστος Κόνιτσα	2.000	Κατής Αποστ. Κόνιτσα	2.000
Εμπορ. Τράπεζα Κόνιτσα	6.000	Πρίτσας Κων. Κόνιτσα	2.000
Σινάνης Γιάννης Κόνιτσα	2.000	Ζδράβος Δημ. Κόνιτσα	2.000
Βρόικος Στέφανος Κόνιτσα	8.000	Καλησώρας Γεώργ. Κόνιτσα	2.000
Γιαννάκης Χρήστος Κόνιτσα	2.000	Ξάνθου Κων/νιά Κόνιτσα	3.000
Εθν. Τράπεζα Κόνιτσα	26.000	Κουκέσης Παντ. Κόνιτσα	2.000
Οικονόμου Σπύρος Κόνιτσα	2.000		

ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	Ιανουάριος	Φεβρουάριος
Ελάχ. θερμ.	-8.4 ⁰	-3 ⁰
Μέγ. θερμ.	13.4 ⁰	16.8 ⁰
Σχετ. υγρ.	74%	75%
Υψος βροχής	57.6 m.m.	87.8 m.m.

**ΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ
ΣΤΗΝ ΚΟΝΙΤΣΑ
ROOMS FOR RENT
(500 μ. από την είσοδο στην πόλη)
Με θέρμανση, μπάνιο κλπ.**

ΘΩΜΑΣ ΝΙΤΣΑΣ

Τηλ. 22065

Dr ΚΩΣΤΑΣ Β. ΝΟΥΤΣΗΣ

ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΟΣ - ΑΦΡΟΔΙΣΙΟΛΟΓΟΣ
Τ. ΙΑΤΡΟΣ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ 'ΑΝΔΡΕΟΥ ΣΥΓΓΡΟΥ'
ΕΠΙΜΕΛ. ΝΟΣΟΚ. "ΛΟΙΜΩΔΩΝ ΝΟΣΩΝ"

ΙΑΤΡΕΙΟ: ΣΟΛΩΝΟΣ 86
(ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΑΠΟ ΤΗ ΝΟΜΙΚΗ ΣΧΟΛΗ)
ΤΗΛ. 3802 988 (106 80)
ΔΕΧΕΤΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ 5-8 Μ.Μ.
ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΤΟ ΣΑΒΒΑΤΟ

ΟΙΚΙΑ ΚΑΣΑΝΔΡΑΣ 10
ΑΝΘ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ
ΤΗΛ. 9701 286

ΜΑΡΙΚΑΠΗ-ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ-ΜΑΤΣΗ

ΜΑΙΕΥΤΗΡ · ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΟΣ · ΟΓΚΟΛΟΓΟΣ
ΔΡ. ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
ΜΕΤΕΚΠΑΙΔΕΥΘΕΙΣΑ ΣΤΗΝ ΟΓΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΚΟΛΠΟΣΚΟΠΗΣΗ
ΣΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ
"THE BIRMINGHAM AND MIDLAND HOSPITAL FOR WOMEN"
BIRMINGHAM ΑΓΓ.ΛΙΑ
ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ ΜΑΙΕΥΤΗΡΙΟΥ "ΛΗΤΩ"

ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΚΟΓΚΟΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Ερμού 73 - Πλατεία Αγ. Σοφίας
Τηλ. 269342 - Θεσ/νίκη.

ΔΕΧΕΤΑΙ: ΔΕΥΤΕΡΑ · ΤΕΤΑΡΤΗ · ΠΕΜΠΤΗ 6-8 Μ.Μ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΡΑΝΤΕΒΟ

ΙΑΤΡΕΙΟ
ΤΕΡΠΑΝΔΡΟΥ 2 & ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ
ΓΚ 151 26 ΠΕΡΙΟΧΗ Ν. ΛΕΙΣΒΟΣ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ
ΤΗΛ. 8331 52

ΚΟΥΓΙΑΣ" HOTEL

να νοιώθετε
φιλοξενοῦμενοι

ε δωμάτιο
για μια έκπληξη
αγριολούλουδα
Χαράδρας
Αώου
περιμένουν

ζεστό οικογενειακό
βάλλον, δίπλα στο
να απολαύστε το
ροχο κρασί
τσίπουρο
ΠΕΛΙ "ΚΟΥΓΙΑΣ"

